

SZAKDOLGOZAT

**Előd Eszter
2023**

Budapesti Szent István Egyetem
Tájépítészeti és Településtervezési Kar
Településépítészeti Tanszék

Szolnok és a Tisza kapcsolata

(kapcsolódásban rejlő fejlesztési lehetőségek)

Konzulens: Polyák Beáta

Belső Opponens:

Tanszékvezető: Szövényi Anna Andrea

Előd Eszter
D szakirány

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat /
diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.1. sz. melléklete: Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Előd Eszter (hallgató Neptun azonosítója: C9WJBH) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*³

Kelt: Budapest, 2023. november 5.

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Előd Eszter
A Hallgató Neptun kódja: C9WJBH

A dolgozat címe: Szolnok és a Tisza kapcsolata és az ebben a kapcsolódásban rejlő fejlesztési lehetőségek

A megjelenés éve: 2023.

A konzulens intézetének neve: Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

A konzulens tanszékének a neve: Településépítészeti és Települési Zöldinfrastruktúra Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védelmet követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023. év november hó 06. nap

Előd Eszter

Hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

Ábrajegyzék.....	7
1. Bevezetés.....	9
2. Szolnok bemutatása.....	10
2.1. Elhelyezkedés.....	10
2.2. Térségi szerep.....	10
2.3. Várostartörténet.....	11
2.4. Lakosság, demográfiai jellemzők.....	13
3. Szolnok településszerkezeti elemzése.....	14
3.1. Településszerkezet.....	14
3.2. Városrészek.....	14
3.3. Területhasználata.....	15
3.4. Közlekedési hálózata.....	16
3.5. Közmű infrastruktúra.....	18
4. Szolnok természeti adottsága.....	19
4.1. Éghajlat.....	19
4.2. Természetföldrajzi, tájföldrajzi adottságok.....	20
4.3. Természeti értékek.....	20
4.4. Zöldfelületek.....	21
5. Szolnok vízkapcsolatai.....	22
5.1. Vízrajz.....	22
5.2. Árvizek és árvízvédelem.....	24
5.3. Hidak.....	25
5.3.1. Szent István Tisza-híd.....	25
5.3.2. Szolnoki vasúti Tisza-híd.....	26
5.3.3. Tiszavirág híd.....	26
5.3.4. Tisza-híd.....	27
5.4. Kapcsolat az ember és a folyóvíz között.....	28
6. Vizsgált terület.....	29
6.1. Lehatárolás.....	29
6.2. Zöld infrastruktúra.....	30
6.3. Épített környezet vizsgálata.....	34
6.3.1. Karakter.....	34
6.3.2. Épületállomány és funkció vizsgálat.....	36
6.3.3. Beépítettség mértéke.....	38
6.3.4. Épületek állapota.....	39
6.3.5. Védett épületek.....	40
6.4. Szolnok és a Tisza Kapcsolata.....	43
6.5. Közlekedés.....	48
6.5.1. Gyalogos közlekedés.....	48
6.5.2. Kerékpáros közlekedés.....	48

6.5.3. Községi közlekedés.....	49
6.5.4. Gépjármű közlekedés.....	50
6.5.5. Vízi közlekedés.....	51
6.6. Kiépített kapcsolat Szolnok belvárosa és vizsgált terület között.....	51
7. Kutatás – Kérdőív kiértékelés.....	53
8. SWOT-analízis.....	57
9. Értékek, Problémák.....	58
9.1.Érték.....	58
9.2 Problémák és konfliktusok.....	59
10. Területre szóló tervek.....	61
11. Javaslat.....	61
11.1 Tiszával való kapcsolatteremtési fejlesztési javaslatok.....	62
11.3. Ingatlanhasznosítási és ingatlanfejlesztési javaslatok.....	66
11.4 Mozgást, fizikai aktivitást elősegítő fejlesztési javaslatok.....	67
Összefoglalás.....	72
Irodalomjegyzék.....	74
Mellékletek.....	77

Ábrajegyzék

1. ábra: Szolnok járás (kép forrása: <https://images.app.goo.gl/xEb4X89nf9d9qvi87>)
2. ábra: Szolnok városrészei (kép forrása: saját készítés)
3. ábra: Szolnok közlekedési hálózata (kép forrása: saját készítés)
4. ábra: Szolnok zöldfelületi rendszere (kép forrása: saját készítés)
5. ábra: Szolnok vízrajza (kép forrása: saját készítés)
6. ábra: Szolnok hídjainak elhelyezkedése (kép forrása: saját készítés)
7. ábra: Szolnoki vasúti Tisza-híd
(kép forrása: <https://ktenet.hu/wp-content/uploads/2023/01/1-taso-laszlo-nfm.pdf>)
8. ábra: Szolnoki vasúti Tisza-híd (kép forrása: saját készítés)
9. ábra: Tisza-híd (kép forrása: saját készítés)
10. ábra: Tisza-híd (kép forrása: saját készítés)
11. ábra: Vizsgált terület lehatárolása (saját készítés)
12. ábra: Vizsgált terület zöld infrastruktúrája (saját készítés)
13. ábra: Rózsakert (kép forrása: saját készítés)
14. ábra: Verseghy park (kép forrása: saját készítés)
15. ábra: Tisza park (kép forrása: saját készítés)
16. ábra: Tiszapart (kép forrása: saját készítés)
17. ábra: Tiszaliget zöld felületei (kép forrása: saját készítés)
18. ábra: Vizsgált terület épített környezetének karakterei (saját készítés)
19. ábra: Vizsgált terület épületállománya és azok funkciói (saját készítés)
20. ábra: Vizsgált terület beépítettségének mértéke (saját készítés)
21. ábra: Megyeháza (kép forrása: saját készítés)
22. ábra: Tisza Szálló és Gyógyfürdő (kép forrása: saját készítés)
23. ábra: Református templom (kép forrása: saját készítés)
24. ábra: Szolnoki Galéria (kép forrása: saját készítés)
25. ábra: Szentháromság-templom (kép forrása: saját készítés)
26. ábra: Szegő Gábor Általános Iskola (kép forrása: saját készítés)
27. ábra: Tiszaparti sétány (kép forrása: saját készítés)
28. ábra: Tiszaparti sétány (saját készítés)
29. ábra: Dr. Hegedűs Lajos sétány (kép forrása: saját készítés)
30. ábra: Dr. Hegedűs Lajos sétány (saját készítés)
31. ábra: Nemes Gerzson sétány (kép forrása: saját készítés)

- 32.ábra: Nemes Gerzson sétány (saját készítés)
- 33.ábra: Tiszaleti sétány (kép forrása: saját készítés)
- 34.ábra: Tiszaleti sétány (saját készítés)
- 35.ábra: Tiszai Hajósok tere (kép forrása: saját készítés)
- 36.ábra: A Tisza part metszeti képe (saját készítés)
- 37.ábra: Vizsgált terület gyalogos közlekedés hálózata(saját készítés)
- 38.ábra: Vizsgált terület közösségi közlekedés hálózata (saját készítés)
- 39.ábra: Vizsgált terület gépjármű közlekedés hálózata(saját készítés)
- 40.ábra: Kapcsolat Szolnok belvárosa és vizsgált terület között (saját készítés)
- 41.ábra: A lehatárolt területre elkészített SWOT-analízis (saját készítés)
- 42.ábra: Vizsgált területen megállapított értékek (saját készítés)
- 43.ábra: Vizsgált területen megállapított problémák (saját készítés)
- 44.ábra: Javaslatok (saját készítés)
- 45.ábra: ChicagoWild „Wild Mile” lebegő stégek
(kép forrása: <https://www.designboom.com/architecture/som-urban-rivers-wild-mile-floating-eco-park-chicago-river-08-10-2022/>)
- 46.ábra: Tiszai sétahajó (kép forrása:<https://sulitura.hu/szolnok/hajokirandulas-szolnok>)
- 47.ábra: Úszóstég (kép forrása:<https://pin.it/2DTsfYP>)
- 48.ábra: Medencét körbefutó stég (kép forrása:<https://pin.it/1zhyqqw>)
49. ábra: Szabadtéri mozi a lépcsőn (képforrása: <https://pin.it/6xC3ZL3>)
- 50.ábra: Szabadtéri mozi a folyó parton (kép forrása:<https://pin.it/5HPVqZd>)
51. ábra: Felnőtt játszótér (kép forrása:
<https://becsifekete.hu/az-utobbi-negyven-ev-legnagyobb-parkja-becsben/> 9
- 52.ábra:Bécsi játszótér (kép forrása:<https://www.hetedhetorszag.hu/hirek/2017-06-15/hatalmas-pihenopark-nyilt-becsben>)
- 53.ábra: Kresz park (kép forrása:<https://pin.it/2tgIpsj>, <https://pin.it/5j6nSko>)
- 54.ábra: Kresz pálya (kép forrása:<https://pin.it/5j6nSko>)
- 55.ábra: Pumpálya pálya (kép forrása: <https://pin.it/1eCYdsR>,)
- 56.ábra: Pumpálya pálya (kép forrása<https://pin.it/TPuJJ6N>)
- 57.ábra: Szabadon hagyott zöldfelület használata (kép forrása:<https://pin.it/7KBur3X>)
- 58.ábra:(kép forrása:<https://pin.it/70L0zlf>)
- 59.ábra.Kutyás élménypark <https://pin.it/5ulNxZW>
- 60.ábra: Kutyás élménypark pancsoló <https://pin.it/4Cm7TMw>

1. Bevezetés

Számtalan személyes élmény fűz Szolnokhoz családi kötődéseim miatt. Az ottléteim alkalmával mindig szívesen sétáltam a belvárosba és gyakori cél volt a Tiszapart és a Tiszaliget elérése. Témaválasztásom azért is esett Szolnok és a Tisza kapcsolatára, mert saját élményeim alapján láttam, hogyan változik a Tisza közvetlen környezete és milyen lehetőségeket kínál a kikapcsolódásra, a rekreálódásra a folyó közelsége.

Korunkban felerősödik annak igénye, hogy a tanulás és munka mellett megtaláljuk a kikapcsolódás és az aktív pihenés lehetőségeit. A városban élő emberek időhiány és a városiasodás okán némileg elidegenedtek a természettől. Az emberek természetbe való visszavezetése, illetve a természet városba való reintegrálása korunk építészeti, tájépítészeti feladata és nagy lehetősége. A természetes vizek, folyók, illetve a vízpart ezért válik egyre inkább vonzó rekreációs területté a városlakók számára. Kevés város büszkélkedhet saját folyóval, ezért azok a városok, így Szolnok is, ahol van természetes folyó és vízpart, nagy kincsnek tekintenek rá. Az intenzíven beépített városrészeket, a belső úthálózati burkolatok felületeinek magas arányát, és a légszennyezettség növekedését némiképpen ellensúlyozza a Tisza és a várossal illeszkedő partszakaszainak üdítő zöld felületei, a vizet kísérő zöldsávok, fás, és bokros területei. Ezért is helyezi a város évtizedek óta a Tiszaligetbe, az egybefüggő nagy zöld területekre a sportlétesítményeit, és fejleszti a szabadidős tevékenységek lehetőségét a város és vonzáskörzetében lakók számára.

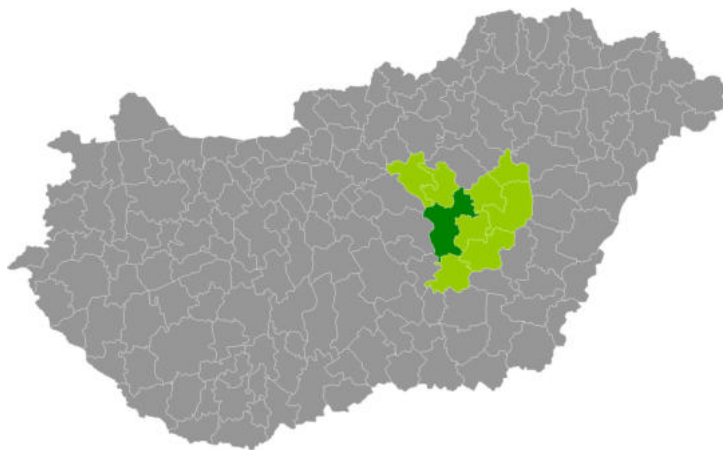
Dolgozatomban áttekintem a múlt, a történelem fontos eseményeit a város és vonzáskörzetének vonatkozásában, megvizsgálom a város meglévő adottságait, feltárom a Tiszával való kapcsolódás helyzetét, majd javaslatokat teszek arra vonatkozóan, hogyan lehetne a meglévő adottságok felhasználásával és újabb javaslatok, ötletek megvalósításával egy aktívabb és sokszínűbb lélettérre alakítani a Tiszapartot, hogy szabadidős tevékenységekre, aktív pihenésre és kikapcsolódásra is alkalmas térrész alakulhasson ki a város lakói számára.

Szolnok életében folyamatosan változik a folyó és a folyópart szerepe, ezen keresztül az emberek vízhez való kapcsolata és kötődése, melyhez fejlesztési ajánlásaimmal, javaslataimmal remélem én is hozzá tudok járulni.

2. Szolnok bemutatása

2.1. Elhelyezkedés

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Kelet-Magyarország középső részén helyezkedik el, az Észak-alföldi Régió részeként. Szolnok Megyei Jogú Város, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye székhelye, járási központ, 7 vármegyével határosan helyezkedik el. Az Észak-alföldi Régió egyik legnagyobb települése. A tengerszint felett 89 méter magasságban fekvő város kitűnő földrajzi helyzeténél fogva az Alföld egyik legjelentősebb települése. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 78 település található, a Szolnoki járáshoz 5 város (Besenyszög, Martfű, Rákóczi falva, Szolnok és Újszász) és 13 község (Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykőrű, Rákócziújfalva, Szajol, Szászberek, Tiszajenő, Tiszasüly, Tiszavárkony, Tószeg, Vezsen és Zagyvarékas) tartozik. A járás területe 914,48 négyzetkilométer. Szolnok városának teljes területe 18723 hektár, 187,2 négyzetkilométer. (JNSZ, 2020)

1. ábra: Szolnok járás (kép forrása: <https://images.app.goo.gl/xEb4X89nf9d9qvi87>)

2.2. Térségi szerep

Szolnok város 1876 óta folyamatosan megyeközponti szerepet tölt be, a vármegye vezetését látja el. A térségnek fontos kereskedelmi, közlekedési, oktatási, egészségügyi és idegenforgalmi központja, egyúttal forgalmas tiszai átkelőhely. Intézményrendszere megyeközpont funkciójának megfelelő közigazgatási, igazságszolgáltatási, és hatósági intézményei többsége is Szolnokon található. Továbbá a megyei könyvtár és más megyei

intézmények többsége, a felsőoktatási intézmények, a különböző hatóságok és szolgáltatók központja is.

Szolnok vármegyei pólusként kistérségi térségnek számít, kisvárosok, községek és tanyás települések a jellemzők. A Szolnokhoz tartozó 17 település társadalmi-gazdasági és településhálózati szerepük alapján a következők szerint sorolhatók csoportba: A települési hierarchia élén a hagyományos városi funkciójú, vármegyeszékhelyű, és regionális szerepkörű település Szolnok helyezkedik el; térségi szerepét az iparosodott, fejlett, részleges vonzáskörzettel rendelkező városok, a fejlődő, funkcióit kiépítő városok, térségi központhoz szorosan kötődő, a dinamikusan fejlődő, és iparosodó települések alkotják. A térségi központhoz, tehát Szolnokhoz szorosan kötődő, fejlődő, jó intézményrendszerű falvak, térségi központhoz lazábban kötődő kisfalvak, önálló településcsoportként megjelenő, és laza kötődésű falvak tagozódnak.

2.3. Várostarténet

Szolnok és környékének története a kőkorszakig nyúlik vissza. A népvándorlási és honfoglaláskori leletek a település használatára vonatkozóan szolgálnak alátámasztó bizonyítékkal. A római korban itt keresztezték egymást az észak-déli irányú vízi, és a kelet-nyugati irányú kereskedelmi útvonalak. Ezek tették Szolnokot a Tisza mellett klasszikus kereskedelmi és közlekedési csomóponttá, aminek jelentős hadászati szerepe is volt. Ez a csomóponti szerep a történelem 'viharainak' kitetten tizennégyszer pusztult el, és fontosságának eredményeképpen újjult meg minden alkalommal. A magyar feudális államszervezet kialakulásakor Szolnok neve már szerepel a megyék és várispánságok felsorolásában. Szolnok alapításának időszaka, melyet kutatások támasztottak alá, 1018-1038 közé tehető, nevét Zounok várispánról kapta.

A tatárjárást követően a Tisza-Zagyva vizével táplált várárokkal védték a várost, majd a vár építése kő alapanyag hiányában palánkvárként épült. A város külső részének falait bástyákkal erősítették meg. A város 133 éves uralma 1552-ben kezdődik, amikor Szolnokot elfoglalják a törökök. A felszabadulást a város 1685. október 18-án élte meg. (VÁTERV95, 2015) (M-01) Megváltozott a lakosság szerkezete, lakosai jórész katonák voltak, polgári lakosságot csak különböző kedvezményekkel lehetett visszacsalogatni és letelepedésre bírni. Szolnok mezővárossá lépett elő, és az erdélyi sószállító útvonal egyik átrakodó állomása lett. A XVII. századra már városias életmód a jellemző, a hivatalos közigazgatás az 1700-as

évek elejére tehető. Ettől az időtől datálják az első címet is; ekevas, búzakalász és a közép részen kivont kard szimbolizálja a város földművelő és védelmi szerepét.

A Rákóczi szabadságharc korszakát újabb pusztulások és pusztítások jellemezték. Az 1710-es években romjaiból építette a várat Rákóczi fejedelem, de a város feletti irányítás az Osztrák Birodalom kezébe került. A vágyott polgári lét a Szatmári béke megkötése után indult el újra, amikor is megindultak az építkezések, a lakosság száma az 1710-es évek 1000 főről 70 év alatt 5800 főre emelkedett. (TAK, 2017)

A polgárosodással együtt járt a lakóházépítések számának növekedése - 100-ról 850-re, - ami egyértelműen alátámasztja az urbanizációs folyamat megindulását és fellendülését. A ferences rend templommal és rendházzal gyarapodott, meghatározó része lett a hitéletnek. A közlekedés, a kereskedelem, a szállítás és az ipar fejlődésével egyre képzetesebbé vált a lakosság, de hangsúlyos maradt a mezőgazdasági területeken, kerteken, és legelőkön zajló gazdálkodás is. Városias beépítésűvé vált a Kossuth utca nyomvonala, a Tiszaparton a sóházak és a Ferences kolostor épületei láthatóak a térképen, valamint a Tisza-híd, és az akkor még álló középkori vár is látható. A reformkorban megtörtént a Tisza szabályozása, az 1845-1846-os években megindul gőzhajózás. Nagy lendületet kapott a közúti és vasúti fejlesztés is. 1847-re épül ki a Pest-Szolnok vasútvonal. (TAK, 2017) A vasútállomás a gőzhajón érkező áruk átrakodása miatt került a Tiszaparra, melyről bizonyosságát a ma is látható Gőzhajó, Széchenyi és Indóház őrzi. A Vasútállomás átkerült a jelenlegi helyére, de üzemelt még a Tiszaparti állomás is. Nagy áttörést és fejlődést jelentett a 1857-ben megépült a tiszai vasúti híd. A fejlődés új korszakot indított el, a mezővárosi szerepkör mellett egyre hangsúlyosabbá vált az ipar: vasúti járműjavító, fűrészüzem, cukorgyár, szeszgyár és gőzmalom létesült, mely a déli területet foglalta el. (M-02)

A második katonai (1829-1866) felmérésen a terjeszkedés mértéke ÉNy-i irányban érzékelhető, a belváros szerkezeti elemei a mai ismereteink alapján is azonosíthatóak. Tiszapart, Kossuth utca és Baross utca, a Tabán halmaz-települési szerkezete, a Kossuth utca és Ady Endre utca közötti tér rész. Látható a vasútvonal és az állomás is. (TAK, 2017) (M-03)

A harmadik katonai felmérés térképén (1872-1884) már kivehető a jelenlegi városszerkezet belső magja és a déli iparterület. A beépítettség már a Tisza és Zagyva területéig határolt, az Alcsi holtág még a folyó része. (M-04)

Megyeszékhellyé válását az 1876-os évben élte meg Szolnok polgársága, a közintézmények építésének igényét a környező településekről érkezők ügyeinek intézése is generálta. A középületei: Megyeháza, Városháza, Törvényszék, Közkórház, iskolák és szállodák és

szállók épültek. Ennek a korszaknak ezek az épített emlékei. A századforduló újabb fordulatot hozott az építészetben, kiépült a Szabadság tér, Kossuth Lajos utca, a főútvonalakat burkolattal látták el. 1926-os évek városrendezési terve alapján épült át a Tisza-part. Az épületek ma is látható építészeti büszkeségei Szolnok városának. A fürdő, a színház, templom, a zsinagóga és kialakított sétány, a vele közvetlen kapcsolatban álló parkrendszer francia kertépítészeti minta alapján készült el. (IVS, 2013) (M-05)

A világháború okozta súlyos károkat nehéz volt felszámolni: 450 ház romba dőlt, további 1000 épület sérült meg a támadások miatt. A hidegháborús évek laktanyaépítést eredményeztek, 7 laktanyával és repülőtérrel gyarapodott a város. (TAK,2017) Ez a változás a mezőgazdaságról az ipar fejlesztésére tette a hangsúlyt, az erőszakos térszerkesztés is ezt az irányt erősítette. A mezőgazdaságban termelt élelmiszereket helyben dolgozták fel, ezek kiszolgálására épültek: cukorgyár, konzervgyár, papírgyár, állati-fehérje feldolgozó üzem. A Tiszai Vegyiművek is ebben az időben kezdte meg a termelését. A hetvenes évekre jellemző politikai hatalom radikális városszerkezeti változásokat erőltetett a városra. Átépítették a városközpontot, megépítették a Szántó körutat. Nem esett a szanálás áldozatául a történelmi fontosságú útvonal: a Baross utca -Kossuth utca tengelye és a Tisza közötti területek. Ma is látható, jól körülhatárolható ez a térrész. Itt található a legtöbb védett épület, markáns jellemzőjeként a kisvárosi beépítés és a térfalak valamikori meglétének.

2.4. Lakosság, demográfiai jellemzők

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területe 5 582 km², ez az ország területének 6%-a. Ezen a területen a KSH 2020-as adatai szerint 366 905 fő élt, ami Magyarország népességének 3,75%-a. Szolnok város népesség növekedése az 1930-as évektől az urbanizációs folyamatoknak megfelelő mértékben fejlődött, ami folyamatosan felfelé ívelő tendenciát mutatott. A népességszám csúcsa 1994-ben volt a legmagasabb: 80.859 fő. Napjainkban a folyamatos népességcsökkenést a természetes fogyás és az elvándorlási veszteség okozza, azonban ezek ellenére a 10. legnépesebb vármegyeszékhely. KSH adatai szerint Szolnok lakónépessége 2020-ban 69 725 fő állandó népessége 68 701 fő volt.

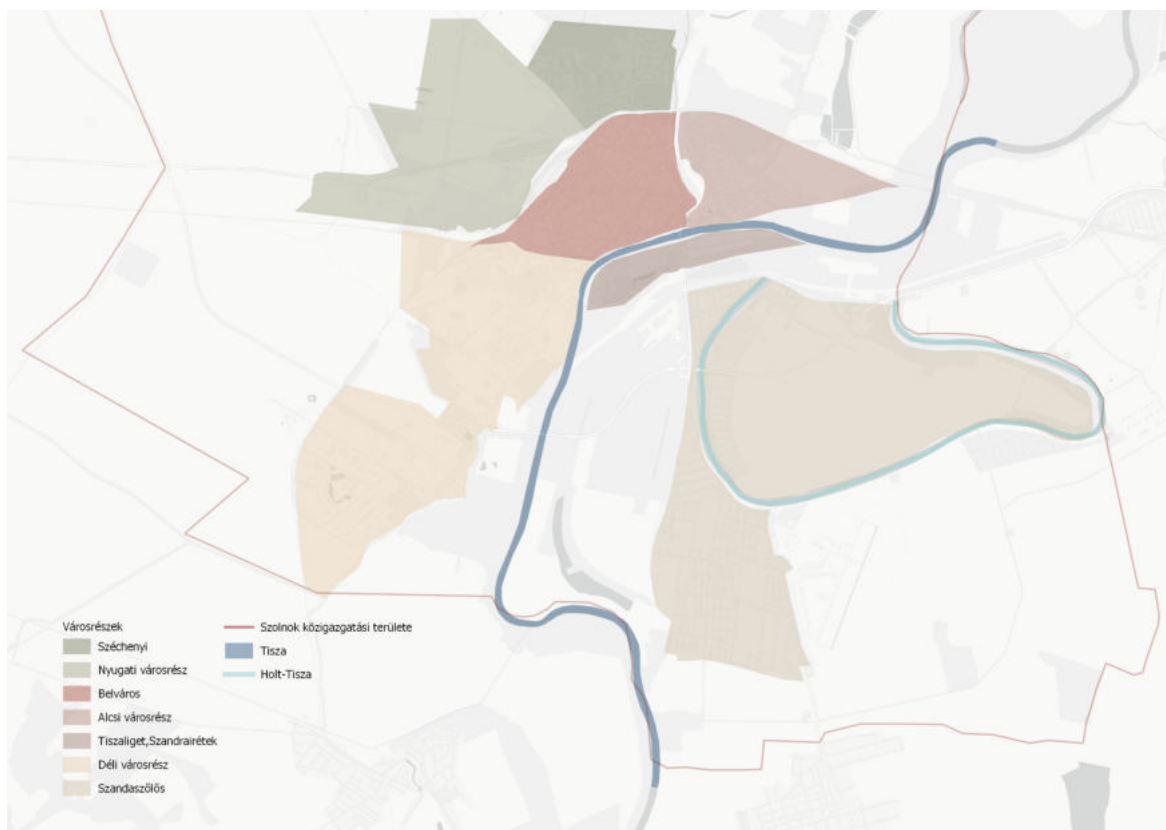
3. Szolnok településszerkezeti elemzése

3.1. Településszerkezet

A város lakóterületeire a sokszínűség jellemző, az övezetekben egyaránt található nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias és a falusias jelleg, melyek a város építészetével és fejlődésével természetesen változó kategóriák. Ezekre a területekre jellemző még a településközpontúság, illetve a különböző intézmények által elfoglalt, úgynevezett vegyes területek. Szolnokon belül számos gazdasági terület van (kereskedelmi szolgáltató, és ipari) és jól körülhatárolható a közlekedési és közműterületek rendszere (általános, vasúti, repülőtér). Szerkezeti szempontból fontos a zöldterület is, mint területfelhasználási kategória. Szolnokon belül, illetve a környező erdőterületek, mezőgazdasági és vízgazdálkodási területeknek minősülnek. A rendszerváltást követően számos városrendezési lehetőség nyílt azzal, hogy a már felszabadult a laktanya területek beépíthetővé váltak, a kereskedelem nagyarányú fejlesztésével bevásárlóközpontok épültek. Szolnok zöldfelületi-rendszerének fontos eleme a folyómenti és a rekreációs területek, ezzel a dolgozatomban a vizsgált területrészen foglalkozom behatóbban.

3.2. Városrészek

Szolnokon hét városrész különíthető el. A Tisza bal partján, helyezkedik el a belváros, északra Széchenyi, északkeletre Alcsi, északnyugatra a Nyugati (Thököly laktanya környéke, Pletykafalu és környéke) városrész. A Tisza jobb partján helyezkedik el a Tiszaliget, Szandai rétek, délre Szandaszőlős városrész. (ld.2.ábra) A városrészek kialakulását és elkülöníthető egységként való kezelését a történelmi múlt, a kiépült közút- és vasúthálózat, valamint a természeti környezet adottságai, a folyók medre és árterülete együttesen eredményezték. A történelmi városrészekben a gyalogos utcák és terek kiépítésének lehetősége megteremtődött, melynek városhasználati szempontból van jelentősége.

2 .ábra: Szolnok városrészei (saját készítés)

3.3. Területhasználata

A város területhasználata folyamatos változáson megy keresztül, hiszen az előirányzott városfejlesztési tervek megvalósulásával újabb lehetőségek és igények jelennek meg. Szolnok városra a következő területhasználati típusok jellemzők:

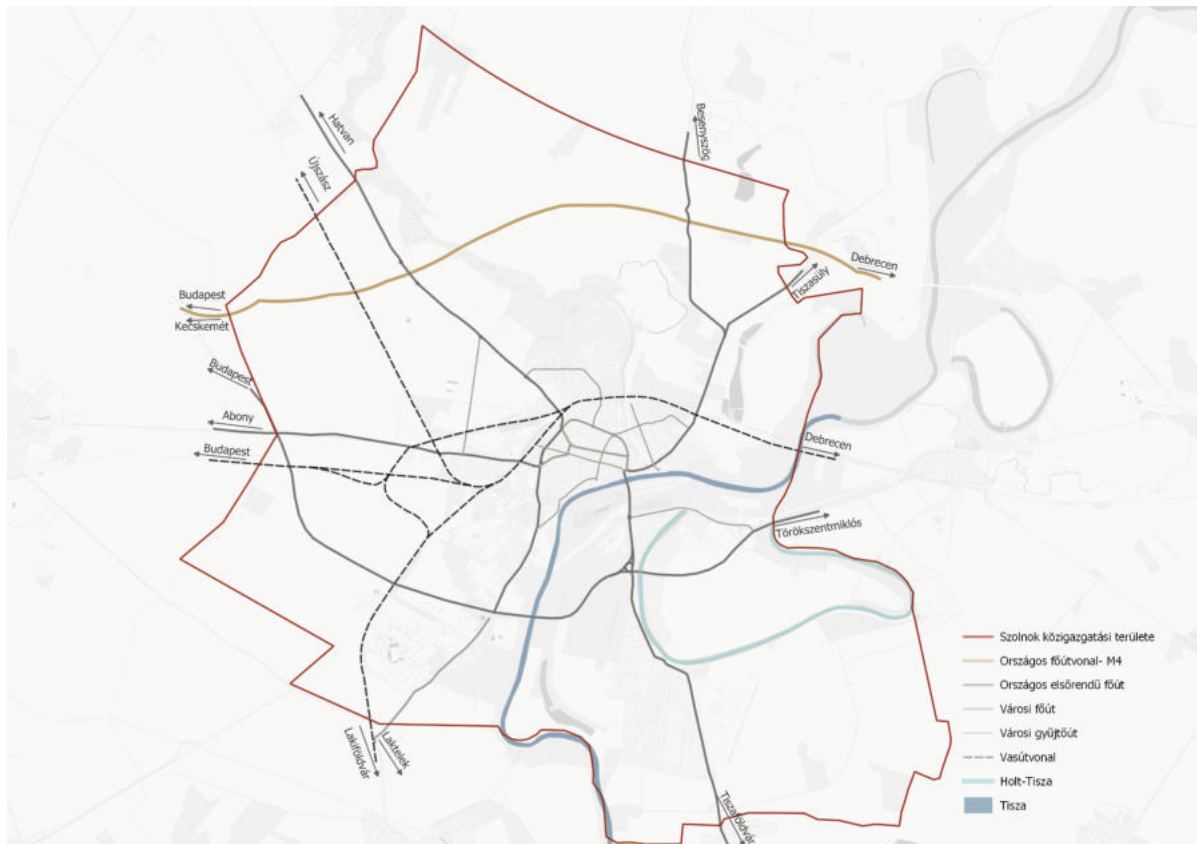
- Lakóterületek: többnyire lakófunkciójú területek, melyben a lakóegységeket kiszolgáló kisebb szolgáltatásokat nyújtók is jelen vannak. A városra jellemző még a nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias és falusias típusú lakóterület is. Ezek területhasználatban maximálisan kihasználtak.
- Közösségi célú (intézményi) területek: a humán infrastruktúra - oktatás és képzés, egészségügy, szociális intézmények, kulturális intézmények, igazgatás. Ezek Szolnok területén szétszórtnak találhatók meg, de alapvetően megőrzik belvárosi irányultságukat.
- Gazdasági területek: Többnyire logisztika célokat kiszolgáló terület és kisebb mértékben termelő terület, de Szolnokra jellemző még a nagykereskedelmi egységek jelenléte ezeken a területeken (Auchan, Media Markt és OBI).

- Városüzemeltetési területek: Szolnok vármegye központi székhelyi szerepe okán jellemző területhasználati kategória, jelentős közlekedési és közlekedés üzemi területek vannak jelen (vasút és autóbusz).
- Honvédelmi terület: Szolnok meghatározó szerepet tölt be Magyarország katonai rendszerében, a repülésében (oktatás és képzés) kiemelkedő szerepe van, bázisként működik.
- Rekreatív területek: A pihenés és a szabadidő eltöltés létesítményeit (Tiszaliget) és azok időszakos tartózkodást kiszolgáló területeket (Szabadstrand és Ligeti termál strand) foglalja magában. Jellemző területhasználat még az üdülőkertek, szállodák és szálláshelyek is.
- Zöldfelületek: a város közparkjai (Verseggy-park), játszóterei (Tiszaparti játszótér), összefüggő zöldterület (NEFAG), a Szolnok város temetője, közintézmények által gondozott zöldterület (MÁV Kórház). Részletesebben a vizsgált terület részen kifejeztem a Tiszaparti-sétányt, a Tiszaligetet és a Tiszaligeti-sétány felületeit.
- Vízfelületek: A Tisza és a Zagyva, valamint ezek árterei, Tiszaligeti-horgásztó, Milléri horgásztó, Holt-Tisza, és a Holt-Zagyva.
- Használaton kívüli, szanált területek megléte is jellemző (laktanyák), ami kihasználatlanságában fejlesztési lehetőségeket jelent a város számára.
- A mezőgazdasági tevékenység továbbra is meghatározó, a gyümölcsstermelés és a kertművelés is jelentős.

3.4. Közlekedési hálózata

Szolnok vármegyei közlekedés csomóponti szerepköre a város kialakulásában és történelmi fejlődésben mindig is meghatározó tényező volt. A városnak közúti és vasúti hálózata jelentős, közúti főútvonalak érintik, és mivel a Tisza magyarországi szakaszán kevés a híd, ezért megtartotta közúti átkelési jelentőségét a Tisza-hídon és Szent István hídon. A vasúti forgalmat Szolnok egyetlen vasúti hídjára terelik. 2020. februárjában átadott, a város központját elkerülő 27 km-es M4-es autópálya szakasz köti össze Abonyt és Törökszentmiklóst és vezet tovább Budapest, Kecskemét és Debrecen irányában. A 2x2 sávú kialakítás miatt a térségben gyorsabbá és biztonságosabbá vált a közúti közlekedés, és tehermentesítette Szolnok belvárosát az igen erős átmenő forgalomtól, mely már most is érezhetően jótékony hatással van a város életére. Országos elsőrendű főút vonallal gazdagon kiépített, nyugat irányba Hatvan, északi irányban Besenyszög, északkeleti irányban

Tiszasüly, keletre Törökszentmiklós, délre Tiszaöldvár és nyugatra Abony felé biztosítja a településekre való eljutást. (ld.3.ábra)

3.ábra: Szolnok közlekedési hálózata (saját készítés)

A **vasúthálózat** kiépülése jelentős belföldi és nemzetközi csomóponttá tette Szolnokot, a szolnoki pályaudvar jelenleg az ország egyik legfontosabb személyi, rendező- és teherpályaudvaraként működik. Személyforgalma is igen jelentős, nagyszámú helyi vonat végállomásaként, távolsági vonatok átmenő állomásaként nagy utasforgalmat bonyolít le, amivel jelentős mértékű terhet vállal át a közúti közlekedéstől. A vasút mindennapokban használt közösségi közlekedési forma.

Szolnok **közúti közlekedése** a többi nagyvároshoz hasonlóan intenzív és túlterhelt. A jelenlegi úthálózat nem képes a folyamatosan növekvő gépkocsiforgalmat lebonyolítani. Megoldást egy külső út építése jelentene. A jelenlegi közúti átszervezések csak forgalom áthelyezéseket eredményeznek, és nem a problémát orvosolják. Szolnok déli oldalán, Szandaszölös fejlődésével megnőtt az ott élők száma, és ezen a részen alakult ki a bevásárló-kereskedelmi központ, ami jelentős forgalom növekedéssel jár.

Az általános városi közlekedési eszközök közül (villamos és trolibusz) csak az **autóbusz** honosodott meg Szolnokon a személyi forgalom lebonyolítására, amely a lakó- és ipari övezetek, zöldterületek összekötését biztosítja. A napszakokhoz igazodó menetidővel és jó útvonal iránnyal a közösségi közlekedés fontos eleme, megfelelő sűrűségűek és kielégítőek az átszállási lehetőségek az autóbusz útvonalakon. Gondot fordítanak az elektromos buszok üzemeltetésére a város por- és zajszintjének mérséklése érdekében.

Egyre nagyobb hangsúlyt kap a **gyalogos és kerékpáros közlekedés**. Jó példa erre belvárosban a Kossuth tér gyalogos övezetté alakítása. A sétány jelleg tovább bővül a Szapáry utca, Ságvári Endre körút, Baross utca és Ady Endre utca közötti szakaszokra, melynek kialakítása jelentős forgalomcsillapító hatású, vagyis a szélesebb gyalogos terület és kerékpárút elsőbbséget élvez a csökkentett sebességű útpályával szemben. Fontos gyalogos és kerékpáros összekötő kapcsolat jön létre a belvárosból kivezetve a Tiszaliget irányába. A Szapáry utca felől a Tiszai hajósok terén keresztül lehet eljutni a Tiszavirág gyalogos és kerékpáros hidra. Kerékpárral közlekedők köre igen széleskörű, nemcsak rekreációs és sportolási, hanem a mindennapok közlekedés eszközeként sokan használják.

Szolnok **vízi közlekedése** nem jelentős, mivel a Tisza vízfolyama igen változó. Napjainkban a Tisza mentén csak vízi-rendészeti, kishajós és sportcélú kikötő működik.

Jelenleg Szolnok **légiközlekedésére** a katonai használat jellemző. A közös, katonai és polgári repülőtér együttes megléte nagy lendületet hozna a város életében, de ez jövőbe mutató szándéka és lehetősége a városnak. Szolnokról és térségéből a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 1 óra alatt, a Debreceni Nemzetközi Repülőtér kevesebb, mint 1 óra alatt megközelíthető.

3.5. Közmű infrastruktúra

A térség **vízellátását** a Víz és Csatornaművek Koncessziós Zrt. végzi. A város ivóvízzel való ellátását a Felsővízi Víznyelőlék látja el a Zagyva torkolat felett a Tisza jobb partjára épített közműben. Csapadékvíz elvezetésére a város központjában egyesített rendszerű csatornahálózat épült ki, melyet a KÖTI-KÖVIZIG működtet. (IVS, 2013)

Szennyvízelvezetéssel a régebbi időkben nem foglalkoztak, a csatornahálózat által összegyűjtött szenny- és csapadékvizet tisztítatlanul folyt bele a Tiszába, mely jelentős környezeti, és ökológiai károkat okozott. A Közép Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság egy

szennyvíztisztító telep, az ahhoz vezető fő gerinccsatorna és gyűjtő- és mellécsatornák létesítéséről döntött, melynek megvalósításával város teljes területét lefedték; mindez természetbarátabb szennyvízelvezetést biztosít a város számára. A város a környezetbarát energiaellátása részben megvalósult, vezetékes energiahordozói közül villamos energiával, földgázzal és a település központjában, valamint a többszintes lakótelepek távhőenergiával rendelkeznek. A város **villamosenergia** ellátását az E.ON Tiszántúli Áramszolgáltató Zrt. szolgáltatja, és az egységes országos hálózati rendszerről vételezett villamos energiája biztosítja. (IVS,2013) A villamos energia, mint vezetékes energiahordozót költséghatékonyság szempontból világításra és technológiai célú energiaigények kielégítésére használják. A város energiaellátásában jelentős energiahordozó szerepet tölt be a **földgáz**. A földgázellátás jelenlegi üzemeltetője a TIGÁZ Zrt. Szolnoki Üzeme, szolgáltatási rendszere kielégíti a városi és az ipari igényeket. **Megújuló energiaforrások** közül a termálvíz készlet hasznosítása jelenleg csak fogyasztási, fürdési és gyógyászati célokra történik. A megújuló energiák aránya eléri a 30 %-os használatot, a város ezt az arányt a geotermikus, naperőművek használatával éri el. A napkollektor telepítések az országos lehetőségekkel támogatottak; zömében egyéni, vállalati, és közintézményi pályázatok eredményeképpen valósulnak meg. (IVS,2013)

4. Szolnok természeti adottsága

4.1. Éghajlat

A vármegye, így Szolnok éghajlata kontinentálisnak mondható, az országunk azon részén terül el, ahol a legmelegebb és a legszárazabb a nyár, és legnagyobbak tekinthető a hőingás. A napsütéses órák száma magas, körülbelül 2.100 óra/év. A Szolnoki-ártér kistáj meleg-száraz, közepesen száraz éghajlattal jellemezhető. Évi középhőmérséklete 10,3 °C, a vegetációs középhőmérséklet 17,5 °C, az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0 °C, a minimum hőmérsékleti átlagok -6,5 és -17,0 °C között alakulnak. A fagymentes időszak április elejétől, október végéig tart (Dövényi 2010). A csapadék eloszlása egyenetlen, éves mennyisége 500-550 mm. Az uralkodó szélirány az ÉNY-i és ÉK-i, évi átlagos sebessége az 1,5-3,5 m/s, amelynek sajnos a mezőgazdasági területekre vonatkozóan deflációs hatása van, a szél erejét az erdősávok csillapítják. Környezet-egészségügyi szempontból a forró és száraz nyár, valamint a hőmérsékletingadozás együttes jelenléte kockázati tényező az arra érzékenyen reagálók számára, az épített környezetre erős eróziós

hatással bír. A csapadék eloszlását tekintve a nyári hónapokban gyakori a szárazság és az aszály, a télvégi, kora tavaszi, nyárvégi és őszi vízbőségek mellett a tavasszal, kora nyáron vízhiányok figyelhetők meg. A levegő minősége a természetes szélmozgásoktól is függ, azonban a térségben nincs jelen komoly környezetterhelést okozó üzem. A légszennyezettséget okozó tényezők főleg a főútvonalakon zajló közlekedésből és a lakossági fűtésből adódnak, amelynek ellensúlyozására az értékes és meglévő növényállomány jelentős környezet-kondicionáló hatással bír, javítja a levegőminőséget és a helyi klímát is. (FVS, 2022)

4.2. Természetföldrajzi, tájföldrajzi adottságok

Szolnok az Alföld közepén, Budapesttől 100 km-re, a Tisza partján, a Közép-Tisza mentén, a Tisza és a Zagyva torkolatánál fekszik. Természetföldrajzi szempontból az Alföld nagytájon, a Közép-Tiszavidék középtájon, a Közép-Tiszai ártér kistáj csoportján belül főként a Szolnoki-ártéren valamint a Jászsági kistájakon fekszik. Közigazgatási területe átnyúlik a Szolnok-Túri sík kistájra is. (IVS, 2013) A kistérség települései szintén e három kistáj területén helyezkednek el. Szolnok felszíne egyenletes síkság, amelyet alacsony szintkülönbségek jellemeznek, az erősen vízjárta területen kiemelkedő löszhátra települt.

4.3. Természeti értékek

Kiemelkedő természeti adottsága Szolnoknak a gazdag élővizeiben rejlik. A Holt-Tisza és a Holt-Zagyva gazdag természeti értékeket őriznek, mely közül kiemelkedőnek mondható a jó minőségű termőtalaj, és a termálvíz vagyona. Több termálvízkút is található a városban: termálvíz ellátásban részesül a Tiszastrand és a Tisza Szálló is. További felhasználási lehetőség rejlik még a város részére az ökológikus házak építésekor. Szolnok számára természeti érték és egyedülálló természeti jelenség és látványosság a tiszavirágzás, ami akkor következik be, ha a Tisza teljes szakaszán 20 fok feletti a hőmérséklet. A jelenség a nagyméretű kérészfaj életének utolsó és legfontosabb napjait jelenti. Gazdag az itt fészkelő és az átvonuló madárvilág, a természetes vizekben és a szárazföldön élő állatvilág jelentős szakmai, tudományos értéket is képviselnek a szakemberek és a szemlélődő lakosság számára.

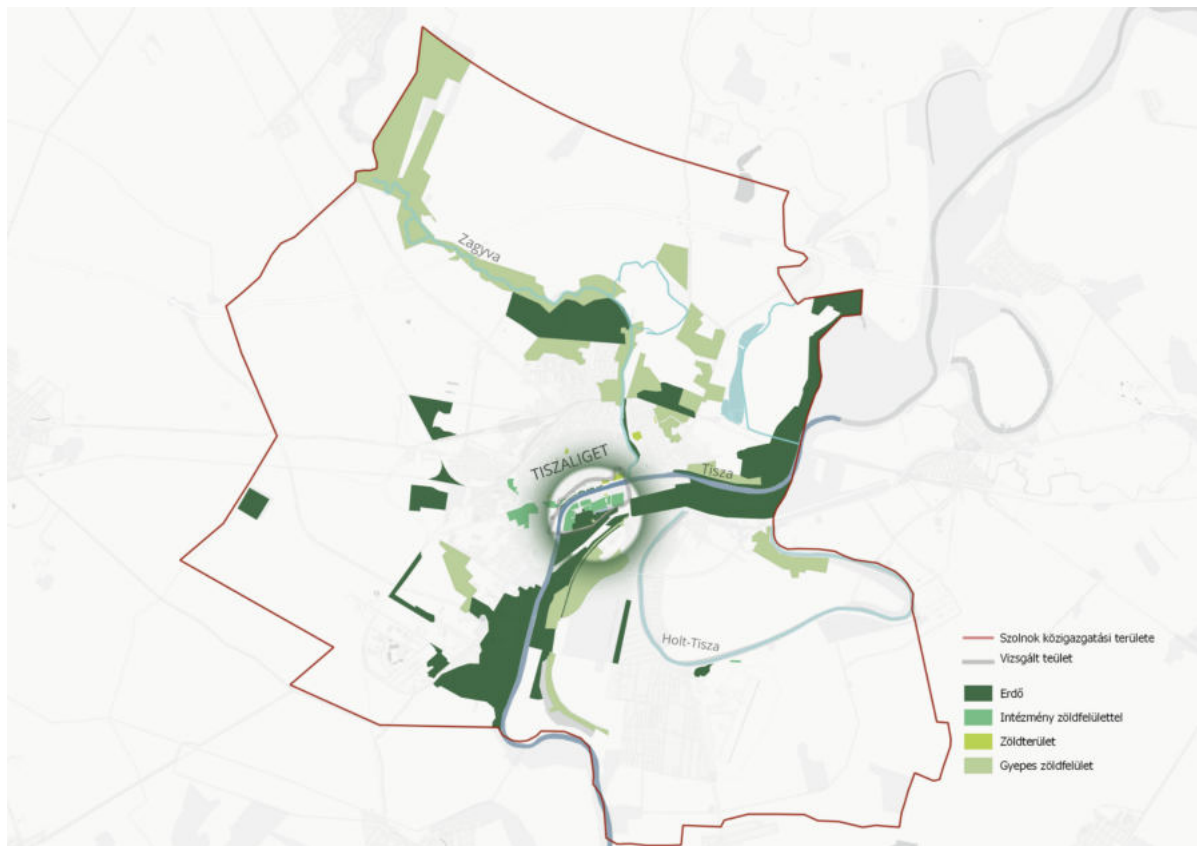
4.4. Zöldfelületek

Szolnok közigazgatási területének 0,89%-a (166,219 ha) zöldterület, 16,52%-a (3093,31 ha) erdőterület és 4,18%-a (783,25 ha) vízgazdálkodási terület. A város zöldfelületi-rendszere a Tisza és Zagyva folyókra, valamint a holtágakra épül, így ezek mentén sugaras elrendezés alakult ki. A Tiszaliget területe a legnagyobb összefüggő rekreációs zöldfelület, említésre méltó a Zagyva és a Széchenyi lakótelep között telepített közjóléti erdő, a Széchenyi Parkerdő, mely több aktív pihenési lehetőséggel szolgált a lakosság számára. Jelentősnek mondhatóak a folyópartok és a Holt-Tisza menti területek is. A már meglévő zöldterületek megtartása és bővítése fontos feladat, mivel a város egészén, a vízfelületektől távolodva kevés biológiailag aktív terület, melyek így nem alkotnak összefüggő rendszert. A város szövetében több zöldítő beruházás történt, folyamatosan újultak és újulnak meg a közparkok (Ispán körút, Tallinn városrész lakótelepe), gondot fordítanak az utcák fásítására, és nagy hangsúlyt helyeztek a játszóterek rekonstrukciójára is. Fontos kiemelni azokat az intézményeket, amelyek jelentős zöldfelülettel rendelkeznek, értékes zöld a MÁV-kórház kertje, a Művésztelep és a vár körüli területek, valamint a helyi jelentőségű volt Tüdőkórház kertje természetvédelmi terület, a Hetényi Géza kórház, a MÁV-uszoda és a temető. A magánkertek, üdülőkertek jelentős összetevői a zöldfelületi rendszernek, azonban csak a rendszernek kis részét képezik, jelentőségük inkább rekreáló hatású. A körutakat és sétányokat szegélyező fasorok is említést érdemelnek (Tiszaparton a gesztenye fasor-*Aesculus hippocastanum*). A Rozárium, a magyar rózsák kertjének kialakítása jó példa egy bontás által szabaddá vált terület zöldítésére, értékteremtő hasznosítására. (INT-01)

A zöldfelületek megléte a városi környezetre nézve pozitív hatással bír; esztétikai, városképi jelentőségén túl egészségügyi értéket is képvisel a városhasználók számára. A zöld növényzet kedvezően befolyásolja a helyi klimatikus viszonyokat, jótékony hatása megmutatkozik a szennyezőanyagok megkötésében, a talajjavításban, a vízháztartás szabályozásában, a zaj- és rezgésterhelés csökkentése tekintetében is. A gazdag növényzet növeli az adott terület ökológiai értékét. A helyi klímát is pozitív irányban befolyásolja. Városökológiai és környezetvédelmi szerepe igen jelentős a hőszigetelő hatás mérséklésében, és a szmog képződés csökkentésében.

Szolnok zöldfelületi ellátottságát a közösség által igénybe vehető zöldfelületek nagysága, térbeli elhelyezkedése használati gyakorisága határozza meg. Ezek a közösségi zöldfelületek együttes szerepe jelentős a szolnoki lakosság rekreációban; mérete, kiterjedése, ismertsége

és használata függ az elhelyezkedéstől, a megközelítés lehetőségétől és sok esetben a korlátozó tényezőktől, melynek felszámolása alapvetés. A Tisza part és a Tiszaiget kiterjedésében, méretében a legnagyobb, használói körük az egész városra kiterjed. Kiemelkedő a Tisza folyó mellett húzódó közhasználatú, illetve korlátozott használat alá eső zöldfelületek megléte, melyek a későbbi kifejtésekor kapnak alátámasztó érveket és a fejlesztésre, változásra vonatkozó javaslatokat.

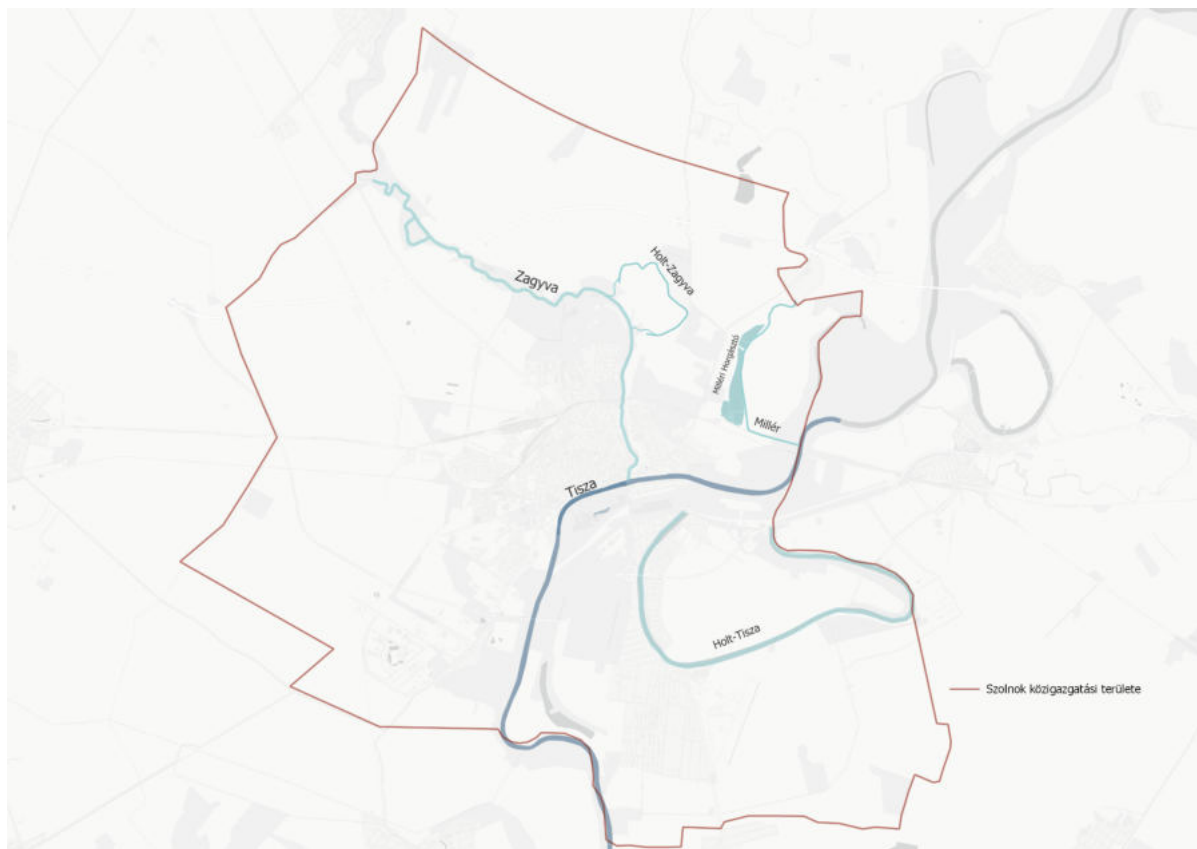
4.ábra: Szolnok zöldfelületi rendszere (saját készítés)

5. Szolnok vízkapcsolatai

5.1. Vízrajz

Szolnok és térsége igen gazdag felszíni és felszín alatti vizekben, a területen működő Közép-Tisza Vidéki Vízügy folyamatosan figyeli és elemzi a környezeti vizsgálatok során feltárt adatokat annak érdekében, hogy felkészülhessenek a jelenben és a jövőben zajló változásokra. A vízrendszer a vármegye településhálózatának fejlődését jelentősen

befolyásolja, hogy 78 településéből 31 közvetlenül érintkezik a Tiszával és legnagyobb mellékfolyók számos települést érintenek. A folyószabályozásokkal Szolnok város beszorítottsága megszűnt, a környék mezőgazdaságilag hasznosult területté vált. A felszíni vizek mellett a **mélyebb** rétegekben forró artézi vizeket is találtak, amelyek a Tisza Szálló és a Tiszaliget fürdőit táplálják termálvízzel, de jelenleg nem üzemelnek a helyiségek. A lakosság számára több helyen biztosított az ivóvíz vételi lehetőség. Szolnok fő vízfolyása a Tisza, melynek jelentősebb mellékfolyója a Zagyva. Holtágak a Holt-Tisza és a Holt-Zagyva. Jelentősebb vízfolyások, belvízelvezető csatorna a Milléri főcsatorna. (ld.5.ábra)

5.ábra: Szolnok vízrajza (saját készítés)

A **Zagyva** leghosszabb Magyarország határain belül eredő (Nógrád) - négy vármegye 22 községet és kilenc várost érintve torkollik Szolnoknál a Tisza folyóba. A Tisza jobb parti mellékfolyója, legjelentősebb vízgyűjtője a Nyugat-Mátra és a Cserhát vizeinek. Nagyon változó mélységű folyó, hiszen néha olyan alacsony a vízszintje, hogy az a torkolati résznél könnyen átugorható, máskor pedig áradás fenyegeti a tabáni városrészt. (INT-02)

A Kis Zagyva Besenyszögnél történt szabályozásával, egy patkó-kanyar lefűzése során keletkezett az 5 km hosszú **Holt-Zagyva**. A Malomzugi Holt-Zagyva Szolnoktól 2 km-re északi irányban a város peremén található. A Horgásztó kedvezett a vízi élővilág megtelepedésének. A mederviszonyok igen változatosak, helyenként a 4 métert is meghaladja.

Millér-főcsatorna kettős működésű állandó vízfolyás, melynek kicsi az esése. A csatorna teljes hosszában öntözővizet szállít, így az év nagy részében magas vízszint mellett üzemel. **Milléri horgásztó** Szolnok szomszédságában található a hajdani halastavak medencéiből kialakított 5 hektáros tó-együttes.

Holt-Tisza az Alcsiszigeten 14 km hosszúságú holtág, melynek átlagos vízmélysége 3 méter, a holtágban mintegy 3,1 millió köbméter iszap van. Az átlag éves utánpótlás 1-2 cm. A holtág kotrására több terv is készült, de mindezidáig forrás hiányában nem került sor az iszaptalanításra.

Tisza régebben egy lomhán kanyargós folyó volt, eredeti folyómedre a mai Holt -Tisza volt. Esése csekély, folyása lassú volt, mivel az Alföld felszínének a lejtése nem nagy. Évszázadokon keresztül a mellékvízfolyásai mellett lápos, mocsaras területek alakultak ki. A szabályozatlan folyású Tisza több helyen nagyobb károkat okozott, és értékes művelés alá vonható terület foglalt el.

A folyó szabályozását gróf Széchenyi István indította el Vásárhelyi Pál mérnök tervei alapján. A veszélyeztetett partszakaszt töltéssel, árvízgáttal látták el, így az ármeder keskenyebb, de az árvíz szintje magasabb lett. A munkálatok során a kanyarulatokat átvágták, ezzel lerövidült a folyó hossza és folyása valamivel gyorsabb lett. Változatos a Tisza partjának növényvilága, nyárfák, fűzfák és számos bokorfaj szegélyezi a folyót.

5.2. Árvizek és árvízvédelem

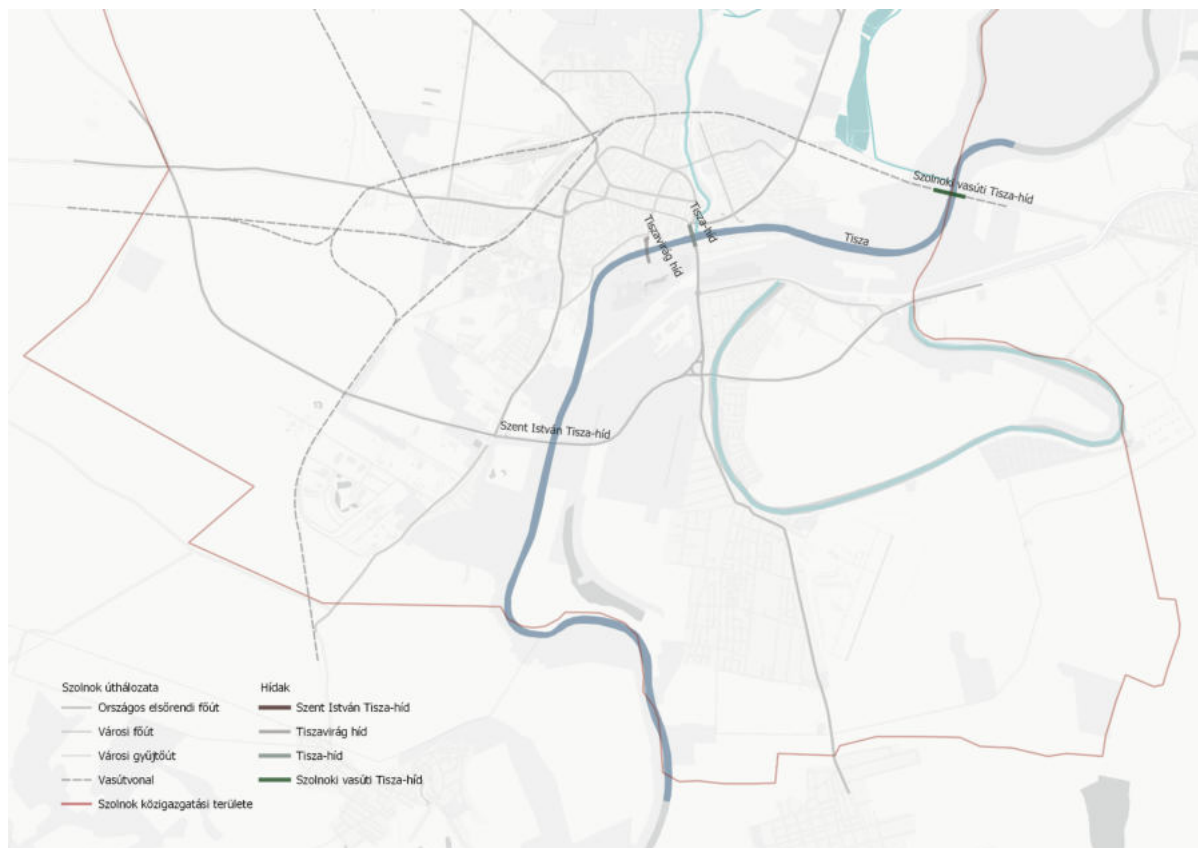
Szolnok árvíz- és belvíz veszélynek kitett város, egységes árvízvédelmi rendszere a XIX. század közepén alakult ki. A Tisza vízjárása szélsőségesen ingadozó, így a mai napig a Közép-Tisza térségében több alkalommal alakult ki olyan árhullám, ami meghaladta a mértékadó árvízszintet. A Tisza és mellékfolyóinak vízgyűjtőjén 2000. év tavaszán nagy mennyiségű csapadék és a jelentős hóolvadás következtében a Tiszán és mellékfolyóin jelentős áradás indult meg, az árhullám tetőző vízállása elérte az 1041 cm-es értéket. A 6054 folyóméter szakaszon, a Tiszaparti sétányon, a vízirendészeti kapitányság, a Tisza-híd, valamint a Tisza-híd és a Zagyva-híd között új parapetfal épült. Az iparterületi sávban a

fővédvonal kiépítésével, a földművek megerősítésével a város fontos létesítményei árvízvédelmi szempontból védetté váltak. A létesítmények és a funkciók bővülésével egyre nagyobb hangsúlyt kapott az árvízvédelem. 1961-ben elkészült a Nemes Gerzson által tervezett körgát, amely olyan védmű, amelynek magassága megegyezik a folyóparti gátjának magasságával. Hossza: 1.57 km. Ez a körgát védi ligetet a Tiszától áradás idején. (INT-03)

5.3. Hidak

A híd a város egyik fő funkcionális eleme, amely kapcsolatot teremt a két oldalon elhelyezkedő területek között. Szolnoknak négy tiszai hídja van, a Szolnoki vasúti Tisza-híd, a Tisza-híd, a Tiszavirág híd és a Szent-István Tisza-híd. (ld.6.ábra)

A második belvárosi Tisza-híd megépítését régóta tervezik.

6.ábra: Szolnok hídjainak elhelyezkedése (saját készítés)

5.3.1. Szent István Tisza-híd

Szolnok 4. számú főútátvezető szakaszán sűrű forgalom volt tapasztalható, amely nehezítette az átmenő és a helyi forgalom dinamikus haladását. A meglévő Tisza-hidra nem lehetett átvezetni a megnövekedett forgalmat, a híd átbocsátó képességét nem lehetett megnövelni.

Megoldást egy új városközpontot elkerülő híd megépítése jelentette, melyet 1992-ben adtak át a használók számára (INT-04) (ld.7.ábra)

7.ábra:Szolnoki vasúti Tisza-híd

(kép forrása: <https://ktenet.hu/wp-content/uploads/2023/01/1-taso-laszlo-nfm.pdf>)

5.3.2. Szolnoki vasúti Tisza-híd

A magyar vasúti hálózat egyik legforgalmasabb állomásköze. 6,4 km hosszúságával a legfrekvenciáltabb és egyben a legterheltebb vasúti vonalszakasz. Naponta megközelítőleg 200 szerelvény halad át ezen a kétvágányú hídon, igen magas pályasebességgel. (INT-05) Felújítása nagy attrakció volt, mivel másfél nap alatt 3300 tonna acélszerkezetet mozgattak meg. (ld.8.ábra)

8.ábra: Szolnoki vasúti Tisza-híd (kép forrása: saját készítés)

5.3.3. Tiszavirág híd

A Tiszaliget városhoz való kötését a Tiszavirág gyalogos és kerékpáros híd jelenti, mellyel a folyóparti, városi részek funkciói gazdagodnak, ezáltal fokozódik a folyóparti vitalitás is. A kérészek szárnyát formáló, 444 méter hosszú híd a város szimbólumává vált, Közép-Európa

leghosszabb gyaloghídja. „*A modernitás kifelé döntött ívei a kábelsíkok erezetével a szárnyakat, a rácsozással felbontott merevítőtartó a bordázott testet szimbolizálhatja, mely a város felőli hosszabb feljáró 'farok-résztében' folytatódik. A híd ennek megfelelően karcsú, légies szerkezet.*” (Pálóssy, 2011) A híd nappal és este is gyönyörű látványt nyújt. A korlát kézlécében rejtett LED-es lámpatestek, az ívek külső oldalain végigfutó fénypontsorok, és az üvegpanelek alsó megvilágítása kihangsúlyozza a híd különleges szerkezetét a szürkületi és az esti órákban. (Pálóssy, 2011) (ld.9.ábra)

9.ábra: Tisza-híd (kép forrása: saját készítés)

5.3.4. Tisza-híd

A Tisza-híd már évszázadok óta fontos szerepet játszik a város életében. Több évszázaddal ezelőtt Nyugatról Keletre vezető legfontosabb kereskedelmi utakat a hídon keresztül vezették át. A híd a huszadik századig cölöpökön álló egyszerűbb szerkezetű fahíd volt. Átépítésekor már vasat használtak, szerkezetében nagyon hasonló volt a fővárosi Szabadság-hídhöz. Az elkészült vashidat 1911. június 25-én avatták fel és át is adták a forgalomnak. A harcokban megsérült hidat újjá kellett építeni, melyet 1963. január 11-én adták át a forgalomnak és azóta használják a szolnoki lakosok és a rajta áthaladók utazók. (INT-06) (ld.10.ábra)

10.ábra: Tisza-híd (kép forrása: saját készítés)

5.4. Kapcsolat az ember és a folyóvíz között

A folyóvíz és annak partja fontos tényező egy város és az ott élő emberek számára.

A folyóvíz jelenléte egy város életében meghatározó tényező, városszervező szerepe jelentős, kereskedelmi, szállítási és gazdasági tényező, a mezőgazdaság számára létfontosságú elem, a közlekedés és infrastruktúra egyik eszköze. Így volt ez minden történelmi korszakban. Az emberek számára a vízzel való kapcsolat különleges érzelmi és fizikai élményt jelent. A víz látványa, és annak közelsége együtt jár számos kellemes érzéssel. A víz közelébe érve megváltozik a levegő minősége, tágas, átlátható térré tágul. Ha lehetőség van rá, akkor a víz érintésével közvetlen kapcsolat alakul ki, aktív használatával pedig annak rekreációs hatása bizonyított. A víz mellett élő embereknek szoros az érzelmi kötődése a vízhez, életük során számos emlék és élmény köti őket a folyóhoz, amit lefényképeznek, amire emlékezhetnek, amit leírnak és megfestenek. A vízpartok - korábbi funkcióikból eredően - sok helyen mára már kihasználatlanok, hiszen régebben nem a közösségi élet színtereiként voltak jelen a város életében. Korunkban ennek szerepe, lehetősége is felértékelődött, kiemelt potenciálnak számítanak a lokális városhasználat során. Hasznosítása egyrészt a zöldfelületek szélesítésének lehetőségében kínálkozik, másrészt rekreációs területként való használatában. Ezért fontos a vízzel való kapcsolódás lehetőségének megteremtése, az odavezető útvonalak kiépítése, bővítése. A nagyvárosokban élő emberek szeretnek a napi monotóniából kiszabadulni, aktívan vagy passzívan jelen lenni a természetes vízparti közegben, azonban a folyó és közvetlen környezetének használatát az évszakok változása is befolyásolja. A városi környezetet formálók számára nagy kihívást jelent a folyók változékonyságára való felkészülés, különös tekintettel az áradásra. A védőrendszerek, a támfalak városias elemek, hatalmas épített tömegek, magasak és

hosszúak, amivel az épített környezet és az emberek védelmét szolgálják. Ezek a védőtámfalak ugyanakkor eltávolítják az embereket, az állatokat a víztől, megakadályozzák a természetes találkozást, a kapcsolódást, az érintést és érintkezés lehetőségét. A kiépítetlen és funkcionálatlan árterek hasonlóképpen eltávolítják az embereket a víztől, annak növény- és állatvilágától.

A folyók, folyópartok bekapcsolása hatalmas potenciál a városhasználat során, Szolnokra vonatkoztatva a javaslati részben fogok ezekre a lehetőségekre részletesebben kitérni.

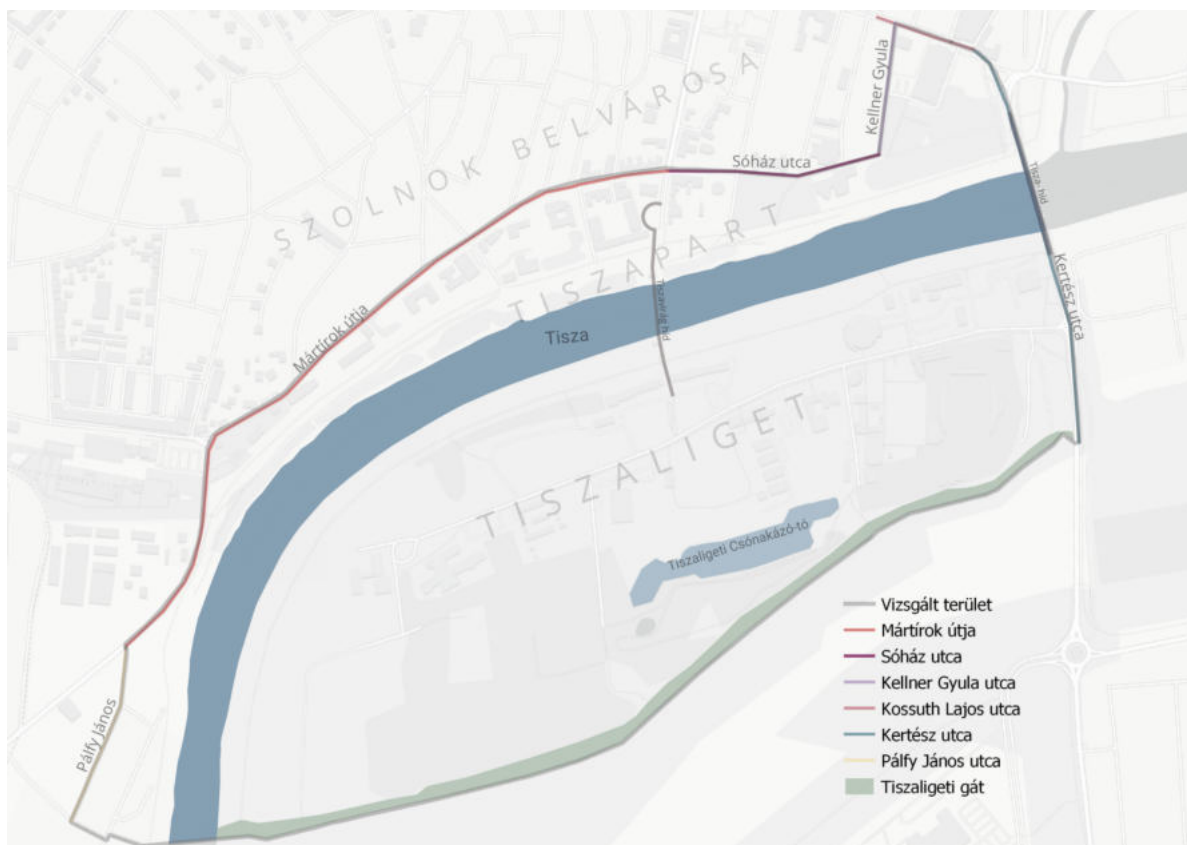
6. Vizsgált terület

Szolnok közkincse a Tisza, mely jelenlétével gazdagítja a város épített környezetét, amely állandó mozgásával, változatosságával erőteljes természetes elem az épített környezettel szemben, mégis, a város szövetébe ágyazva a lakosság aktív természetes közege. A vizsgálataim során szerettem volna választ találni arra, hogy a Tisza közvetlen közelségét Szolnok hogyan használja ki, mennyire és milyen részét képezik a mindennapjainak. Feltárni a már meglévő és kiépített területekben rejlő lehetőségeket, javaslatot tenni az alulhasznosított és kihasználatlan területek közösségi célra történő bevonására. A Tisza és közvetlen természetes környezetének rekreációs lehetőségei mentális és fizikai kötődést jelentenek az ott élők, az oda dolgozni és tanulni járók, tehát a város lakói számára.

6.1. Lehatárolás

A vizsgált területrészen a Tisza jobb és bal partját is vizsgálom, ami közvetlen kapcsolatot jelent a várossal. A belvárossal érintkező jobb oldali partszakasz a város szövetébe ágyazott, míg a bal oldali partrész Szolnok tüdejének és rekreációs területének is nevezett, egybefüggő természetes térrész, a Tiszaliget.

A vizsgált terület lehatárolása: északról a Mártírok útja, Sóház utca, Kellnér Lajos és a Kossuth Lajos út egy kisebb szakasza, keletről a Tisza-híd és Kertész utca, délről a Tiszaligeti gát, dél-nyugatról a Pálffy János utca és nyugatról Mártírok útja határolja (ld.11-ábra)

11.ábra: Vizsgált terület lehatárolása (saját készítés)

6.2. Zöld infrastruktúra

A természetes zöldfelületekhez kapcsolódnak a város arculatát is meghatározó közhasználatú terek, parkok, parkrendszerek, és erdők, melyek az év minden napján változatos képet festenek a sétálni, pihenni és az aktívan kikapcsolódni vágyók számára. Szolnok és térségének zöldhálójában meghatározó a Tisza és a partján kialakult ökológiai zöldfolyosók. A nagy és átlátható terek, színes virágágyások, hangulatos csobogók, és kiültetések a Tisza-hídtól a Tiszavirág hídig tartó parkrendszer mindegyikének önálló, saját karaktere van: Rózsakert, Verseghy park, Tisza park, Tiszapart és a Tiszaliget árterei, erdői egész évben változatos látványelemeivel teszi élvezetessé és vonzóvá a kikapcsolódási lehetőségeket. (ls.12.ábra) A lakosok a sűrű városi szövetből kiszakadva kikapcsolódásra, pihenésre, természetre vágnak, amit meg is találnak a Tiszapart mentén és a Tiszavirág hídon keresztül sétálva a Tiszaligetben.

A zöldterületek iránti igény, annak fontossága az emberek számára csak az utóbbi években került fókuszba, mivel a városban élők természet iránti igénye alapvető szükségletté vált. A

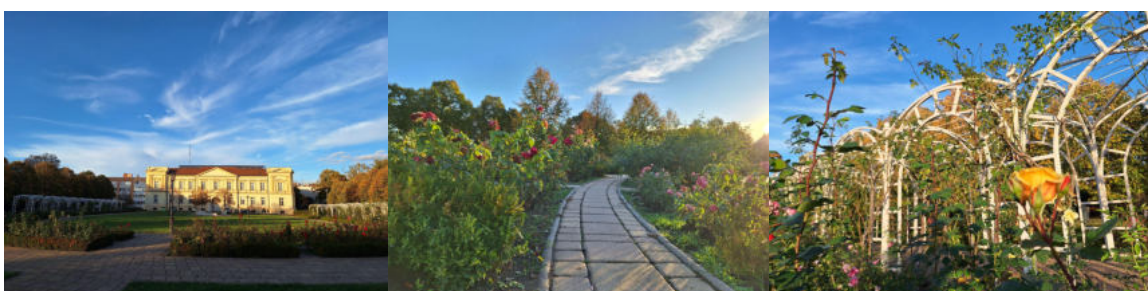
lakókörnyezetek közelében is elérhetőek kisebb-nagyobb zöldterületek, azonban összefüggő és nagy kiterjedésű zöldterület és aktivitásra alkalmas lehetőségek koncentráltan a Tiszaligetben érhetők el.

12.ábra: Vizsgált terület zöld infrastruktúrája (saját készítés)

A következőkben a Tisza városhoz közeli zöld területeit mutatom be.

Rózsakert - A rózsák nagyon sok kert és park alapnövénye, lugasos nevelésében különleges hangulatot áraszt. Illata kedvező széljárás idején megerősíti a látvány élményét. A Megyeháza mögött húzódik meg az elegáns, átlátható és kellemesen átsétálható kert. A rozárium Szolnok város büszkesége, ami más, rózsakertet építő városok számára is példamutató. Az 1920-as évek parkját álmódta újra a tájépítészek, így visszatértek a színes, és fajtagazdag rózsák, újra látható és járható a pergola. (ls.13.ábra) A Rózsakert csodás élményeket kínál az idelátogatóknak a közel 300 fajta virágzó rózsával.

13.ábra: Rózsakert (kép forrása: saját készítés)

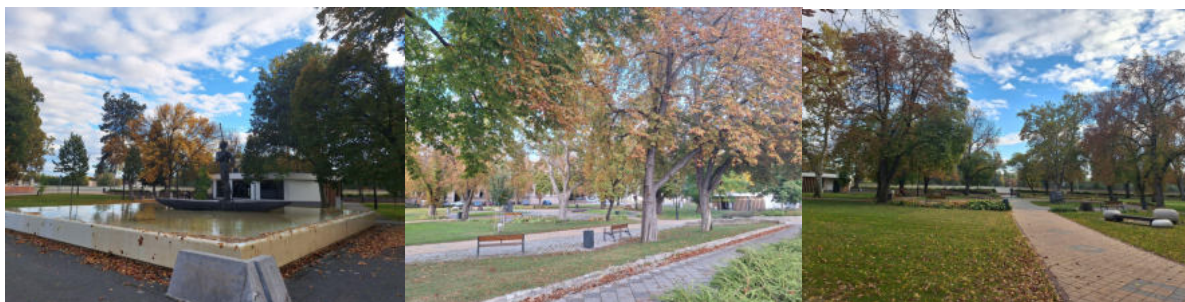
Verseghy park - A parknak a régi vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) és hárs (*Tilia platyphyllos*, *Tilia cordata*) fasora ad látványos háttérrel és keretet. (M-06) A fák alatt kecskerágó (*Euonymus fortunei*) és borostyán (*Hedera helix*) terül el. A középső gyepfelületet szalagágak keretezik, melyben egynyári és vegyes évelős, díszfüves kiültetések láthatók. A park közepén lévő vízarchitektúra, egy szökőkút található csobogókkal, ami kellemes látványelem. (ls.14.ábra) A parkot több, egymástól távol eső padok sora övezi a fák árnyékában, ami kellemes beszélgető és pihenő lehetőség a parkba

látogatók számára.

14.ábra: Verseggy park (kép forrása: saját készítés)

Tisza park - A Tisza park a Tisza és a Sóház utca közötti területen helyezkedik el mintegy 6000 négyzetméteren. Szolnok névadója, Zounok ispán szobra itt található. A szobor érdekessége, hogy talapzata a vízben áll, mely a tükröződés és a víz látványával a Tisza folyót szimbolizálja. (ld.15.ábra) A hársfasor (*Tilia platyphyllos*, *Tilia cordata*) és a vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) mellett található itt még japánakác (*Sophora japonica*), platán (*Platanus acerifolia*) és kocsányos tölgy (*Quercus robur*), továbbá a fák alatt árnyliliom (*Hosta*) díszleg. A park középpontjában áll még a Rotary-emlékkő, ami a Szolnoki RotaryClub 75. évfordulójának emlékműve.

15.ábra: Tisza park (kép forrása: saját készítés)

Tiszapart - A szolnokiaknak kedvelt kikapcsolódási és pihenőhelye. A Tiszaparti sétányt és a Tiszapartot 2014-re korszerűen felújították.(M-07) Az árvíz esetén kialakulható károk elkerülése érdekében a sétány alatt szivárgó rendszert építettek ki, ami a töltésen átszivárgó vizet vezeti el. A part meredek részeit betonnal és kővel fedték le, ezzel megalkotva a Tiszapart védvonalát. Az iskolák előtt lépcsőket alakítottak ki a part mentén, így ez a Tiszához való lejutás, a vízzel való kapcsolat elérésének egyik lehetősége. (ld.16.ábra) Egy nyolc méter hosszú megmentett támfal szakaszon emléktáblák őrzik a város fenyegető árvízszintjeit, ezzel is biztosítva az emlékezés lehetőségét a jelen és a jövő lakói számára. A támfal víz oldala felőli részén egy dísz- és vízmérce látható, amelyen feltüntették az elmúlt 150 év legmagasabb árvizeit.

16.ábra: Tiszapart (kép forrása: saját készítés)

A Tisza bal partján fekvő Tiszaliget zöld felületei - A Tisza árterületének növényzetére a bokorfűz, a kőris-méztűs éger láperdő, a tölgy-kőris-szil ligeterdő és a bokorfűz a jellemző. A körgát 3633 méter hosszúságával választja el a tiszai árterületet a Tiszaligettől, és egy természetes védő területet képez az áradás ellen. A gát növényzete jellemzően különböző gyeptársulások.

Összességében elmondható, hogy a sportlétesítmények és lakóterületek környékének zöldfelületi növényzete közül a leggyakoribbak a rezgő nyár (*Populus tremula*), a fehér nyár (*Populus alba*), nyírfa (*Betula pendula*), a hárs (*Tilia cordata* és *Tilia tomentosa*), a fenyők (*Abies* és *Picea* fajok). Az üdülőterületeken számos virágukkal díszadó fa színesíti a látványt, a japán liliumfa (*Magnolia kobus*), díszcsereesznye (*Prunus* sp.) és a díszalma (*Malus* sp.) a magánkertek ékei. Tiszaligeti csónakázó tó környékén sok a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), a szomorúfűz (*Salix alba*), a rezgő nyár (*Populus tremula*), a fehér nyár (*Populus alba*) és a nád (*Phragmites australis*). A kezeletlen területeken több adventív faj található, mint az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), a zöld juhar (*Acer negundo*), a

gyalogakác (*Amorpha fruticosa*). A nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) nagy mennyiségben fordul elő a területen. (ld.17.ábra)

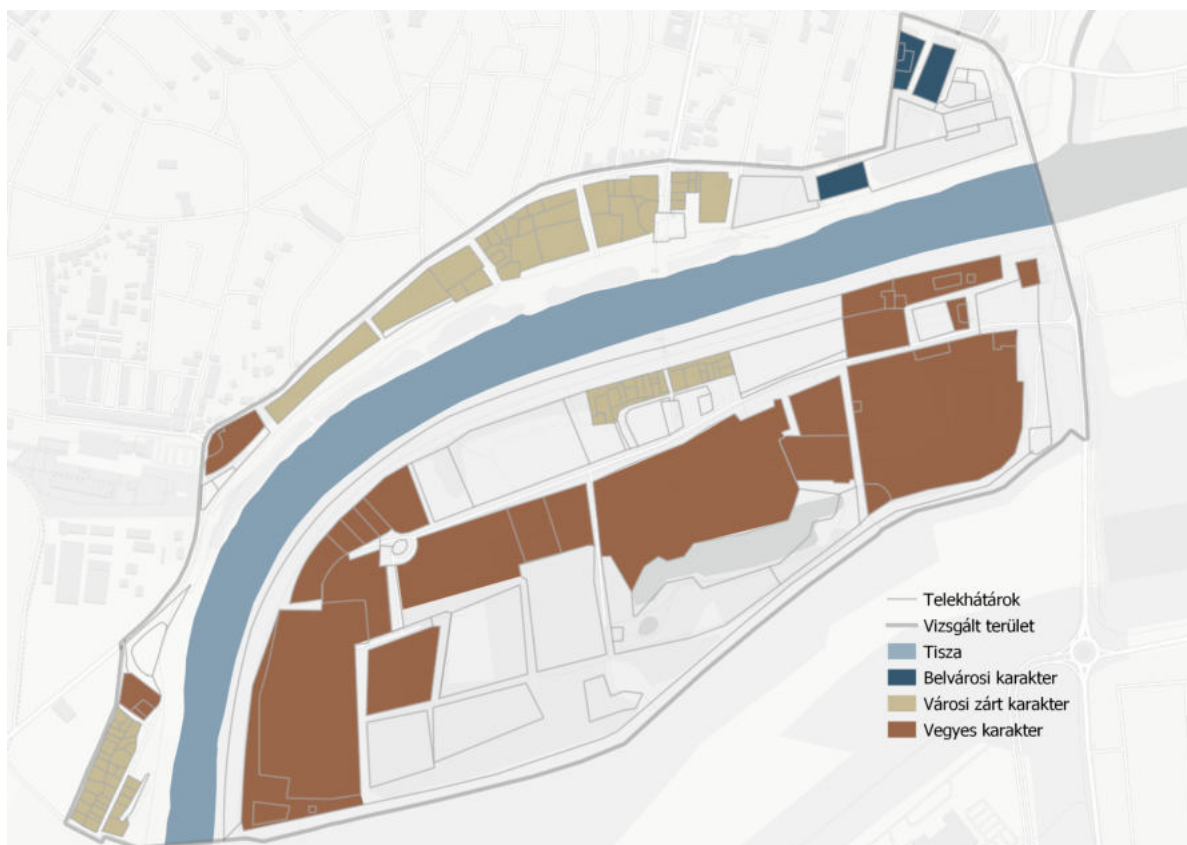
17.ábra: Tiszaigaz zöld felületei (kép forrása: saját készítés)

6.3. Épített környezet vizsgálata

A vizsgált területen a Tisza városi oldalán a városszövet részeként, míg a Tisza másik oldalán, a Tiszaigazba, mint természetes közegbe épültek fel és integrálódtak a különböző karakterű, méretű, funkciójú ingatlanok, melyek mai állapotukban eltérnek egymástól.

6.3.1.Karakter

A korábban bemutatott, általam lehatárolt és vizsgált területen három különböző - belvárosi, városi zárt és vegyes - településkarakter jellemző, melyek jól elkülönülnek egymástól természeti vagy mesterséges adottságoknak köszönhetően. (TAK, 2017) Általánosságban elmondható, hogy karakterenként egymástól a szabályozási tervben meghatározott - előkert megléte, a beépítési módok, és az épület magasságok eltérnek egymástól. (ld.18.ábra)

18.ábra: Vizsgált terület épített környezetének karakterei (saját készítés)

Belvárosi karakter a történelmileg kialakult városközpontot jellemzi. A város egész belterületét nézve ennek a karakternek területi kiterjedése viszonylag kicsi, városképben mégis döntő szerepet játszik a központi elhelyezkedésének köszönhetően. A vizsgált területen a belvárosi karakter a Kossuth Lajos út mentén, a Verseghy parknál és a Sóház utcánál jellemző. Beépítési módja zárt sorú vagy szabadonálló, az előkertek hiányoznak, telekméret 500-2000 négyzetméter, beépítési intenzitása 25-60 %, és az épületmagasság jellemzően 6 és 16 méter között van. (TAK, 2017) Városképet meghatározó épületegyüttesek mellett műemlékek, helyileg védett épületek és a nagyobb közterületek egy része is itt található: Megyeháza, Magyar rózsák kertje, Tisza Szálló és fürdő, Verseghy park, Református templom, melynek védettségének indoklását, ismertetését a következő fejezetben fogom bemutatni.

Városi zárt karakternek a város történetileg kialakult tipikusan zárt sorú régebbi építésű részét nevezzük. A vizsgált területen belül a Templom út a Szigony utcával közbezárt része, a Tiszai Hajósok tere, Tiszaligetben a Tiszavirág híd lábánál és a vizsgált terület délnyugati részen elterülő üdülőterület. A lakóházzal rendelkező telkeken található előkert, ez főként a

Vágóhíd és Pálffy János, Tutaj utcára jellemző. A beépítés módját tekintve zárt sorú vagy szabadonálló, telekmérete 500-2000 négyzetméter, beépítési intenzitás 25-60 %, épület magassága pedig 4,5 és 12 méter közötti. A lakóházak telkei nagyobb részén található előkert.

Vegyes karakterre a lakótelepek, gazdasági telephelyek és nagy telekterület intézmények területei. A történelmi városrésztől jól elkülönült, szervesen nem illeszkedik a városi szövethez. A telkeken az épületek szabadon állóan helyezkednek el, és telkenként több építési hely került kijelölésre. Beépítési módja szabadonálló telepszerű, telekmérete 100-4000 négyzetméter, beépítési intenzitása 5-100 %, épületmagasság: 3,5-33 méter. A vizsgált területen főként a Tiszaligetben - Moments apartman, Szolnoki MÁV FC, Tiszaligeti Sportcentrum, Tiszaligeti teniszcentrum, Tiszavirág Aréna, Tiszaliget strandfürdő, Szolnoki Vízilabda Aréna, Tiszaliget Apartman, és a Debreceni Egyetem Szolnoki Campus területén találkozhatunk ezzel a karakterrel.

6.3.2. Épületállomány és funkció vizsgálat

A táj része az épített környezet, melynek változtatása hosszú, lassú és tökeigényes folyamat. A vizsgált területen az épületállományok és azok funkciójának ismertetését az áttekinthetőség érdekében a két partszakaszt külön kezelve mutatom be.

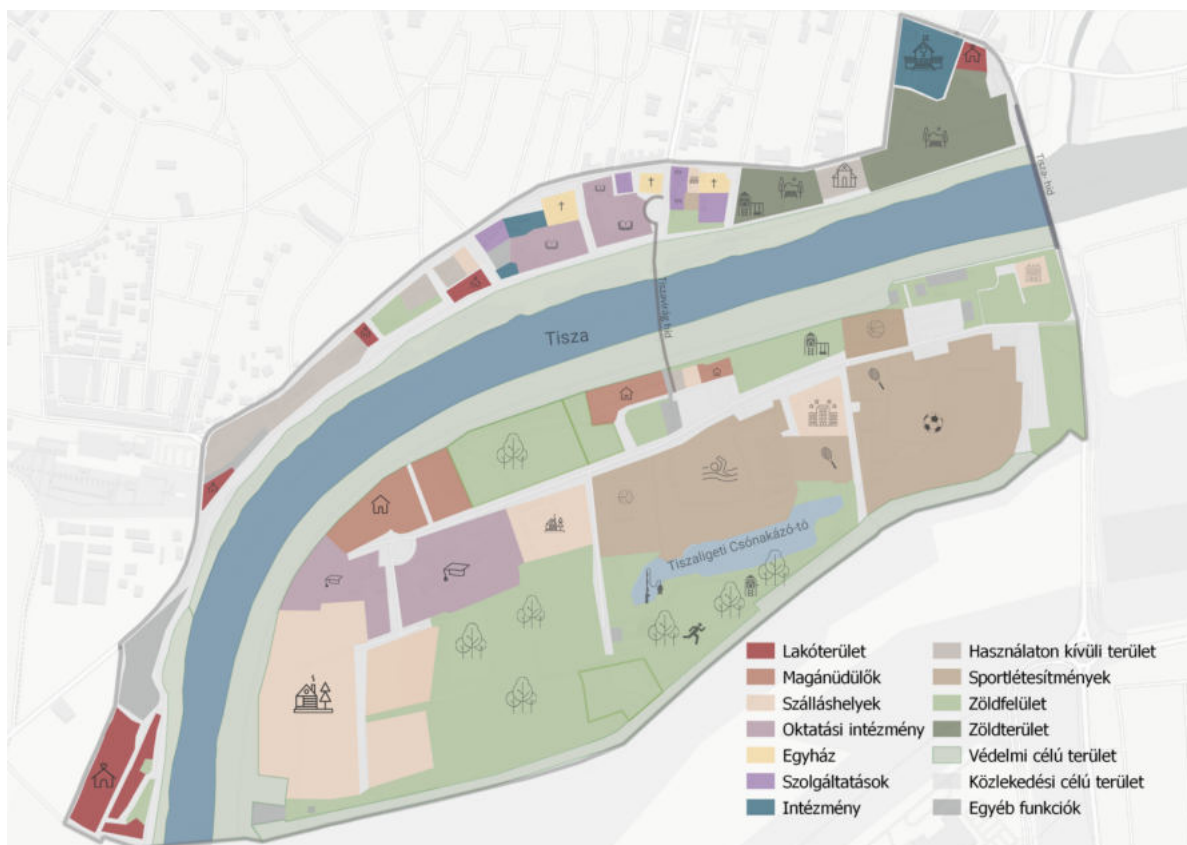
Belvároshoz közvetlenül kapcsolódó területen a **lakóépületek** a Mártírok útja, Sóház utca mentén vannak. **Oktatási épületek** közül a Szegő Gábor Általános Iskola a Mártírok útja mentén a Szolnoki SZC Pálffy - Vízügyi Technikum, a Tiszaparti Gimnázium és Humán Szakközépiskola és a Tiszaparti Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium pedig a Tiszapart mentén helyezkedik el. **Intézmények** a Mustármag óvoda és a Tiszai Vízirendészeti Rendőrkapitányság, amik szintén a Tiszapart mentén helyezkednek el.

Kereskedelem és vendéglátó épületek főként a Tiszai Hajósok terén vannak: SIRAP Vintage Bakery&Coffe, Galéria Étterem és a sétány mentén a kis Tisza étterem és a Tisza Parkban a Park bistro található. **Szolgáltatás** az AD Kreatív Stúdió és Digitális Nyomda, a Raison kft. könyvelőiroda, a TiszaPart Mozi. **Szálláshely** a Sóház utcában az Apartmanhouse és panzió. Külön sportlétesítmény a területen nincs, viszont az előbb említett panzió egy tenisz pályájával, és a Tiszaparti Római Katolikus Általános Iskola és Gimnáziumnak van pedig egy sportpályájával rendelkezik. **Középületek** a Szolnok

Belvárosi Szentháromság templom, a Szent Imre Művelődési Ház (Cserkészház), a Zsinagóga, és a Református templom.

A vizsgált terület délnyugati irányában lévő rész a városhoz kapcsolódik, de nem a belváros részeként. Kizárólag **lakóépületek** helyezkednek el a Pálfy János, a Vágóhíd, Sztrájk, és a Tutaj utca mentén.

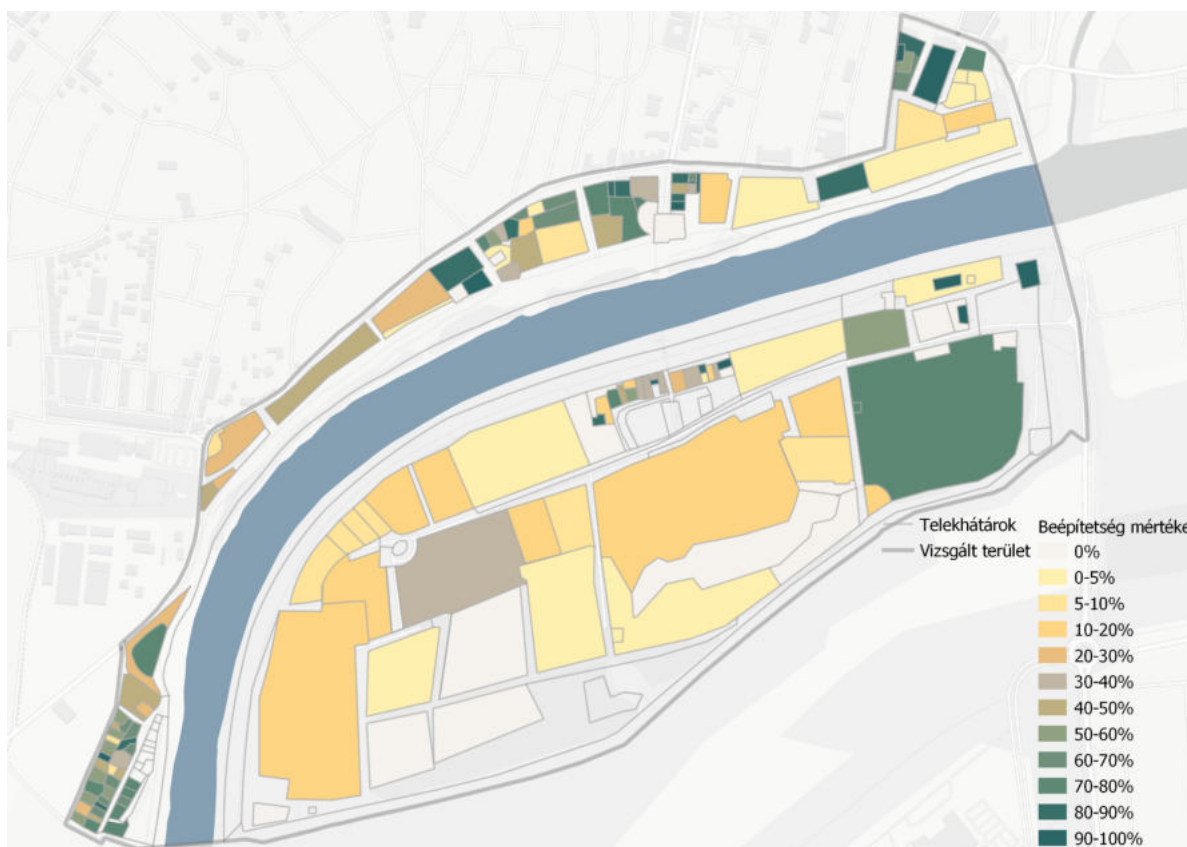
Tiszaliget vegyes funkciójú létesítményeivel nagyon változatos területrészt. A különböző **sportlétesítmények**, mint a Stadion, a Sportcsarnok, a Teniszkлуб, a Squash Klub és az Evezős Egyesület, Szolnoki Kalandpark szétszórta helyezkednek el a területen. A strandfürdő területe kiterjedésében a legnagyobb, azonban sajnos évek óta zárva tart felújítás, korszerűsítés miatt. A létesítmények használata a lakosság számára részben korlátozott, mivel azok használata tagsági viszonyhoz és/vagy edzés programokhoz kötöttek. A sportolási létesítmények nyújtotta szolgáltatások zöme a magasabb szolgáltatást igénylők fizetős vendég körében népszerűek. A Tiszaligetben elérhető **szálláslehetőségek** változatosak, megtalálható itt négycsillagos szálloda, apartmanok, diákszálló, kemping, céges- és magán üdülők. Mint a Garden Hotel-Lospiti Kft, a Trojka Hotel, a Tiszaliget Apartman Panzió, a Turisztikai központ, a Coop üdülőközpont. A sportlétesítmények és az ifjúsági szállás egész évben működik és fogadják a vendégeket és a sportesemények résztvevőit. A Tiszaliget az **oktatás** helyszíne is, a Debreceni Egyetem Szolnoki Campusának épületei a sétány végén találhatóak. **Lakóépületként** a Tiszavirág híd lábánál elhelyezkedő emeletes házak, a liget végében több emelet magas modern és egy régi építésű társasházak szolgálnak. (ld.19.ábra)

19.ábra: Vizsgált terület épületállománya és azok funkciói (saját készítés)

6.3.3. Beépítettség mértéke

A belvároshoz közeli Tiszapart beépítettsége koncentrált területen sűrű azon a részen, ahol lakóépületek, iskolák és intézmények, szolgáltatások épületei találhatóak. Ehhez a területéhez kapcsolódnak a közparkok, melynek beépítettsége alacsony. A Tiszaliget is alacsony beépítésű, sűrűsödés az összefüggő területen a sportintézményeknél és Tiszavirág híd lábánál lévő lakóterületen található. (ld.20-ábra) Összességében elmondható, hogy a Tisza menti telkek nagysága és beépítettsége a város használatának megfelelő mértékű, nem kelt zsúfolt benyomást és elég terület marad a természetes közegnek. Ez a beépítettségi és szabadterületi arány ad jellegzetes karaktert a városnak és teremt élhető közeget a városlakók számára.

20.ábra: Vizsgált terület beépítettségének mértéke (saját készítés)

6.3.4 Épületek állapota

Az épületek korosak, korszerűsítésük folyamatos, az elérhető pályázatok szigetelési, napelem telepítési, fűtőkorszerűsítési lehetőségeket kínálnak az ott lakóknak. A vizsgált terület délnyugati irányában elterülő lakóterületen több korszerűtlen és közepes állapotú épület is található, mivel a terület már régóta lakott és az épületeket nem korszerűsítették. A Tiszapart mentén lévő lakóépületek, az ezekben található éttermek, cukrászdák, az intézmények, mint a Galéria, a Tisza mozi, az iskolák állapota jónak mondható.

Az elhagyott vasúti épület, a régi magtár, hotel, lakóépület használaton kívüliek, így az épületek állapota az évek során folyamatosan romlik. Az elhagyatott vasúti épület van a legrosszabb állapotban, már-már bontás közeli az állapota. A későbbi fejezetekben a probléma, térkép elemzésénél és a javaslati részben fogok kitérni. A Tisza bal partján, Tiszaligetben a sportintézmények épületeinek állapota jónak mondható. A lassan tíz éve átadott Szolnoki Vízilabda Aréna a legjobb állapotú sportintézmény a ligetben. A Tiszavirág híd korszerű, állagának megóvásáról a város folyamatosan gondoskodik, azonban a híd

lábánál található egy telken elhelyezkedő rossz állapotú, romos épület - régi Tisza bár szomorú bizonyítékként várja az új funkcióra való átalakítást.

6.3.5. Védett épületek

Szolnok történelmi múltjának része az épített környezete, ezek az épített értékek a város építészeti örökségének, arculatának jellemző részei, melyek a jövő számára való megtartása, a védett értékek fenntartása és helyreállítása fontos városgazdálkodási érdek, a város épített értékeinek fenntartása, azok használata, bemutatásának elérhetősége fontos közérdek. A belvároshoz közvetlenül kapcsolódó területen több védett épület is található, ami büszkeségei a városnak, közérdekű használat alatt állnak.

Megyeháza az 1876-os megyerendezések során Szolnok lett Jász-Nagykun-Szolnok vármegye központja. A feladatok ellátásához új székházra volt szükség, melyet 1878. május 21-én adtak át. A szabadonálló, eklektikus stílusú nagyarányú épület négyoldali homlokzatú, a földszinten árkádos, az emeleten loggiás kialakítású. Az épület belső terében a lépcsőház és a nagy tanácsterem látványa magával ragadó. A főhomlokzat tetejére a megye címerét helyezték el. Az épületben Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat működik

21. ábra: Megyeháza (kép forrása: saját készítés)

Tisza Szálló és Gyógyfürdő a belváros szélén, a Tisza folyó partján található az egykor igen elegánsnak számító neobarokk stílusú Tisza Szálló. Az 1928-ben megnyílt épület Hegedűs Ármin tervei alapján készült el, 26 szobával, bálteremmel, étteremmel, és az elsőrangúnak mondható gőz- és gyógyfürdővel. A szállodához közvetlenül kapcsolódó gyógyfürdő a török fürdőkre emlékeztet. A fürdő három medencével rendelkezik, melyek 34°C, 37°C és 20°C-osak, utóbbi a szaunák utáni hideg fürdőzésre szolgál. Gyógyfürdő a több mint 900 m mélyről feltörő gyógyhatású termálvizet használja fel a betegek fizioterápiás és balneoterápiás kezeléséhez. Napjainkban a gyógyfürdő része már nem üzemel.

22.ábra: Tisza Szálló és Gyógyfürdő (kép forrása: saját készítés)

Református templom - Szolnok első reformátusneogótikus stílusban épült templomát 1894-ben adták át Sztehlo Ottó tervei alapján. Vöröstégla fala, ötszög alakzatú formája inkább erődre és kastélyra emlékeztet. A kapucsarnok előugró, felette 3 csúcsíves ablak található. A templom 28 méter magas, három tornya közül a legmagasabb négyszög alapterületű, tetején egy bádogkakas látható. Négy harangja közül hármat használnak. A templom értéke és érdekessége a külső borításban és az alakzatában, belsejének kialakításában rejlik. Magán viseli a felfelé, az ég felé törekvés szellemét és igényességét, ami a templomépítések alapvetése.

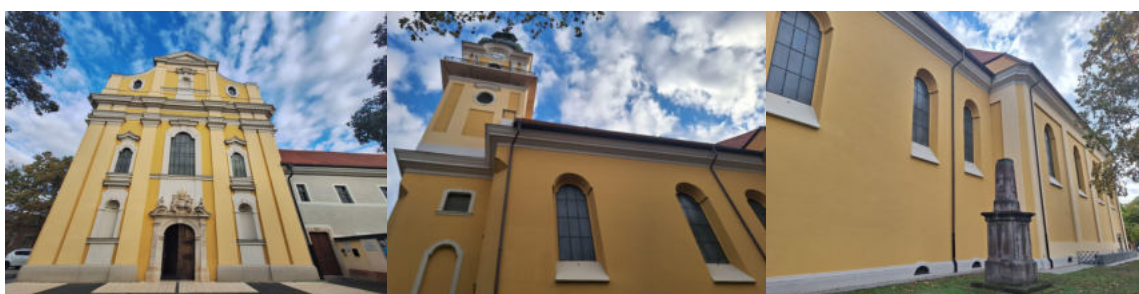
23.ábra: Református templom (kép forrása: saját készítés)

Szolnoki Galéria – az egykori zsinagóga 1940-ig működött a hitélet helyeként, később a deportálásokban elhurcolt zsidó lakosság lakásaiban maradt bútorokat raktározták az épületben. A zsinagóga állaga sajnos folyamatosan romlott, míg az 1960-as években a város megvásárolta az épületet és megkezdődött annak felújítása. A felújítás után a Szolnoki Galéria működik benne a város kulturális, kiállítói és közösségi térként funkcionál.

24.ábra: Szolnoki Galéria (kép forrása: saját készítés)

Szentháromság-templom és az egykori ferences rendház története 1718-ra nyúlik vissza, amikor elkezdődött az építése a Szentháromságnak szentelt kápolnának, a mai nagytemplom szentélye. A lakosság létszámának növekedése miatt a kápolnát ki kellett bővíteni, mely 1754-re épült fel. Mai formáját a 19. században nyerte el. 2019-ben megújult a templom külső homlokzata, megújultak a belső terei, restaurálták a freskókat.

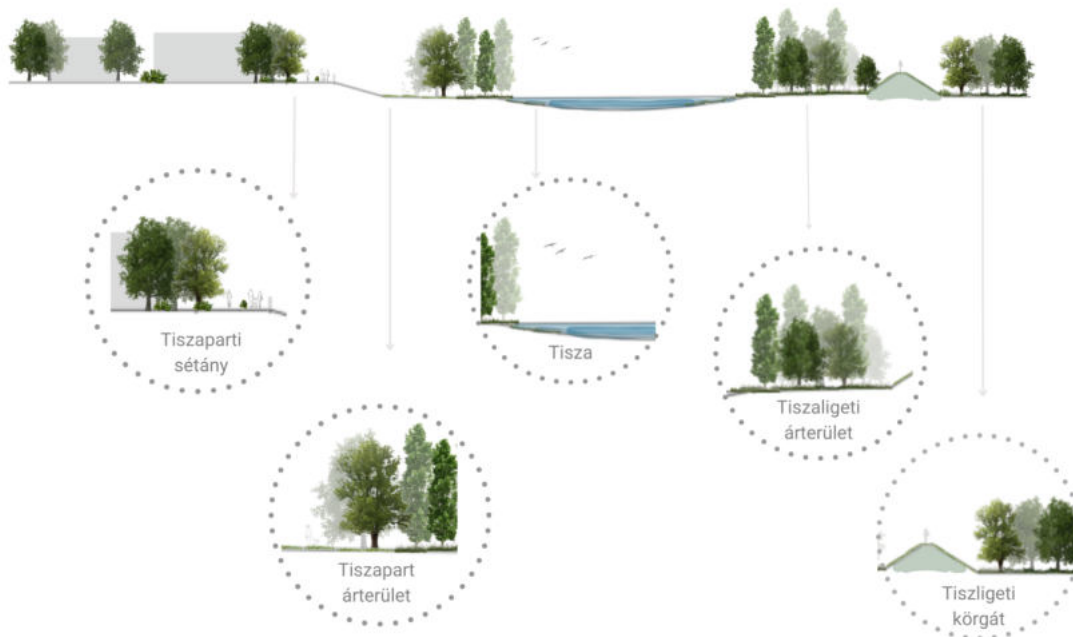
25.ábra: Szentháromság-templom (kép forrása: saját készítés)

Szegő Gábor Általános Iskola eredetileg szecessziós stílusú épület 1913-ban készült el Rerrich Béla tervei alapján. Az iskola új épülete, amelyben napjainkban is folyik az oktatás, 1914-ben készült el. A 2017-re elkészült felújításnak köszönhető az iskola belső részei modernizálásra kerültek, külső homlokzata sajátos színvilágával megszépült.

26.ábra: Szegő Gábor Általános Iskola (kép forrása: saját készítés)

6.4 Szolnok és a Tisza Kapcsolata

36.ábra: A Tisza part metszeti képe (saját készítés)

A Tisza folyó elhelyezkedését, és a várossal való kapcsolódását a fenti ábrával szeretném szemléltetni. A Tisza bal oldali partszakasza, az ábrán folyásiránnyal ellenkezően, a várossal és belvárossal való kapcsolódását mutatja, ártere, védműve révén.

A folyóvíz ártere széles, fás, bokros terület, gyalogosan is járható a száraz időszakban. Ezen a szakaszon a folyóvízzel való érintéses találkozás az ártéren járva lehetséges. Az árterülettől nem túl meredek betonsáv védi a belvárossal érintkező városrészt, több helyen lépcsősor biztosítja a vízhez való lejutást, akár a vízzel való érintéses kapcsolat kialakulását. Ez a védmű árvíz idején markáns betonelemével, hosszúságával és magasságával jelenti a biztonságot a lakosság számára. Ez a mesterségesen emelt védőfal azonban állandóan távol tartja az embereket a folyótól, és csak a távolból való vízre tekintés élményét kínálja. Ez a látvány azonban mindenkit kárpótol, akik a Tiszát a sétányokon keresztül szemlélik. A jobb oldali partszakasz árterén, a város felől átnézve, magas fáival természetes háttérrel ad a Tiszának, azok takarásában a Tiszaliget láthatatlan. Azon túl található a körgát, amely zöld felületével gyalogosan is járható. A körgát Szolnok városának legnagyobb összefüggő zöld területét, és a rajta lévő többfunkciós épületeket, közterületeket védi árvíz idején. Szolnokkal való kapcsolódását a Tiszaliget irányába vezető úthálózaton, a két hídon

(Tisza-híd, Tiszavirág híd) keresztül lehet elérni. A folyóval való fizikai kapcsolódási lehetőség a Tisza kanyarulatában, a Tiszaliget végén található szabadvízi strandrészen érhető el.

A Tiszával való aktív és passzív kapcsolat kialakításának megvalósulási lehetősége a partközeli sétányokban is rejlik. A sétányok a Tisza mindkét partján elérhetőek, adottságaik révén mégis eltérőek. Jellemző különbségük abban rejlik, hogy az egyik a város közvetlen területén helyezkedik el és a Tiszát párhuzamosan kíséri, addig a másik a Tiszaligeti kiépített sétány rendkívül rövid szakaszával kíséri a Tiszát, inkább a körgátra felvezető útvonalként működik. A másik útvonal, bár nevében sétány, mégsem csak a gyalogosok és a kerékpárosok használják, hanem erre az útra terelődik az autóbusz és a gépkocsiforgalom is. A Tisza tehát Szolnok életében és a városban lakóknak sokféle kapcsolódási lehetőséget teremt. Tájképi szerepe jelentős, a város klímájának alakulásában fontos természetes tényező. A víz közelében lévő épített környezet, közösségi terek kikapcsolódási, rekreálódási és sportolási lehetőségeket teremtenek, gazdag élményforrást kínál minden korosztály számára. A Tisza a városhoz közeli jelenlétével gazdasági előnyökkel is szolgál, mivel a közelében lévő intézmények, szolgáltatások munkahelyeket teremtenek, zöldfelületek, közösségi területek folyamatos fenntartást, gondozást igényelnek, a fejlesztések és a jövőben induló építkezések további munka alkalmat teremtenek a lakosság számára, amely előny a lakosság és a város számára is.

A fenti tényezők együttesen jelentenek hasznát és adnak lehetőségeket Szolnok város lakói számára. A város számára megtartó erőt, míg a következő generációknak letelepedési lehetőséget jelent. A víz közelségének ez is fontos társadalmi haszna.

Továbbiakban ismertetem a sétányok kialakítását, jellegzetességét.

A Tisza jobb partján, a belvárosi területen a sétányok a Tiszával párhuzamosan helyezkednek el. Keletről nyugati irányba haladva mutatom be. A sétányok a korábban ismertetett árvízvédelmi támfal mentén lettek kialakítva, távolságot tartva Tiszától.

Dr. Béres József és a Tiszaparti sétány 2013-as felújítása során kiszélesítették, így egymástól elválasztott kerékpár- és a gyalogút került kialakításra. Elválasztóként egy 40 centiméter széles *Lonicera pilea*, *nitida* fajokból ültetett zöldsáv szolgál. A sétány mentén több hulladékgyűjtő került elhelyezésre és a támfal mentén kandeláberek biztosítják a sétány világítását. Kialakításának köszönhetően a szolnokiak kedvelt sétaútvonalává vált.

27.ábra: Tiszaparti sétány
(kép forrása: saját készítés)

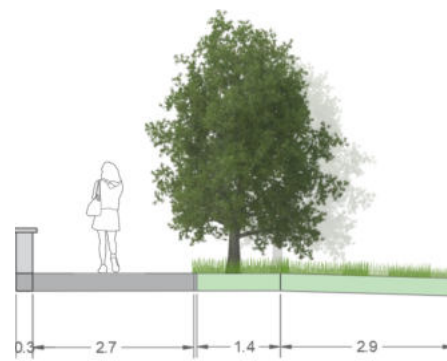

28.ábra: Tiszaparti sétány
(saját készítés)

Dr. Hegedűs Lajos sétány kialakítása, és állapota nagy eltérést mutat a korábban bemutatott sétányokhoz képest. A másfél kilométeres sétányt napi szinten használják áthaladás - sétálás, kerékpározás - céljából, de mégsem kedvelt útvonal. A közlekedés során fokozottan kell figyelni másokra, mivel nincs külön kialakított gyalog és kerékpárút. Kinézetében sem nyújt kellemes látványt, mivel a burkolat és támfal állapota egyre rosszabb állapotba került az évtizedek során, melynek részletezésére a probléma fejezetben fogok kitérni.

29.ábra: Dr. Hegedűs Lajos sétány
(kép forrása: saját készítés)

Dr. Hegedűs Lajos sétány

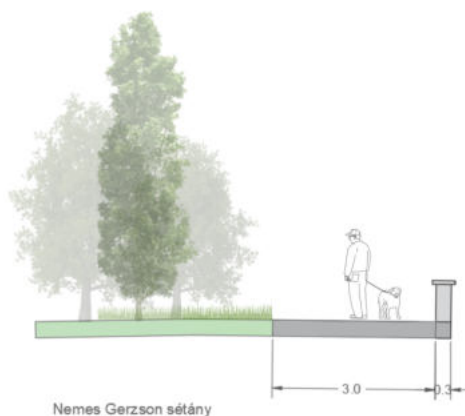
30.ábra: Dr. Hegedűs Lajos sétány
(saját készítés)

Nemes Gerzson sétány a Tiszaligetben a Tisza-hídtól induló 200 méter hosszú 3 méter széles kiépített sétány szakasz, melyet 1 méter magas támfal segít. A kiépített sétány rövid és a körgáton folytatódik, megkerülve a Tiszaligetet, mely 3,5 méteres földút. A körgát jobb és bal oldali része fákkal övezett. A magasságuk és sűrűségük miatt a Tisza

sajnos nem kísérő látványelem. A Szabadstrand részen nyílik újra rálátási lehetőség, és így csak egy távoli kapcsolat a Tiszával.

31.ábra: Nemes Gerzson sétány
(kép forrása: saját készítés)

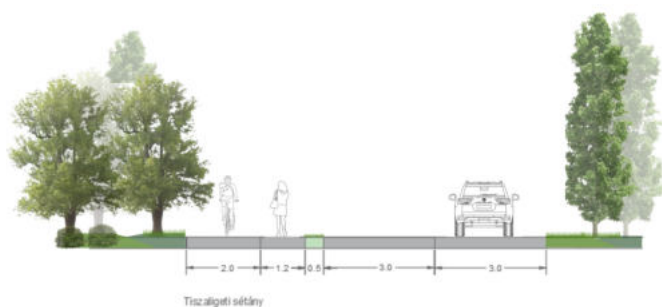

32.ábra: Nemes Gerzson sétány
(saját készítés)

Tiszaligeti sétány 6 méteres kétsávos útján autóbussz és gépjárművek közlekednek. Ezen felül az úttestet 50 centiméter zöldsáv választja el a 1,2 méteres gyalogos- és 2 méteres kerékpárúttól. A sétány funkciója a Tiszaligetben található intézmények megközelítése. Az igazi séta élmény a fás részben érezhető, de nem burkolt útvonalon.

33.ábra: Tiszaligeti sétány
(kép forrása: saját készítés)

34.ábra: Tiszaligeti sétány
(saját készítés)

A vívdíjas **Tiszai hajósok tere** Szolnok egyik fontos, és korábban alulhasznosított tér részéből alakult át. Az új funkciók új megoldásokat igényeltek, amelyeket az A.D.U. Építész Iroda Kft. (INT-07) tervei alapján készültek. A Tiszavirág hídra sétálók számára esztétikai élményt nyújt a színvilág, az utcabútorok stílusa, amely egyaránt élvezhető a téren sétálva és a hídról letekintve. A hídra felvezető sétaút megegyezik a híd ívével. A térkö borítás közösségi funkciókat teremt, a fasor jelentős látványelem és árnyékot adó építészeti

megoldás, az íven elhelyezett beton alapú faborítású padok a várakozásnak, és a beszélgetéseknek teremt lehetőséget. A nagy és nyitott kőburkolatú térrész számos évközi rendezvény megtartására biztosít helyszínt. Az áramlás ezen térrészben négy irányú. Az egyik irány a Szapáry és Templom út forgalmas főút vonala felől, csökken az autók keltette veszélyeztetettség érzése, és válik egyre kellemesebbé, csendesebbé, nyugalmasabbá a tér. A másik irány a Tiszavirág híd felőli érkezés. A harmadik és negyedik térre érkezés lehetősége a sétányok felől. A teret meghatározó elemek önálló kompozícióval rendelkeznek, összességében nyugalmas, rendezett térélményt kínálnak.

35. ábra: Tiszai Hajósok tere (kép forrása: saját készítés)

Az **I. világháborús emlékmű, a Hősök szobra** a város háromszázöt első világháborús hősi halottjának állít emléket. A tisztelgés jele a virágkompozíció -számos egynyári és évelő virág kiültetéssel. (M-08)

Az **Országzászló** 8 méter magasan lengő, nyolc négyzetméteres lobogójának talpzata olyan díszítő motívumokkal rendelkezik, mint az úgy 'nevezett szolnoki strázsa' tarsoly lemez és a 'Trianoni turul'-ábrázolás. (INT-08) (M-09), mely a Trianoni tragédiára emlékezteti az embereket.

A **Tiszavirág pár szoborkompozíció** a különleges és egyedi természeti jelenség leképezése. A vízzel teli medencében két emberarcú kérész merevíti ki az amúgy órák alatt lezajló természeti jelenséget, vagyis a tiszavirágzást. A zöldfelület háttérrel nyújt és szinte élővé teszi a szoborcsoportot a fák és dísznövények rendszerében. (M-10)

6.5 Közlekedés

A zöldfelületeket, intézményeket, tereket megközelítő és összekötő közlekedési lehetőségek az eljutás és megérkezés lehetőségét biztosítja a használók számára.

6.5.1 Gyalogos közlekedés

A Tisza jobb partján végig gyalogutak kerültek kialakításra a Tisza mentén. Keleti irányból, a Tisza-hídról nézve a Dr. Béres József sétány, a Tiszaparti sétány és a Hegedűs Lajos sétány halad párhuzamosan a Tiszával. A gyalogosok a Tiszai Hajósok terén tudnak átmenni a Tisza túlsó partjára a Tiszavirág gyaloghídon keresztül. A Tisza bal partján a Tiszavirág hídról levezetett lépcsőn lemenve lehet tovább sétálni a gát töltésén. A Tiszaligetben a Tiszaligeti sétányon gyalogutak vezetnek végig a ligeten. (ld.37.ábra)

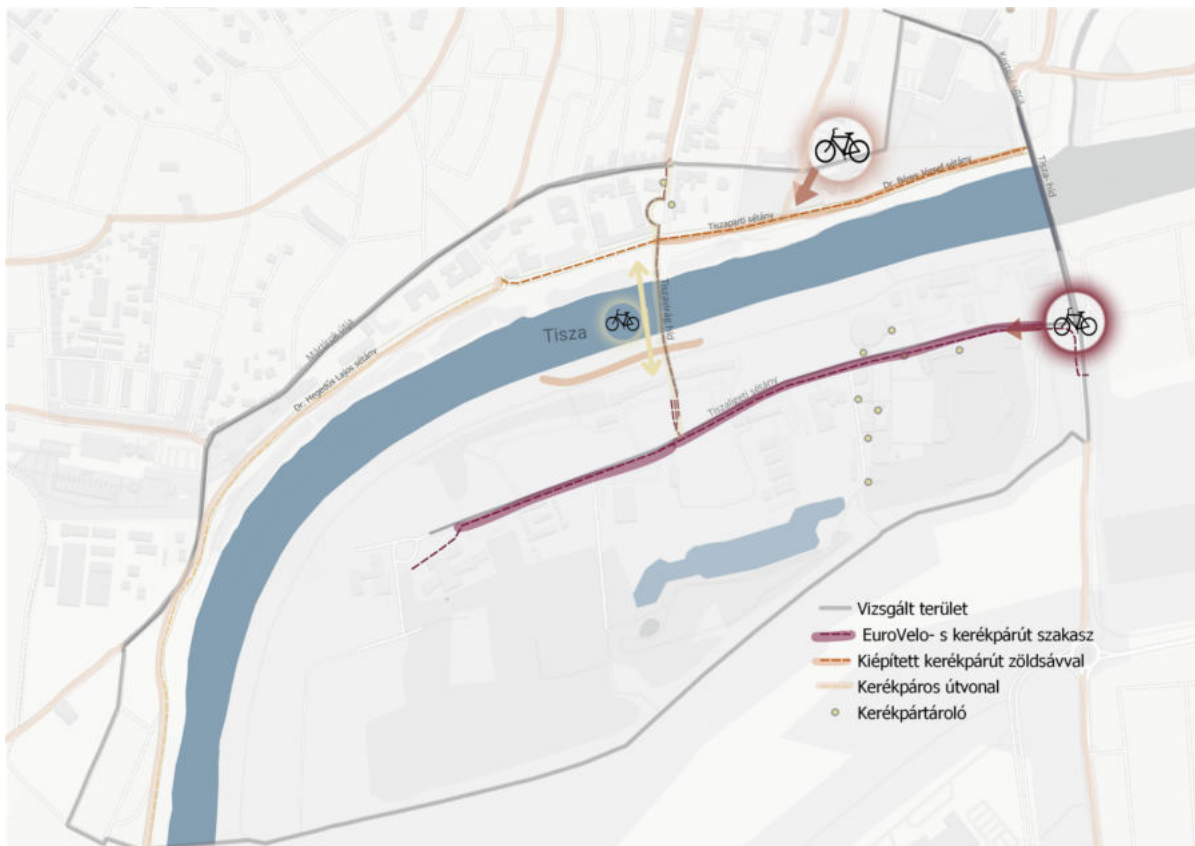
37.ábra: Vizsgált terület gyalogos közlekedés hálózata(saját készítés)

6.5.2. Kerékpáros közlekedés

A már említett Tiszaparti sétányon és a Dr. Béres József sétányon a gyalogút mellett párhuzamos haladhatnak a kerékpárok. A Tisza bal partján, a Tiszaligetben egy kerékpárút vezet végig a Tiszaligeti sétány mentén. Az EuroVelo, a vizsgált területen - Tiszai Hajósok

tere, Tiszavirág híd, Tiszaligeti sétány, a Kertész utcát érintve halad. Ez az útvonal részben a mindennapi kerékpárhasználatot, részben a szabadidős kerékpározás igényeit elégítik ki.

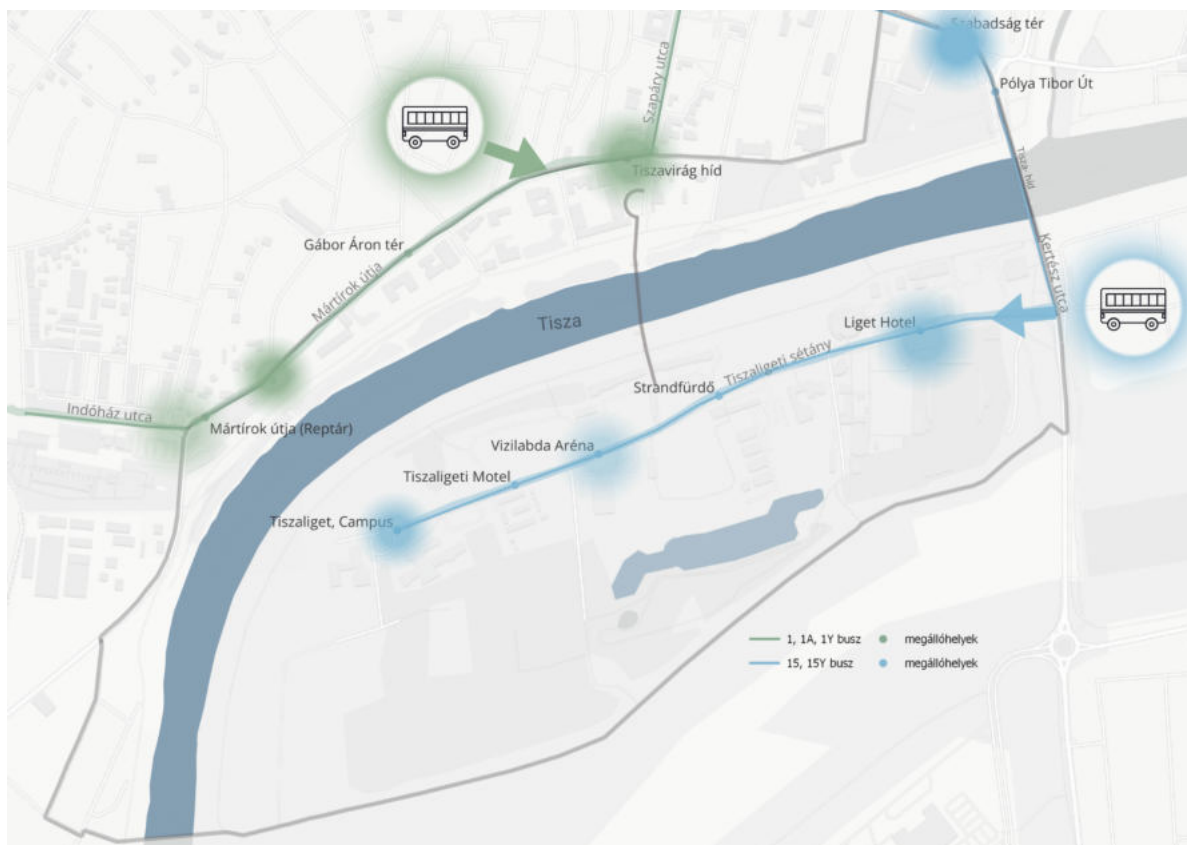
(ld.37.ábra)

37.ábra: Vizsgált terület kerékpáros közlekedés hálózata (saját készítés)

6.5.3. Közösségi közlekedés

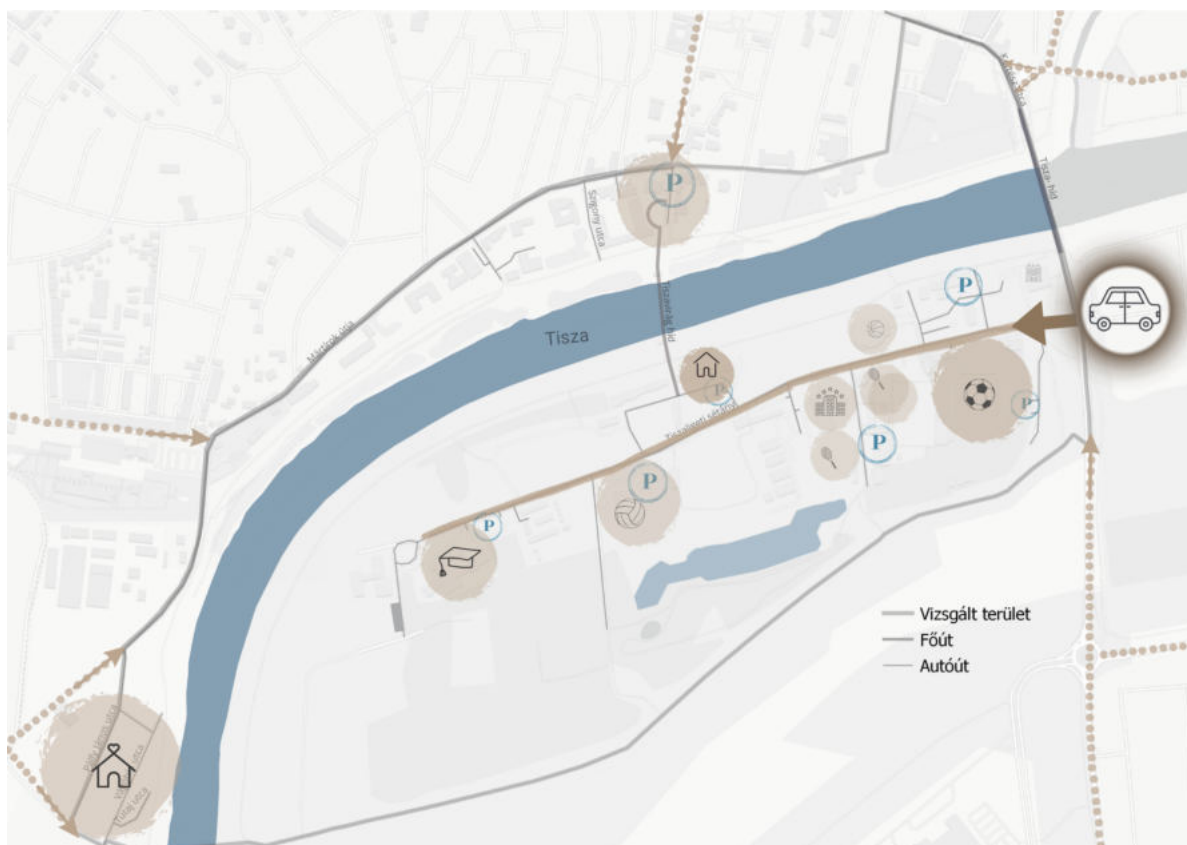
A vizsgált területen 5 különböző buszjárat közlekedik, ezzel biztosítva, hogy Szolnok bármely részéről könnyen megközelíthető a Tiszapart és a Tiszaliget. A Mártírok útján az 1, az 1A, és az 1Y buszok, a Tisza-hídon és a Tiszaligetben a 15 és a 15Y busz közlekednek, a megállók úgy lettek kialakítva, hogy azok az utazóközönség igényeit szolgálják a helyek gyors és kényelmes megközelítése érdekében. (ld.38.ábra)

38.ábra: Vizsgált terület közösségi közlekedés hálózata (saját készítés)

6.5.4. Gépjármű közlekedés

A Templom úton a Sóház utca mentén is közlekedhet gépjármű. A Tisza-hídon lehetséges az áthaladás a Tisza két partja között, ami Északra a Kertész utcában, majd a Kossuth Lajos útba, délre pedig a Kertész utcába folytatódik. A Tiszaligetet keleti irányból lehet megközelíteni. Az ideérkezők gépjárművek a sétányon közlekedhetnek, és a különböző sport intézmények és épületek előtt kialakított parkolóban tudnak megállni. (ld.39.ábra)

39.ábra: Vizsgált terület gépjármű közlekedés hálózata(saját készítés)

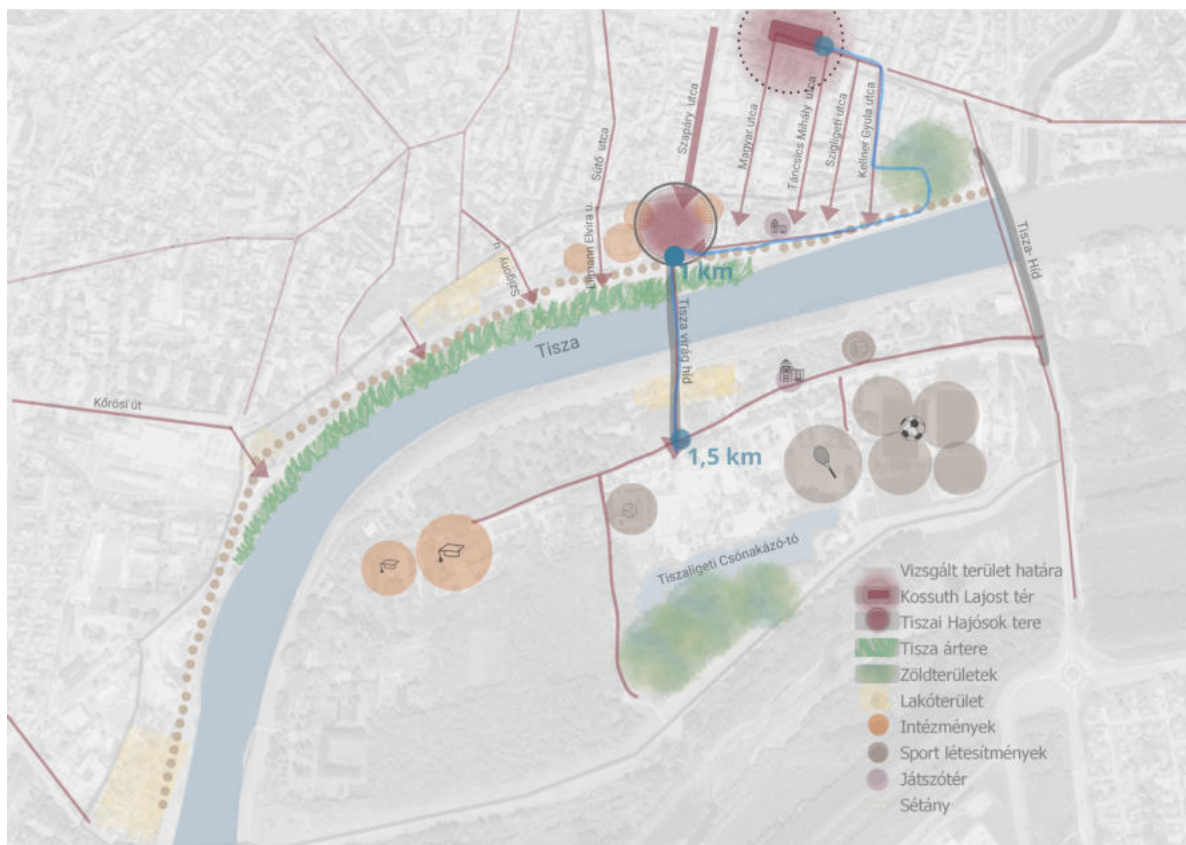
6.5.5. Vízi közlekedés

A vízi közlekedés alacsony szintű. Ennek az egyik oka, hogy a Tisza közel 130 km-es és természetes vízjárású szakaszán a vízi közlekedés kiszámíthatatlan. Korábban a Tisza parknál volt egy hajóállomás, amelynek rendszeres személyforgalmát a 'kofahajó' működése jelentette. Napjainkban itt működik a vízirendészet kikötője és közelében működik a sport- és kedvtelési célú kikötő kis hajók számára.

6.6. Kiépített kapcsolat Szolnok belvárosa és vizsgált terület között

Végig járva a vizsgált területet, érdekelt, hogyan lehet megközelíteni a környező utcákon keresztül a Tiszapartot. Melyek azok az utcák, amelyek közvetlenül a partra vezetnek, mivel ezek meglehetősen kulcsfontosságú szerepet tölt be a városrészek a Tiszával való összeköttetésében. A látogatás céljaként a Tisza melletti sétányokat, a közintézményeket, zöldterületeket (Rózsakert, Verseggy park, Tisza park, Tisza árterülete), a Tisza parki játszóteret, a Tiszaligetbe a lakóterületeket, a különböző sportintézményeket és a már meglévő, kialakított zöldterületet, játszóteret jelöltem meg. A Belváros főterétől, Kossuth

Lajos tértől a Szigligeti utca, Táncsics Mihály utca, Magyar utca vezetnek el a Tisza parkhoz, Tiszaparthoz. Belváros egyik fő utcája a Szapáry utca a Tiszai Hajósok tere-be torkollik. A téren keresztülhaladva lehet eljutni a Tisza parti sétányra és a Tiszaparra vagy a Tiszavirág hídon keresztül megközelíteni a Tiszaliget rekreációs területeit, és sportintézményeit.

40.ábra: Kapcsolat Szolnok belvárosa és vizsgált terület között (saját készítés)

Kedvelt sétaútvonal a belváros Kossuth tértől a Rózsa kert, a Verseggy park, a dr. Béres József sétány, majd a Tisza parti sétányon keresztül a Tiszai Hajósok tere - ez az útvonal körülbelül 1 kilométer hosszúságú. A hosszabb sétára vágyok a Tiszavirág hídon átkelve a Tiszaligetben folytathatják útjukat - ez így együttesen körülbelül 1,5 kilométer. A tovább sétálásra azonban kevés a lehetőség, illetve a kényelmes sétaútvonal. Az egyik lehetőség a Nemes Gerzsony sétány - körgáton - vagy a Tiszaligeti sétány, amely sajnos megegyezik a gépjárművek és a buszok közlekedési útvonalával is. Kedvelt sétacél a Tiszaligeti Csonakázó-tó, azonban kényelmes és biztonságos sétálható útvonal ezen a részen sem található.

A kerékpárt használók a Rózsa kertbe és a Tisza parkban nem tekerhetnek, ők a .dr. Béres József és Tiszaparti sétány mentén haladhatnak a számukra kialakított kerékpár útvonalon a Tiszai hajósok tere felé és tovább a Tiszaligetbe a Tiszaligeti sétányon keresztül a kerékpáros sávon haladva. A Tiszaliget kerékpárral jól járható kerékpár útvonalon.

7. Kutatás – Kérdőív kiértékelés

Készítettem egy kérdőívet annak érdekében, hogy felmérjem, hogy a szolnokiak és Szolnokot ismerők hogyan viszonyulnak, a Tiszaparthoz, a Tiszai Hajósok tere és környékéhez és a Tiszaligethez. Valós képet szerettem volna kapni a vizsgált területről és megtalálni a területben rejlő lehetőségeket, melyek remélhetőleg a közeljövőben talán majd megvalósításra is kerülnek.

A feltett kérdésekre adott válaszokat az érték és probléma térképen tüntetem fel. A javaslati részben pedig igyekszem figyelembe venni és beépíteni azokat.

A válaszok sok esetben megerősítették a saját tapasztalataimat, a bejárásaim során tett megállapításaimat.

A felmérésben összesen 30 kérdést tettem fel, melyek feleletválasztós, skálás, nyitott és zárt kérdéseket is tartalmaztak. A kérdőívet Szolnok városának helyi Facebook csoportjaiban került megosztásra, így az azt kitöltők szolnokiak és a várost jól ismerő és használó polgárok töltötték ki. (INT-09)

A kérdőívet online felületen 120 ember töltötte ki. Értékelhetetlen válasz nem érkezett be.

A kérdőívet négy szakaszra osztottam fel. Az első szakaszban a kérdések a kitöltő személyére vonatkoztak, annak nemére, életkorára és státuszára. A második szakaszban a kérdéseim a Tiszapart sétányára, a Tiszai hajósok terére és környékére vonatkoztak. A harmadik szakaszban a Tiszaligettel kapcsolatban tettem fel kérdéseket. A negyedik szakaszban pedig a Tiszával való kapcsolatra, kapcsolódásra vonatkozó kérdésekre válaszolhattak a kitöltők.

A teljes kérdőíves felmérés a mellékletek részben található. (M-11)

A kérdések közül kiemelten nyolcra helyezem a hangsúlyt, mivel azok olyan releváns információkat, megállapításokat tartalmaznak, amelyeket a javaslataim közé illeszttem, megerősítő és alátámasztó szándékkal.

Szolnok mely részéről látogat a Tiszaparra és a Tiszaligetbe?

Szerettem volna felmérni, hogy a szolnoki lakosok és az ide látogatók mekkora távolságot tesznek meg annak érdekében, hogy ellátogassanak a vizsgált területre, illetve, hogy mekkora a terület aktív vonzáskörzete. Legtöbben, a válaszadók 34,2 %-41 fő a belváros területéről érkezik, a vizsgált területhez legközelebb eső részről. Meglepő, hogy a válaszadók 20, 8 %-25 fő Szolnok területén kívül eső részről érkeznek. Ők munkahely, iskola, szórakozás, kikapcsolódás céljából látogatják a területet. A kitöltők 12,5 %-15 fő a Széchenyi városrész felől, egyenlő arányban 9,2 %-11 fő a Déli és a Kertvárosi, Szandaszőlős részből, Alcsi sziget felől 8,3 % -10 fő és a nyugati városrészből 5,8 %-7 fő érkezik.

Megállapítható tehát, hogy a városrészek mindegyikéből, de leginkább a belvárosból és Szolnokon kívülről is érkeznek látogatók a Tiszaparra és a Tiszaligetbe.

Milyen célból látogatja a Tiszaparti sétányt?

Legtöbb jelölés 72,5 % - 87 főtől a sétálásra érkezett. Második leggyakoribb 30 % -36 fő a gasztronómiai szolgáltatások igénybevétele céllal (étterem, kávézó) látogatja a sétányt.

Gyakori válaszok voltak a kerékpározás 27,5 %-33 fő, a játszótér megközelítése 19,2 %-23 fő, a kutyasétáltatás 14,2 %-17 fő és a fotózás 13,3 %-16 fő. Az egyéb funkció lehetőségénél a közlekedés (Tiszaliget, munkahelyek, iskola, óvoda megközelítése) rendezvények, koncertek, majális látogatását jelölték.

Gyakori helyszínként szolgál a barátokkal és ismerősökkel való találkozáshoz.

Megállapítható, hogy a válaszadók markáns része a sétálás érdekében használja a Tiszaparti sétányt, és más aktivitás gyakorlásának is kedvelt közterülete.

Milyen célból látogatja Tiszai hajósok teret?

Kiemelkedő értékben az évközi városi szintű események, rendezvények - Szent István Napi Programok, Hal napja, Kosárlabda fesztivál, Veterán jármű idején a helyszínen résztvevőként 60 %-72 fő használják a teret. Az ide látogatók szívesen használják találkozások helyszínéül 43,3 %-52 fő, a környék gasztronómiai kínálatának 41,7%-50 fő igénybevétele is vonzó számukra. A térhasználók a Tiszai hajósok teret egyrészt a munkahelyek megközelítése, iskolába jutása és kísérése, a Tiszaliget irányába edzés céljából átmenő területként használja 57,5 %-69 fő. A gépjárművel érkezők szívesen használják az

erre a célra kialakított fizető parkolót 23,3 %-28 fő. Kedvelt átmenő sétaútvonala a kutyákkal sétálóknak 8,3 %-10 fő.

Összességében elmondható, hogy sok funkciót tölt be a Tiszai hajósok tere. Nagysága miatt a város ünnepeinek egész évben használt közösségi tere, összekötő, átjáró és sétáló forgalmat bonyolító szerepe is kiemelkedő, valamint kedvelt találkozó hely is.

Milyen célból látogatja a Tisza partját ?

A Tiszapart felkeresése elsősorban sétálás 87,5 %-105 fő, és kutyasétáltatás 15,8%-19 fő okán a legnépszerűbb. A természet- és hobby fotósok 20 %-24 fő számára ideális helyszín. Kevesen használják aktív rekreációs -futás - céljából, mivel a terepviszonyok nem megfelelőek a futók számára. A válaszokból látva sajnos nem közkedvelt találkozóhely az esti órákban a Tiszapart, mivel a híd lábánál elterülő partmenti területet - a nem elegendő közvilágítás miatt - a válaszadók nem találták kellően biztonságosnak, és a bandába verődő társaságoktól is tartanak az emberek.

Megállapítható, hogy a Szolnokiak számára igen vonzó terület a Tiszapart, mivel a 120 fő válaszadóból 105 fő használja aktív kikapcsolódásra, sétálásra ezt a partszakaszt. A passzív pihenésre vágyók számára is ideális helyszín

Hogyan közelíti meg a Tiszaparti sétányt, Tiszai hajósok terét?

A Tiszaparti sétány, Tiszai hajósok terének megközelítése leggyakrabban gyalogos formában történik 80 %-96 fő így közlekedik. Érdekes, hogy a megközelítés módjaul közel azonos arányban kerékpárral 43,3 %-52 fő és a gépjárművel 41,7 %-50 fő, közösségi közlekedéssel 15,8 %-19 fő az érkezők száma.

Megállapítható, hogy igen magas arányban a lakosok gyalogosan közelítik meg ezeket a köztereket, vélhetően a belváros közelsége miatt, a távolabbról érkezők pedig a többi közlekedési lehetőséget használják, a kocsival érkezők szívesen parkolnak a közelben.

A kerékpárosok többsége nem végcélként, hanem átmenő céllal használják ezeket a helyeket.

Hiányol-e valamit az adott részről? (funkció, elem, bútor ...)

A legtöbben a kiülő helyeket- kávézót, fagyizót hiányolták a területről. A kitöltők közül többen emelték ki a padok, asztalok hiányát, főként a vízközei területekről. A szelektív hulladékgyűjtők, és a nyilvános illemhelyek (17-en írták) és az ivóutak (16-an írták)

hiányát jelezték. 3 kitöltő személy számára nem elegendő a most ültetett virágmennyiség, több virágot szeretnének látni. Tájékoztató táblák és a gördeszka tároló hiányát 1-1 ember jelezte.

Összevetve az igényeket elmondható, hogy a lakosság vágyik az olyan terekre, ahol kényelmesen leülhet, tiszta körülmények között pihenhet és az ott tartózkodás ideje alatt kávé, üdítőt, fagyaltot fogyaszthat.

Milyen célból látogatja a Tiszaligetet?

A Tiszaligetben - a kevés sétány kialakítás ellenére - mégis a legkedveltebb kikapcsolódási program 58,3 %-70 fő a sétálás. A másik legkedveltebb cél a sportesemények: kosár, labdarúgás, vízilabda mérkőzések látogatása 45 %-54 fő. Közel azonos számú az érdeklődés az aktív testedzést nyújtó- sportlétesítmények, a kültéri sportpálya, a futókör, a kalandpark, a játszótér 24,2 %-29 fő, és a szabadstrand 22,5 %-27 fő használata iránt. A Tiszaliget intézményeinek üzemeltetése okán a megkérdezettek közül 18,3 %-22 fő jelölte azt munkahelyük helyszínéül. 12,5 %-15 fő kutyasétáltatás miatt, a közösségi programok résztvevőjeként - 4 fő jelölte meg a Tiszaligetet és 4 fő használja kerékpározás céljából.

Megállapítható, hogy a Tiszaliget az aktív pihenés közösségi tere, és a sportesemények látogatása is kedvelt program lehetőség.

Hogyan közelíti meg a Tiszaligetet?

A válaszadók közül 65 %-78-an autóval, 15,8 %-19-en közösségi közlekedéssel, 37,5 %-45 fő gyalogosan, a Tisza híd felől, a Tiszavirág hídon keresztül gyalogosan 48,3 %-58 fő, kerékpárral, 30 %-36-fő kerékpárral közelíti meg a Tiszaligetet.

Megállapítható, hogy a Tiszaliget felé vezető utakat mindkét híd igénybevételevel intenzíven használják a megközelítés érdekében.

Hiányol-e valamit az adott részből? Például: funkció, intézmény

A válaszadók közül 18-an várják a strand nyitását, és hiányolják a gyógyfürdő és az uszoda meglétét. 3-an kutyafuttatót szeretnének. Többen hiányolják a különböző vendéglátó egységeket - kávézó, fagyizó, gyorsétkező jellegű kínálatot. Szabadtéri mozi 14 fő, közlekedési parkot 2 fő hiányolja. A Tiszaligeti horgász és csónakázó- tavon való csónakázás lehetőségét, sétány és tanösvény meglétét, ligetes, fás, füves területet

igényelnének, nyilvános illemhelyek, padok, hulladékgyűjtők hiányát 3-6 fő jelölte meg, jégcsarnokot 4 fő hiányolja. Közösségi élményként bringóhintó kölcsönzési lehetőséget is igényelnének.

A válaszokból megállapítható, hogy a Tiszaligetben igen sokféle aktív kikapcsolódási, rekreációs lehetőségekre, használatra vágnak a Szolnokiak

8. SWOT-analízis

A vizsgált területre készítettem egy **SWOT-analízist**, ami összefoglalja a terület legfontosabb erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, illetve veszélyeit.

Ez az analízis a további vizsgálataim során bővülni, lehet kisebb mértékben változni is fog.

Erősségek	Gyengeségek
- karakteres épületek - változatos épületfunkciók - Tiszapart közelsége - a város fizikai kapcsolódása Tiszaligettel - kedvező infrastruktúra ellátás - magas zöldterületi arány - gondozott fasor és park - festői látvány kapcsolat - termál gyógyvíz jelenléte - a terület kedvező lakossági megítélése - sportlétesítmények megléte - rekreációs lehetőségek sokszínűsége	- kihasználatlan terület, part, zöldfelület - Tiszapart és a város gyalogos kapcsolata a lassított autóforgalommal együtt halad - magas zajszennyezés (hídon átmenő gépjárműforgalom) - hasznosítatlan épületek - közvilágítás részleges hiánya - utcabútorok, illemhelyek, ivókutak hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
- használaton kívüli épületek és alulhasznosított területek új funkcióval való ellátása - közterület rendezése - sétányok, új közösségi terek kialakítása - közösségi-, szabadidős-, és sportejlesztésekre ellenére sok a zöldfelület - biztonságérzet javítása - Tisza part, mint aktív közösségi térré tétele	- túlzott beépítettség - csökkenő rekreációs terület és zöldfelület - természeti adottságok kihasználatlansága - belső úthálózat hiányossága - inváziós növényfajok elterjedése - növekvő zaj- és légszennyezettség

41.ábra: A lehatárolt területre elkészített SWOT-analízis (saját készítés)

9. Értékek, Problémák

Véleményem szerint Szolnok és a Tisza kapcsolatában, illetve annak emberi és rekreációs szerepének betöltésében fontos tényező az értékek védelme. A város életében zajló és már meglévő, vagy a változás eredménye miatt bekövetkező problémákat, konfliktusokat folyamatosan szükséges megoldani annak érdekében, hogy az értékek valóban megőrizhessék értéküket, szerepük kiteljesedhessenek a város, illetve a városban és környezetében élők számára.

9.1.Érték

A vizsgált terület már meglévő értékei a **Tisza és annak látvány kapcsolatai** (Tisza vízfelülete és annak érintési lehetősége, a hidakról és a sétányokról való vizuális élmény megszerzése) a korábban bemutatott **védett épületek** (Megyeháza, Tisza Szálló és Gyógyfürdő, Református templom, Szolnoki Galéria, Szentháromság-templom, Szegő Gábor Általános Iskola) a vizsgált területen lévő **növényállomány** (Tiszaligeti erdő, a Tiszapart árterülete, a Tiszapart fasorok) a már meglévő, és használatra **kialakított zöldterületeket** (Rózsakert, Verseggy park, Tiszapark), **játszótereket**, **séta útvonalakat** (Dr. Béres József sétány és a Tiszaparti sétány, Nemes Gerzson sétány, a **Tisza-híd**, **Tiszavirág híd** várossal összekötő szerepének megléte, a közösségi közlekedés (autóbusz hálózat) az értékek látogatását, elérését támogatja, a **Tiszaligeti Csónakázó tó** és az összes **sport és**

rekreációt tevékenységeket támogató létesítmény, ami a város polgárai számára kínál aktív pihenési és szórakozási lehetőséget. (ld.42.ábra)

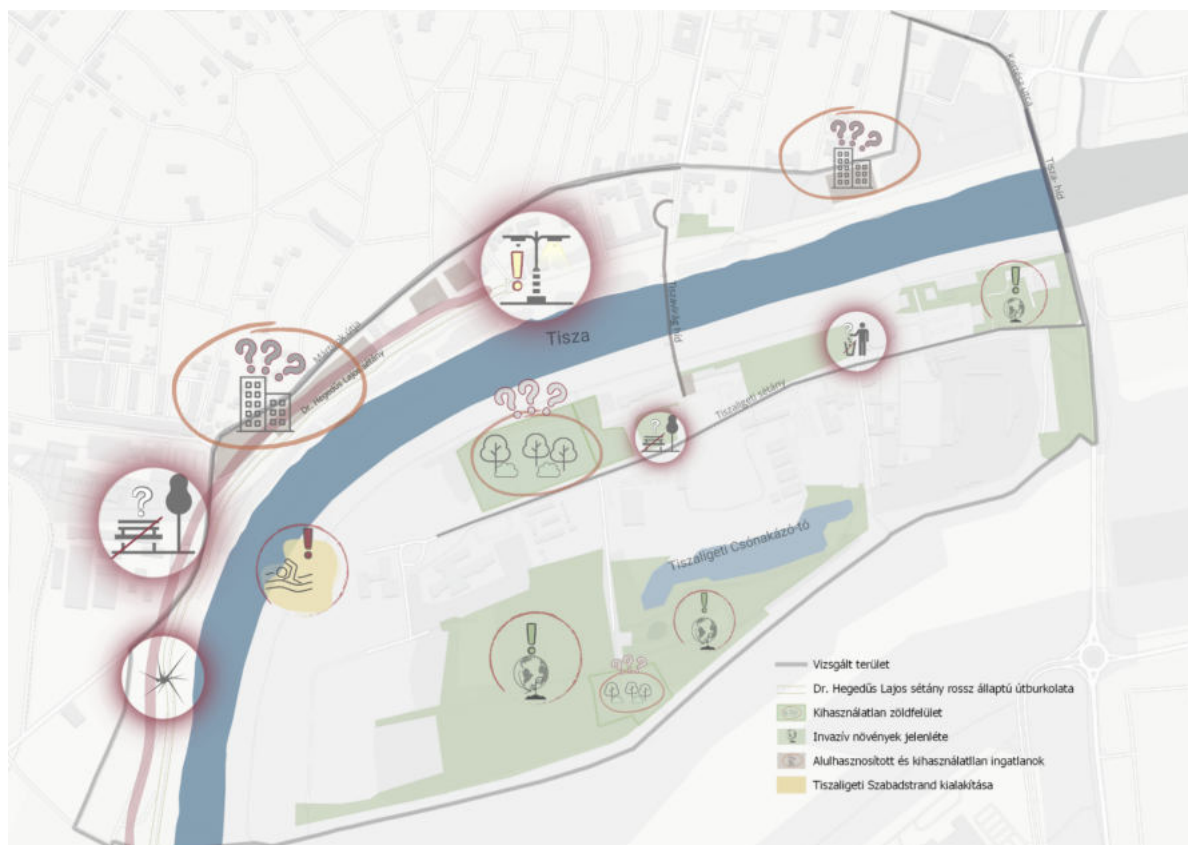

42.ábra: Vizsgált területen megállapított értékek (saját készítés)

9.2 Problémák és konfliktusok

A Tiszavirág híd rámpájáról és a városból a **Tiszai Hajósok terére való megérkezés nehezített**, mivel a gyalogosokat és a kerékpárosokat a közel 54 férőhelyes parkolóban álló vagy mozgó gépjárművek közé vezetik. A három irányból érkező útszakaszon az épületek előtti parkolók jogosan elvárt igény a rövid időre a térrészbe érkezők, az ott lakók, a környezetben lévő épületeket használók részéről, azonban mégis egy olyan funkciót ‘erőltet’ a térre, ami befolyásolja a tér nagyobbik - gyalogos, sétálós, kerékpáros területrészének a használatát. **Dr. Hegedűs Lajos sétány** útburkolata több helyen megsüllyedt, felemelkedett, több helyen hiányos felületet képez, melynek használata nem biztonságos. A kivilágítatlanság komoly biztonságérzetet csökkentő tényező. A padok hiánya komoly gondot okoz több generáció számára. **Mártírok útja mentén** sok a **kihasználatlan, magára**

(ld.43.ábra)

43.ábra: Vizsgált területen megállapított problémák (saját készítés)

10. Területre szóló tervek

Szolnok középtávú célkitűzései között szerepel a Tiszaliget komplexum attrakciónak bővítése, jelenlegi lehetőségeinek jobb kihasználása, kulturális események helyszínként való megjelenítése, valamint alkalmas kiinduló pontként jelöli meg a Tiszaligetet a vízi és kerékpáros turizmusnak. A hosszú távú városfejlesztési tervben hangsúlyt kap a hétvégi és szünidős aktív, családi kikapcsolódást és rekreációt támogató fejlesztések. 2021-2027 fejlesztési tervében a Tiszaligetet minőségi fesztivál területté kívánják tenni, a szabadtéri területeinek revitalizálásaként. A Csáklya úti új Tisza híd megépítése mára közbeszerzés kiírásának szakaszába lépett. A vizsgált lakóterület részen, a Csáklya út felől indulna a híd, és a hozzá kapcsolódó úthálózatból lehetőség nyílik majd a Tiszaligetbe való le és behajtásra.

11. Javaslat

A következőkben a területek multimodális fejlesztésére teszek ajánlásokat, melyeket a korábban bemutatott problémákra, valamint a bejárásaim alkalmával felfedezett, és a területekben rejlő lehetőségekre vonatkoznak. Elképzeléseimmel egy olyan egységes, mindennapokban használatos rekreációs terület jönne létre a Tiszapart mentén és a Tiszaligetben, ami a város lakosainak igényei alapján változtatják aktív és vonzó terré a ma még kihasználatlan, alulhasznosított és gondozatlan területeket. Minden korosztály megtalálhatná a számára a legjobb szabadtéri és ingyenes programot a számtalan változatos rekreációs lehetőségek közül. Az emberek kikapcsolódási igényeinek megfelelően választanának a Tiszával kapcsolatos aktív és a passzív rekreációs lehetőségek közül. Az aktív közvetlen részvétellel jár, ilyen például az evezés a Tiszán, futás a Tiszaparton, vagy a fürdőzés a Tiszaligetben. A passzív a víz megfigyelésével jár, például séta a Tisza mentén, a parton való nézelődés, napozás a strandon.

Javasлатаim között szerepelnek kis léptékű, rövid távú fejlesztések, melyekkel gyors eredményeket és változásokat lehetne elérni a használat során. A nagyobb léptékű javaslatokhoz városüzemeletési, pályázati források szükségesek, azonban ezen célok megvalósításával olyan közösségi terek jönnének létre, amely kellemes környezetet teremtenek az emberek kikapcsolódására, rekreálódására, mellyel erősödhet az embereknek a Tisza folyóhoz, a városukhoz való kötődésük. Elképzeléseim a meglévő adottságok jobb kihasználását célozzák, a már meglévő nem vagy alig használt területeket kapcsolják be az áramlásba, és kötnek kapcsolódási lehetőségeket a Tiszához. Ajánlásaimmal igyekeztem az

emberek kikapcsolódási igényeit minél szélesebb kör számára elérhetővé tenni, melyeket az alábbi négy, általam kategorizált csoportba gyűjtöttem össze. (ld.44.ábra)

44.ábra: Javaslatok (saját készítés)

11.1 Tiszával való kapcsolatteremtési fejlesztési javaslatok

A Tisza folyó közvetlen környezetének fejlesztésével, a szolgáltatások bővítésével, egy újabb minőségi környezet megteremtésével közelebb lehetne hozni az embereket a természethez.

A víz áramlásának, a növények és az állatok megfigyelésének élménye létfontosságú kapcsolatot eredményezne a folyóval.

- *Tiszaparti stég*

Jelenleg a belváros felől a part menti zónában egy kialakított sétányra érkeznek meg az emberek. A Tiszapartot két, a sétányról levezető lépcsősoron és egy rámpán keresztül lehet megközelíteni, de a Tiszával nem lehet közvetlen kapcsolatba kerülni. Ennek fejlesztéseként egy fából kialakított, és a parttal párhuzamosan futó hosszú és széles fából készült stéget képzelek el, ami változatos formájával más-más funkciót biztosít, és egy kellemes átkötő felület képez a part és a víz között.

A stég egyenes, kiszélesedett része szolgálhatna az evezősök számára vízreszállási és kikötési helyként.

Az íves és kör alakú körbesétálható részen a stégen sétálva, üldögélve közvetlen és biztonságos természetes környezetben érezhetnék magukat a pihenni vágyók. A területek osztására a vízzel közvetlenül érintkező vízi növényeket lehetne telepíteni, ezzel színesítené és megtörné az egyszerű és unalmas stég látványát. Az anyag használata természetközeli, könnyen építhető és szükség esetén bontható lenne.

A lényeg, hogy a stég olyan funkciót kapjon, amit az emberek a használat során alakíthatnak, és őket visszatérésre ösztönzi. A javaslat inspirációját a Chicago Wild „Wild Mile” névre keresztelt úszó ökopark adta. (INT- 10)

45.ábra: ChicagoWild „Wild Mile” lebegő stégek

(kép forrása: <https://www.designboom.com/architecture/som-urban-rivers-wild-mile-floating-eco-park-chicago-river-08-10-2022/>)

- *Tiszai sétahajózás*

A sétahajózás kínálta élményeket érdemes lenne visszahozni, visszaállítani a városi létben élőknak. A természet és a víz közelsége, a víz ringása kellemes szórakozást kínál, a táj szemlélése, változásainak megfigyelése, a táguló tér látványa élménydús szabadidős program. Idegenvezetéssel ismeretterjesztő lehetőség is, amire minden korosztály nyitott és fogékony. Egész éves szórakozást kínálna egyéneknek, családoknak és csoportoknak, menetrendje az évszakokhoz irányítottan változna. A rövid hajóútvonal a belvárosi Tisza Szállótól indulna, és a Szolnoki vasúti Tisza-hidat érintve érkezhetne vissza a kiindulási pontra. A Tisza belvárosi szakaszát elhagyva a nagyobb kör két és fél órás vízi élményt kínálna Nagykörű irányába, a Közép-Tisza TáJVédelmi körzetében. Turisztika lehetőségével egyúttal a helyi vállalkozók számára szolgáltatásaik igénybevételén keresztül gazdaságélénkítő hatással bír.

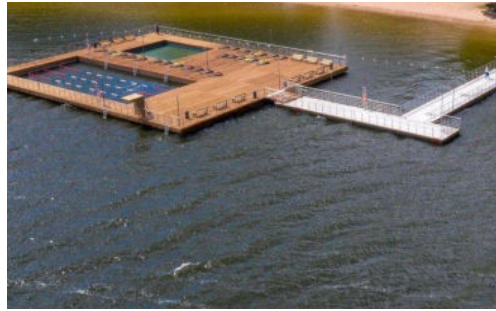
46.ábra: Tiszai sétahajó (kép forrása: <https://sulitura.hu/szolnok/hajokirandulas-szolnok>)

- *Tiszaligeti Szabadstrand*

A Tiszaligeti Szabadstrand napjainkban az egyetlen ingyenes szabadtéri fürdési lehetőség Szolnok területén. A korábban ismertetett kialakítás ugyan lehetővé teszi, hogy a különböző vízállások idején is használható legyen a Tisza fürdés céljára. A gyermekek pedig koruknál fogva másképpen érzékelik a veszélyt, ezért a felnőtteknek kell erről alapvetően gondoskodni. A kérdőívre érkező válaszok is ezt támasztják alá, hogy a gyermekes családok a víz korai mélyülése okán nem szívesen használják fürdésre a szabadstrandot, mivel a gyerekek számára veszélyforrást jelent, a szülők pedig ugyan ezért nem érzik biztonságban a gyermekeiket. Ennek a problémának megoldásaként a vízen (Tiszán) lebegő mobil fürdőzóna kialakítását javaslom. Mobilitásának köszönhetően a Tisza vízszintjének változása miatt szükség szerint áthelyezhető. A szabadtéri medencék közül az egyik egy sekély lenne a gyermekek, a másik pedig normál mélységű mélyfürdő a felnőttek számára. A medence körül egy körbefutó stég szolgálna leülő, megpihenő felületként. A területen már működő vízimentő-szolgálat figyelme kiterne erre az új medencés zónára is, felügyelnék azok rendeltetés szerinti használatát. A korábban említett öltözők, zuhanyzók és mosdók a fürdőzők számára még komfortosabbá teszik a strandolás élményét.

Véleményem szerint ezeknek a kialakításoknak köszönhetően a szabadstrand a gyermekes családok számára is vonzóvá, a fiatalok, idősök körében is kedvelt helyszínné válhatna.

A javaslatom Koppenhágában található Havnebadet Islands Brygge, Kalvebod Bølge-i szabadtéri medence mintáját követi. (INT-11) (INT-12)

47.ábra: Úszóstég (kép forrása:<https://pin.it/2DTsfYP>)

48.ábra: Medencét körbefutó stég (kép forrása:<https://pin.it/1zhyqqw>)

11.2 Tiszapart árterének fejlesztési javaslatai

A város közvetlen környezetében, a Tiszapart árterében az új rekreációs pontokat s használóik ingyenesen vehetnék igénybe, mellyel az egyéni élmények közösségben megélve közösségi élménnyé is válnának, ezáltal erősödhetnének ennek a térrésznek a közösségi funkciói.

- Szabadtéri mozi

Vízközei szórakozási élményt kínálnának a nyári időszak meleg estéire a heti rendszerességgel megrendezendő filmvetítések a Tiszaparton. A Tiszaparti Art mozival együttműködve lehetne szavazni a vetítendő filmekre. A vetítés alkalmára kitelepülő árusoktól vehetnének ételeket és italokat a szabadtéri mozizás alkalmára. A már meglévő, kialakított beton lépcső alkotná a nézőteret, amit saját párnákkal, pokrócokkal tehetnének kényelmesebbé. Fiatal kreatív iparművészek bevonásával könnyen elbontható és mozgatható ülőbútorokat kéne tervezni, ami kényelmes és könnyen fenntartható anyagból készülne. Az érdeklődők a víz közelében, a Tisza parton élvezhetnék a film és a helyszín által nyújtott különleges közösségi élményt, gyorsan vonzóvá és népszerűvé válhatna az emberek körében ez az ingyenes szórakozás. Egyszerűen és gyorsan felfújható mozivászon előtti a lépcsősorral szemben lévő fás területre lehetne kihelyezni, a vetítő készülék pedig a sétányon könnyen elhelyezhető.

49. ábra: Szabadtéri mozi a lépcsőn (képforrása: <https://pin.it/6xC3ZL3>)

50. ábra: Szabadtéri mozi a folyó parton (kép forrása: <https://pin.it/5HPVqZd>)

- Évközi foglalkozások, kihelyezett órák

A Tiszapart menti iskolák (Tiszaparti Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium, Tiszaparti Gimnázium és Humán Szakközépiskola) és óvoda (Mustármag Óvoda) évközi foglalkozásainak, kihelyezett óráinak lehetne helyszíne a biztonságosan körülhatárolt lépcsős területen.. A természetben, a szabadban és a víz közelében tartott foglalkozások a tanulást és a bevonódás élményét szolgálná a diákok, gyermekek számára. Játékos mozgás és torna órákat is lehetne itt tartani, ami a zárt tornatermi foglalkozások ellenpontjaként egy egészségesebb helyszíne lehetne. A szabadtéri rajzolás egy másfajta inspirációs és tanítási élményt kínálnának a tanulóknak és a tanároknak egyaránt.

- Felolvasás a Tiszapark előtti lépcsősoron

Az irodalmat és a természetet egyidőben kedvelők számára szabadtéri és ingyenes programként a napnyugtához és a napfelkeltéhez igazodó szórakozást javaslok. A résztvevők egy időben hallgatók és nézők is, miközben nézik a napfelkeltét vagy a napnyugtát közben saját fülhallgatón keresztül hallgathatják a felolvasást. Minden korosztály számára szerethető és szervezhető élmény lenne, ami rendszerességével és ingyenességével a szabadtérre vonzaná az embereket.

11.3. Ingatlanhasznosítási és ingatlanfejlesztési javaslatok

A partszakasz jó illeszkedési területe lehetne a víz mentén lineárisan fejlődő városrésznek. Ennek a projektnek az lenne a fontossága, hogy erre a területre új lakók és a területet egyaránt használók érkeznének, és városi funkciókat is befogadva épített tájként működhetne. Kiemelt övezetkénti szerepeltetése azért lenne fontos, mivel Szolnoknak az egyetlen olyan üres építési területén fekszik, ami közvetlen vízkapcsolattal rendelkezik,

- Tiszapart

A Mártírok útján lévő romos, használaton kívüli és alulhasznált épületek ingatlanhasznosítása városfejlesztési és tájépítészeti feladat, hogy olyan funkciók települhessenek erre a térrészre, ami emelné a város vízparti közelségének szolgáltatási

értékét, egy újabb városi sűrűséget teremtve. A Tiszapartnak újabb kiszolgálóhelyiségekre volna szüksége, mivel a már meglévő épületek főként közintézmények és lakóépületek. Több kisebb szolgáltatást telepítve lehetne megteremteni, hogy a rövid itt tartózkodás is élményt jelenthessen a pihenni vágyók számára. A mai szóhasználatból élve a fast food és street food jellegű ételeket kínáló üzleteket, kávézót, pékséget, fagyizót kellene erre a részre telepíteni, melyek akár teraszos elrendezésükkel fedett szabadtéri programot és étkezési lehetőséget kínálnának a Tiszához közel, és ezáltal a város egyik újabb vitalitási pontjává válhatna. Az emberek hamar megszoknák ezeknek a szolgáltatásoknak a jelenlétét, ugyanakkor ezek vonzóvá válhatnak az ide érkezők, turisták számára is. Mindezekkel megteremtődne és állandóvá válna a lokális helyhasználat. A Tisza közelsége mozgalmassá tehetné ezt a most még inaktív térrészt, növelhetné a városrész vonzerejét és a szolgáltatások iránti keresletet, valamint gazdasági előnyöket jelenthetne a folyóparti vállalkozások számára. Az új funkciókkal kibővített partszakasz ismét biztonságossá válna az idelátogató és az itt élők számára.

11.4 Mozgást, fizikai aktivitást elősegítő fejlesztési javaslatok

A sport és a szabadidős tevékenységek gyakorlására kialakítandó újabb terek tovább növelnék a Tiszaliget vonzerejét, az egészséges környezetben való rekreációs lehetőségek igénybevétele a lakosság életminőségének javítását szolgálná.

- *Játszótér*

A játszótér szó hallatán általában a gyermekek szabadidős önfeledt mozgásra, szórakozására gondolunk.

A nagyobb gyerekekre, felnőttekre ilyenkor csupán csak egy külső, gyermekeket figyelő és védő szemlélőként gondolunk. Ez érthető is, hiszen a játékban alig vagy egyáltalán nem is tudnak részt venni, mivel a játszóeszközöket kialakításuk és rendeltetésük miatt nem használhatják. A vizsgált területen a Tisza parkban és a Tiszaligetben is kialakításra került egy-egy színvonalas játszótér a gyerekek számára. Ezek meglétével, szükségességével egyetértek, mivel a játszótér fontos a gyermekek szocializálódásában és mozgáskoordinációjuk fejlődésében. Viszont ezek csak a kisgyermekek, és gyerekek szórakozását, mozgását és fejlesztését segítik. A nagyobb gyermekek, felnőttek számára nincs tér és lehetőség 'tovább' játszani. Ezért a javaslatom egy **felnőtt játszótér** kialakítását a Tiszaligetben, ami a nagyobb gyermekek és a felnőttek számára biztosítaná a mozgás, a

kikapcsolódási és egyúttal szórakozási lehetőséget is. Játshatnának együtt családok, fiatalok, vagy csak felnőttek, megtartva a játék, a játszás és a versenyzés iránti szeretetet és igényt. Több állomással, különböző nehézségű szintű - kötélhinta, kötélpiramisok, trambulín pálya, szlalompálya, egyensúlyozási játékkal kerülne kialakításra. A játszótér biztosítaná a mozgás, a kikapcsolódás és a szórakozás lehetőségét nagyobb gyerekek és felnőttek számára úgy, hogy a berendezések itt már kifejezetten a felnőttek méreteihez, igényeihez lennének tervezve, kialakítva.

Minden használó megtalálhatná a számára megfelelő nehézségi szintet és az újabb és újabb kihívásokat.

A látás és mozgásukban korlátozott gyerekek és felnőttek számára már kifejlesztett játszótéri eszközök - interakciós elemek, készségfejlesztő panelek, kerekesszékes hinta, csúszásvédő burkolattal rendelkező játékok, megléte is fontos mind a két játszótéren. Hiszen így ők is részesei lehetnének a játék közösségi élményének és fejleszteni tudnák képességeiket, az egészséges gyermekeket, felnőtteket érzékenyíteni lehetne a fogyatékkal élők elfogadására a velük való interakcióba lépésre.

51. ábra: Felnőtt játszótér (kép forrása: <https://becsifekete.hu/az-utobbi-negyven-ev-legnagyobb-parkja-becsben/> 9

52. ábra: Bécsi játszótér (kép forrása: <https://www.hetedhetorszag.hu/hirek/2017-06-15/hatalmas-pihenopark-nyilt-becsben>)

- *Kresz park*

Egy közlekedési parkban a gyerekek megismerhetik a közlekedési táblákat, megtanulhatják a szabályokat, megtudhatják, hogy mit jelent a biztonságos közlekedés, és ezt mind játékos formában sajátíthatják el. A parkban a szülei, nagyszülei által ismertett elméleti anyag rögtön össze is kapcsolódik a gyakorlattal, mivel a gyerekek apró utakat, körforgalmat használva, táblákat és jelzőlámpákat figyelve alkalmazhatják a megszerzett tudást.

A Tiszaligetben korábban már volt Kresz park a gyerekek számára, azonban a helyére építették a Debreceni Egyetem Szolnoki Campusát. A Kresz park megszűnését a városban sehol nem próbálták meg pótolni. Az évek során a múlt egy szép emlékévé vált a Kresz park, de hiánya még mai napig megmaradt. Kérdőívben a válaszadók közül többen jelezték a Kresz park érezhető hiányát. Az előbb kifejtettek és a saját tapasztalataim okán javasolnám a park újbóli kialakítását a Tiszaligetben. A park megközelítése biztonságos lenne, mivel a területen külön kerékpársáv van kialakítva a Tiszaligeti sétány mentén. A park meglétével a gyerekeknek a tanulása összekapcsolódna egy élménnyel, hiszen kortársaikkal együtt motorozhatnak, kerékpározhatnak, rollerezhetnek és görkorcsolyázhatnak a szabad levegőn egy jól kialakított parkban.

53.ábra: Kresz park (kép forrása:<https://pin.it/2tgIpsj>, <https://pin.it/5j6nSko>)

54.ábra: Kresz pálya (kép forrása:<https://pin.it/5j6nSko>)

- Pumpapálya

A pumpapálya egy hullámzó felszínű ovális, vagy körkörös útvonalú pálya, melyen nem a kerékpár tekerésével, hanem a súlypont áthelyezésével fel-le pumpáló mozgással lehet haladni.

A Tiszaligetben a BMX-esek több évtizede saját használatra kialakítottak egy pályát földből. A pályát azóta is használják, fenntartják és folyamatosan fejlesztik. Kialakítása azonban nem biztonságos, mivel azok fákat kerülgetnek, több helyen fa szegélyezi, ezáltal egy rossz manőverezések köszönhetően az ütközés veszélye áll fenn.

Javaslatom egy biztonságos pumpapálya kialakítása, a Kresz park mellé, a most meglévő pálya helyére. A pálya felszíne aszfalt lenne, rézsűi gyepszőnyeg borítást kapnának, hogy megjelenése természetközelibb legyen. Használói köre igen sokszínű lenne, mivel kerékpáron kívül rollerrel, gördeszkával és görkorcsolyával is használható lenne. A kezdők

és a profi BMX-esek is találnak újabb és újabb kihívásokat és gyakorolni valót. Egyszerű mozgásformájának köszönhetően bárki számára tudna szabadidős élményt nyújtani, miközben jelentősen igénybe veszi az izmokat, fejleszti az egyensúlyérzékelést, és a motorikus képességeket. Természetesen a testi épséget óvva bukósisak és térd- könyökvédő használata kötelező lenne, amire a kihelyezett táblák hívnák fel a használók figyelmét.

55.ábra: Pumpálya pálya (kép forrása: <https://pin.it/1eCYdsR>),

56.ábra: Pumpálya pálya (kép forrása: <https://pin.it/TPuJJ6N>)

- Aktív pihenést támogató ‘szabadon hagyott’ zöldterület rész

Javaslatom egy olyan gondozott terület kialakítása, füvesítéssel, növényi csoportosulások adta elválasztásokkal, amely lehetőséget ad a ligetbe látogatók számára, hogy felfedezzék és igényeik szerint hasznosíthassák ezt a területrészt. Használati lehetőségek: pokrócos, kemping székes piknikezés, játszórész, amely nem kíván játszótéri elemeket, például tollaslabda, frizbi. Olvasó zóna, ami egy mobil könyvtár meglétével - ami akár lehetne használaton kívüli telefonfülke is - szabadon elvehető a könyvvvel az olvasás természetes környezetben való megélésére ad lehetőséget, stb.

Abban bízom, hogy az emberek a gondjaikra bízott területet őrzik és tovább hasznosítják a kikapcsolódás számára. A terület gondozási igénye ezzel párhuzamos, mert ha tiszta, rendezett környezetet találnak, akkor kialakul ennek fenntartási igénye az emberekben, „úgy adom vissza, ahogy kaptam.” Ez a terület minta értékül szolgálhatna a természetes közeg tiszteletére. A közelben található felsőfokú intézmény hallgatói is aktív területhasználók lehetnének, természetben tanulás, felkészülés, beszélgetés a fák alatt elhelyezett padokkal, asztalokkal.

57.ábra: Szabadon hagyott zöldfelület használata (kép forrása:<https://pin.it/7KBur3X>)

58.ábra:(kép forrása:<https://pin.it/70L0zlf>)

- Kutyás Élménypark

Kutyás park kialakítását javaslom, ami a kutyájukat sétáltatónak egy új, kedvelt területévé válhatna a Tiszaligetben. A kutyás park különlegessége, hogy a park egy része az erdőben lenne kialakítva, így a nyári melegben, nagyobb napsütés idején így természetes árnyékot adnának a fák. Elkülönített részt kapnának a kistestű és a nagytestű kutyák ügyességi elemekkel, alagutakkal, szlalom pályákkal, ugró akadályokkal, ivó kutakkal, pancsoló részekkel és a homokos területen ásási lehetőséggel. A park nyitottabb, szellősebb része biztosítaná a kutyák szabad futkározását. A körülbelül másfél méter magas, cserjékből álló kerítésrendszer optikai és fizikai lehatárolást jelentene, ami a park többi zöld területét védené. Árnyékban és napra elhelyezett padok pedig biztosítanák a gazdák kényelmét. Ez a kutyabarát közösségi terület mozgási lehetőséget, pihenő élményt, ivási lehetőséget kínálna a kutyák számára és kapcsolattartási, beszélgetési lehetőségeket, találkozásokat a gazdák számára. A Ligetben elvárt lenne a pórázal sétáltatás, ebben az élményparkban viszont a kutyák szabadon mozoghatnának.

58.ábra.Kutyás élménypark <https://pin.it/5ulNxZW>

59.ábra: Kutyás élménypark pancsoló <https://pin.it/4Cm7TMw>

Összefoglalás

Ahhoz hogy a dolgozatom fő témáját, a város és a Tisza kapcsolatát, és az ebben a kapcsolódásban rejlő fejlesztési lehetőségeket körüljárjam az első részben Szolnok bemutatására törekedtem. Ismertettem a város elhelyezkedését, térségi szerepét, kitértem a város történetére, majd lakosságát és demográfiai jellemzőit mutattam be. Szolnok településszerkezete és városrészeinek ismertetése, területhasználata és közlekedési és közmű infrastruktúrájának kifejtése szükséges a város adottságainak megismertetéséhez. Szolnok természeti adottságainak - éghajlata, természet- és tájföldrajza, természeti értékeinek feltárása után a zöldfelületek ismertetését tartottam fontosnak. Szolnok vízkapcsolatai már a fő téma felé vezettek, vízrajzának és hídjainak ismertetésével.

A fentiek megismertetését követően szűkítettem le a területet a Tisza várossal érintkező partszakaszára, az árterületre, és az azzal szemben lévő terület részre a Tiszaligetre, amely közlekedési kapcsolódásai révén aktív zöld rekreációs területté vált Szolnok és a környezetében lévő települések lakosai számára.

A vizsgált terület rész a Tisza és annak partszakaszai fontos tényezője a városnak és lakossága számára. A folyóvíz jelenléte és szerepe korunkban, a sűrű városi létben élők számára ismét felértékelődött. A természetben való kikapcsolódásra, rekreálódásra való igény sokak számára szükségletté vált. A városnak érdemes és szükséges is kiszolgálnia ezeket az igényeket, megteremtienie a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségeit. A SWOT analízis táblázatban áttekintést kínáltam a feltárt lehetőségekre, rávilágítottam a veszélyekre, kiemeltem az erősségeket és rámutattam a gyengeségekre. A fókusz a lehetőségek kiaknázására és a gyengeségek felszámolására helyeztem a javaslati részben.

A lakosság véleményének, javaslatainak, igényeinek megismerésére egy 30 kérdéses kérdőívet szerkesztettem, melyet szolnoki online csoportban való megosztással tettem mindenki számára elérhetővé. 120 fő tisztelt meg a kitöltéssel, válaszaikat értékeltem, melyek nagyrészen egyeztek a saját fejlesztési elképzeléseimmel is. A válaszok számszerűen és összegzően a mellékletben olvashatóak, a témám szempontjából különösen fontos 8 kérdéssel kiemelten foglalkoztam a dolgozatom javaslati része előtt.

A fennálló nehézségeket és konfliktusokat térképen is megjelenítettem és szóban is kifejtettem. A javaslati részben négy, általam kategorizált csoportba gyűjtöttem össze fejlesztési ajánlásaimat: 1. Tiszával való kapcsolatteremtési fejlesztési javaslatok, 2. a Tiszapart árterének fejlesztési javaslatai, 3. Ingatlanhasznosítási és ingatlanfejlesztési javaslatok, 4. Mozgást, fizikai aktivitást elősegítő fejlesztési javaslatok, melyeket

igyekeztem megvalósítási elképzelésekkel is alátámasztani.

A stressz a mindennapjaink velejárója, és sajnos ma már minden korosztály érintett ebben, viszont az érzelmi és fizikai károsodás elkerülése érdekében ezek tudatos feldolgozása a szabad levegőn és ingyenesen elérhető programokkal, az aktív és passzív kikapcsolódási lehetőségek igénybevételével ezek feloldásra kerülhetnek. A közös lehetőség mindenki számára a Tisza lehetne, és a közelségében fellelhető adottságok fejlesztésével, jobb kihasználásával gazdagodna a város. Az emberek egészségesebbé válhatnának és kötődésük is nagyobb lehetne Szolnokhoz. Az embereknek nem kellene a sportolás és a rekreálódás érdekében nagy távolságokat megtenniük, sok időt és pénzt fordítaniuk az utazásra a vágyott szórakozás és kikapcsolódás elérésére.

A dolgozatomban javasolt ezeket szolgáló fejlesztési elképzelések remélem az emberek és város érdekeit szolgálják majd.

Irodalomjegyzék

Nyomtatott Irodalom

JNSZ, 2020	Helyzetelemzés Jász-Nagykun-Szolnok megye
(2020. november)
VÁTERV95, 2015	Szolnok, Településrendezési Tervek
Felülvizsgálata és 2015 évi rész módosítása 8.
szakági javaslatok jóváhagyandó dokumentáció
(2015)
TAK, 2017	Szolnok Város Településképi Arculati Kézikönyve
(2017. szeptember) pp.6-9
IVS, 2013	Szolnok Városfejlesztési stratégia 2013
(2013.november)
Dövényi, 2010	Dövényi Zoltán (szerk.) (2010):
Magyarország kistájainak katasztere.
MTA Földrajztudományi Kutatóintézet. Budapest.
FVS, 2022	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027
Szolnok Megyei Jogú Város és térsége 1.0 verzió
(2022.április)
Hargitai, 2000	Hargitai Jenő (2000) Hidak
Jász-Nagykun-Szolnok megyében
További írók: Szabó László,
Szikszay Mihály, Szecsei István, dr Tóth Ernő
pp.83

Pálossy, 2011

Pálossy Miklós, Pont-Terv Zrt.

A szolnoki gyalogos-kerékpáros Tisza-híd

(2011.02) pp.5-15

Internetes források

- INT-01 Szolnok és környéke természeti értékei
https://www.gordogok.hu/html/termeszeti_ertekek.php#
(2023.02.)
- INT-02 Zagyva folyó Magyarországon
<https://www.wikiwand.com/hu/Zagyva>
(2023.02.)
- INT-03 A 2000-es tiszai árvíz
<https://jasz.katasztrofavedelem.hu/34829/a-2000-es-tiszai-arviz>
(2023.03.)
- INT-04 Szolnok, Szent István-híd
https://mandadb.hu/tetel/158341/Szolnok_Szent_Istvanhid
(2023.03.)
- INT-05 Szolnoki vasúti híd
<https://innorail.hu/a-szolnoki-vasuti-tisza-hid-tervezese/>
(2023.09.)
- INT-06 Tudta, hogy szinte a semmiből épült újra háromszor is
a szolnoki Tisza-híd (2023.03.)
https://www.szoljon.hu/helyi-kultura/2018/04/haromszor-epitettek-ujja-a-szolnoki-tisza-hidat-egy-evszazad-alatt?fb_comment_id=2034954719878693_2295884543785708

- INT-07 Köztér-megújulás Nívódíj
<http://epiteszforum.hu/kozter-megujitasi-nivodij-2012>
(2022.11.)
- INT-08 Ország-zászló
<https://www.kozterkep.hu/14090/orszag-zaszlo>
(2022.11)
- INT-09 Szolnoki Városfejlesztő Nonprofit Zrt.
<https://www.facebook.com/szvfzrt>
(2023.02)
- INT-10 A SOM és a városi folyók egy lebegő ökoparkkal teszik
életre a chicagói folyót
<https://www.designboom.com/architecture/som-urban-rivers-wild-mile-floating-eco-park-chicago-river-08-10-2022/>
(2023.10.)
- INT-11 Havnebadaet Island Brygge
<https://www.visitcopenhagen.dk/koebenhavn/planlaeg-din-tur/havnebadet-islands-brygge-gdk482346>
(2023.10.)
- INT-12 Két új mini medence készen áll a téli fürdőzőkre
Koppenhága kikötőjében
<https://www.tv2kosmopol.dk/koebenhavn/to-nye-mini-bassiner-klar-til-vinterbadere-i-koebenhavns-havn>

Mellékletek

M-01: Szolnok a török uralom alatt
(kép forrása: (VÁTERV95, 2015)

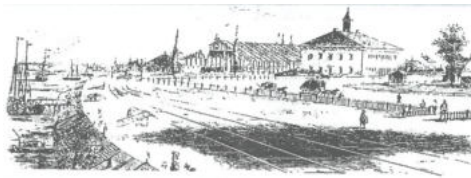
M-02: I. katonai felmérés (1782-1785)
(kép forrása:TAK, 2017)

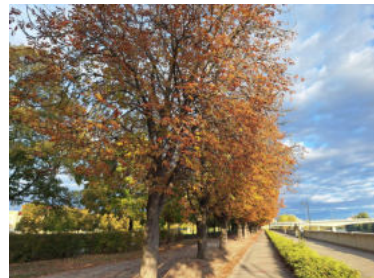
M-03:II. katonai felmérés (1829-1866)
(kép forrása:TAK, 2017)

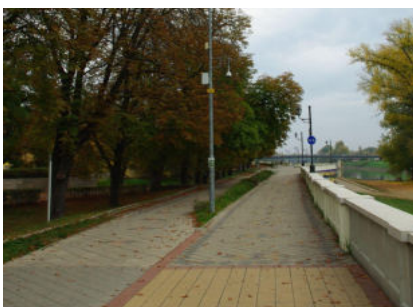
M-04:III. katonai felmérés (1877-1884)
(kép forrása:TAK, 2017)

M-05: Szolnok a 19.században
(kép forrása:TAK, 2017)

M-06: Tilia fasora
(kép forrása: saját készítés)

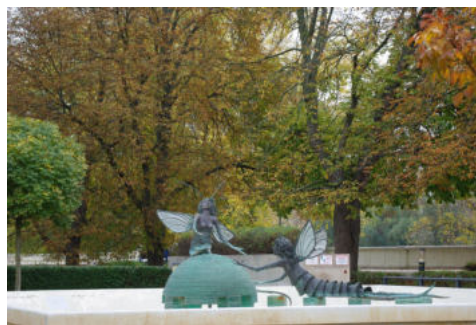

M-07: Tiszaparti sétány
(kép forrása: saját készítés)

M-09: Országzászló
(kép forrása: saját készítés)

M-08: I. világháborús emlékmű
(kép forrása: saját készítés)

M-10: Tiszavirágpár szoborkompozíció
(kép forrása: saját készítés)

M-11: Teljes kérdőív- kiértékeléssel (forrás saját készítés)

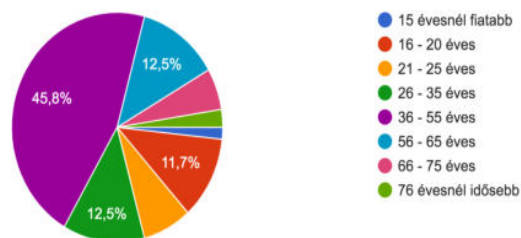
Kérdőív kitöltőinek nemek szerinti százalékos eloszlása 120 főből 62,5 % - 75 fő nő, 37,5 % -45 fő férfi.

A második kérdés az életkorukra kérdezett rá. A legtöbb válasz, majdnem a kitöltők fele a 36-55 évesektől érkezett be. Ezt követi egyenlő aránnyal az 56-65 év közöttiek és a 76 évesnél idősebbektől beérkezett válaszok.

A harmadik kérdés a kitöltők státuszát mérte fel.

A válaszadók 68, 3%-82 fő aktív munkakorú, 13,3 %-16 fő nyugdíjas, 10%-12 fő egyetemista és 8,3 %-10 fő általános- és középiskolás.

120 válasz

Kapcsolata Szolnokkal

A válaszadók 70 %-85 fő szolnoki lakos, 11 %-14 fő látogató, akik közül van, aki Szolnokon született, de már nem itt él és csak a családjának látogatása miatt tér vissza Szolnokra, 4,2 %-5 fő Szolnokon tanul.

A felmérés második szakaszától a kérdések a szakdolgozatom témájához kapcsolódnak, a

kérdéseim a Tiszaparti sétányra, Tiszai Hajósok terére és környékére vonatkoznak.

4. kérdés : Szolnok mely részéről látogat ezekre a területekre?

Szerettem volna felmérni, hogy a szolnoki lakosok és az idelátogatók mekkora távolságot tesznek meg annak érdekében, hogy ellátogassanak a vizsgált területre, illetve, hogy mekkora a terület aktív vonzáskörzete. Legtöbben, a válaszadók 34,2 %-41 fő a belváros területéről érkezik, a vizsgált területhez

legközelebb eső részről. Érdekes, hogy a második leggyakrabban 20,8 nem Szolnok területéről érkeztek. Ők munkahely, iskola, szórakozás, kikapcsolódás céljából látogatják a területet. A harmadik legtöbben 12,5 % a Széchenyi

városrésztől, egyenlő aránnyal 9,2 % a Déli és a Kertvárosi, Szandaszőlős, Alcsi sziget városrészekről érkeznek.

Szolnok mely részéről látogat ezekre a területekre? (a belvárosi Tisza partra)
120 válasz

5. kérdés : Mi az első szó, ami eszébe jut erről a területről?

A kérdés feltevésével próbáltam választ találni arra, hogy a Szolnoki lakosok és látogatók hogyan viszonyulnak a Tiszaparttól, Tiszai Hajósok teréről. Ezt a kérdést szabad, önálló választ adó kérdésként tettem fel. Ezek a szavak a következők: sétálás, természet közelség, sportesemények, szurkolás, nyár, Gulyás Fesztivál, rendezvények, sportolás, kerékpározás

6. kérdés: Soroljon fel legalább 5 helyszínt/ épületet/ intézményt, ami eszébe jut a területről!

A kérdés célja, hogy megismerjem, hogy a szolnoki lakosoknak és az idelátogatóknak, melyek azok a helyszínek és épületek, amelyeket meghatározónak érznek.

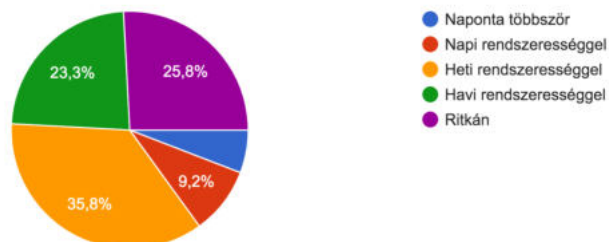
Szinte minden válaszadó felsorolásában szerepelt a Tiszavirág híd, a Tiszaparti Gimnázium Verseggy Gimnázium, Tiszai hajósok tere.

További gyakori helyszínek voltak: a Galéria Étterem, a Tisza Szálló, a Református templom, a Zsinagóga. Összességében elmondható, hogy a válaszadók azokat az épületeket sorolták fel, amelyek a területen jellegzetesek és a valószínű az életük fontos részét képezik.

7. kérdés : Milyen sűrűn látogatja a Tiszaparti sétányt?

Fontosnak tartottam megtudni, hogy szolnoki lakosok és az ide látogatók milyen gyakran látogatják, mennyire használják a Tiszaparti sétányt. Legtöbb válasz a 35,8% a heti rendszerességgel érkezett, ezt követte 25,8 % akik ritkán jelöltek. Havi rendszerességgel a válaszadók 23,3 % - 28 fő használja a sétányt.

Milyen sűrűn látogatja a Tiszaparti sétányt?
120 válasz

8. kérdés : Milyen célból látogatja a Tiszaparti sétányt?

Ez a kérdés kapcsolatban áll a 7. kérdéssel. A kérdésre az általam felsorolt opciók közül választhattak a kitöltők, illetve egyéni válaszokat is adhattak. Legtöbb válasz a 87 főtől a sétálásra érkezett. Második leggyakoribb válasz 36 főtől, akik a gasztronómia (étterem, kávézó) megközelítése céljából látogatják a sétányt.

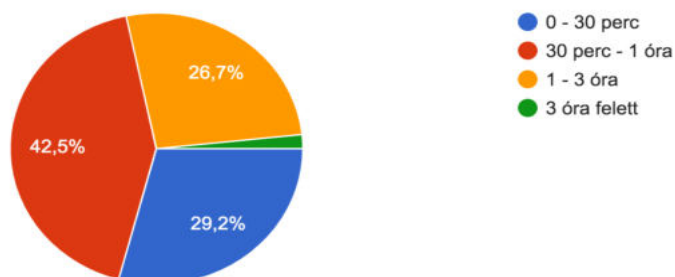
Gyakori válaszok voltak a kerékpározás, a játszótér megközelítése, a kutyasétáltatás és a fotózás. Az egyéb jelölésnél más, egyéni célokat is jelölhettek.

Közlekedés (Tiszaliget, iskola és óvoda megközelítése), rendezvények, koncertek, majális látogatása. Gyakori helyszínként szolgál a barátokkal és ismerősökkel való találkozáshoz.

sz. melléklet Milyen célból látogatja a Tiszaparti sétányt?

9. kérdés : Egy látogatás alkalmával mennyi időt tölt el a Tiszapart sétányon, Tiszai hajósok terén?

A válaszadók csaknem fele 42,5 % 30 perc és 1 óra közötti időt tölt el a Tiszapart sétányon és a Tiszai hajósok terén egy látogatás alkalmával. 29,2 %-uk 0-30 perc közötti időt, 26,7 %-uk 1-3 óra közötti időt tölt a fenti helyszíneken.

10. kérdés : Milyen célból látogatja Tiszai hajósok teret?

Az alábbi kérdésnél több választási lehetőség közül választhattak és több választ is adhattak a kitöltők. Legtöbbször, 72 fő különböző rendezvények idején látogat el a Tiszai hajósok terére. 71 fő közlekedés, 52 fő áthaladás céljából, találkozóhelyként, 50 fő gasztronómiai szolgáltatások igénybevétele miatt, 28 fő a parkolás céljából, 10 fő kutyasétáltatás és 6 fő munkahely céljából használja a Tiszai hajósok terét.

11. kérdés : Milyen célból látogatja a Tisza partját?

Ez előbbi kérdéshez hasonlóan a kitöltők több válasz közül több választ is kiválaszthattak a kérdés megválaszolásához. A leggyakoribb cél a sétálás, melyet 105 fő jelölt be. Azt követő cél a fotózás 24 fővel, a kutyasétáltatás 19 fővel, a horgászat 9 fővel, futás 7 fővel találkozó helyszíneként 6 fő jelölt.

12. kérdés : Hogyan közelíti meg a Tiszapart sétányt, Tiszai hajósok teret?

A Tiszapart sétányt, Tiszai hajósok terének megközelítése leggyakrabban gyalogos formában történik - 96 fő. Gyakori közlekedési forma még a kerékpárral -

52 fő és a gépjárművel- 50 fő való megközelítés

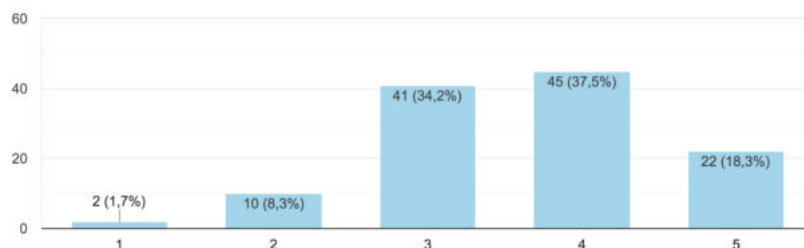
13. kérdés : Ha autóval érkezik, jellemzően hol parkol?

Leggyakrabban -54 fő a környező utcákban parkolnak gépjárműveikkel. 42 fő válaszolta, hogy a Tiszai hajósok tere parkolóját használja. 3 fő azt válaszolta, hogy a Tiszaligeti parkolóban parkol gépjárművével és a gyalogos hídon keresztül érkezik meg sétálva a Tiszai hajósok terére.

14.kérdés: Mennyire elégedett a Tiszapart sétány által nyújtott kikapcsolódási lehetőségekkel?

Leggyakoribb értékelés a 4 -es volt, összesen 45 fő - 37,5%, majd másodikként a 3-as 41 fővel -34,2%, 5-ös értékelést mindössze 22 fő adott -8,3 % értékben. 2-es értéket 10 fő -8,35 % jelölt, 1-es mindössze 2 fő - 1,7% adott.

Mennyire elégedett a Tiszapart sétány által nyújtott kikapcsolódási lehetőségekkel?
120 válasz

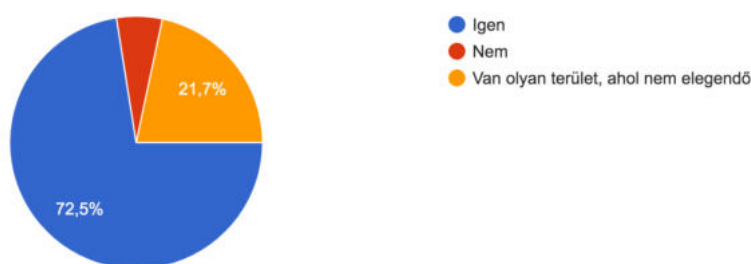
15. kérdés : Elégedett a közvilágítással? Ön szerint eléggé ki van világítva a terület?

Ha nem: Melyik részen érzi úgy, hogy a közvilágítás nem elegendő?

Ha nem: Melyik részen érzi úgy, hogy a közvilágítás nem elegendő?

A válaszadók 72,5 % -a biztonságban érzi magát. A kevésbé biztonságos területek a sétány mentén a régi magtár területe, ezt 11 fő emelte ki, az egész sétányt 6 válaszadó érzete veszélyesnek éjszaka. Gyengének és rossz világításúnak jellemezte a nemrégiben kicserélt új fényeket 3 válaszadó.

120 válasz

16. kérdés : Hiányol-e valamit az adott részről? (funkció, elem, bútor ..)

A legtöbb - 25 fő a kiülős helyeket, 1 fő kávézót, 1 fő fagyizót hiányolt a területről.

Sokak számára nagy hiányt jelent a hulladék- és szelektív kukák- 20 fő, a nyilvános illemhelyet 17 fő hiányolta, az ivókutat 16 fő hiányolta.

A kitöltők közül 15-en emelték ki a padok, asztalok hiányát, főként a víz közeli területekről.

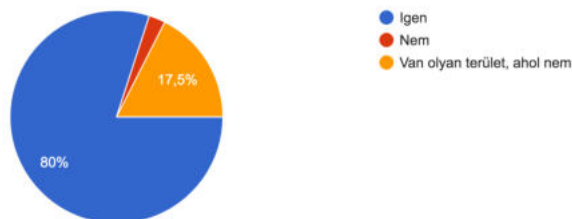
3 kitöltő személy számára nem elegendő a most kiültetett virágmennyiség, több virágot szeretnének látni. Tájékoztató táblák és a gördeszka tároló hiányát 1-1 fő jelezte.

17. kérdés : Biztonságban érzi magát a területen?

Ha nem: Melyik részen nem érzi magát biztonságban, és miért?

A világítást 17 fő nem találta elegendőnek a vízi rendőrség utáni és a régi magtár területen. 8 fő kitöltő a híd lábánál elterülő partmenti területet nem találták biztonságosnak, mivel esténként sok fiatal iszik, drogozik, bandázik az előbb említett területeken.

Biztonságban érzi magát a területen?
120 válasz

Tiszaliget

18. kérdés : Mi az első szó, ami a Tiszaligetről eszébe jut?

A legjellemzőbb szavak a sport (futás, kosárlabda, fallabda, úszás) 31 fő említette, sportpálya, stadion 15 fő jelölte, zöld, zöldterület 8 fő, a természet, és a természetközeli fákat 6 fő, a strand, strandfürdőt 14 fő, fesztivál, majális és ifjúsági tábor célokat 13 fő jelölte, Kihasztnálatlannak érezte a területet 1 fő, funkció torlódást 1 fő érzékel, nyugalom, csend, varázslatos élményszavakat 5 fő, a sokszínűség 1 fő írta. A pihenés, kikapcsolódás, feltöltődés 6 fő, szép 3 fő, parkoló 1 fő, turisztikai központ 2 fő, üresség, kihasztnálatlanság 3 fő, friss levegő 1 fő, fiatal korom 4 fő, ártér 2 fő, szabadidő, szabadság 3 fő jellemezte szavakkal a Tiszaligetet.

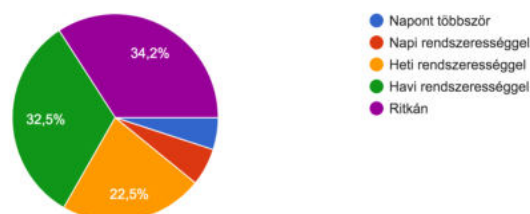
19. kérdés : Soroljon fel legalább 5 helyszínt/ épületet/ intézményt, ami eszébe jut a Tiszaligetről?

A leggyakoribb válaszok a Szolnoki Olaj Kosárlabda csarnok, aGarten Hotel, aTiszaligeti Strandfürdő, a Debreceni Egyetem Szolnoki Campus és a Vizilabda Aréna, voltak.

20. kérdés : Milyen sűrűn látogatja a Tiszaligetet?

A válaszadók többsége havi rendszerességgel használja a Tiszaligetet 32,5 %, heti rendszerességgel 22,5 %, 34,2 %-uk ritkán látogat el a Tiszaligetbe.

Milyen sűrűn látogatja a Tiszaligetet?
120 válasz

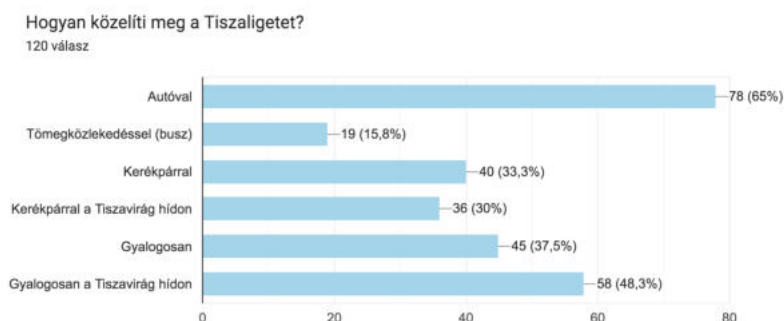
21. kérdés : Milyen célból látogatja a

Tiszaligetet?

70 fő sétálás, 54 fő sportesemények látogatása, 29 fő aktív testedzés, 27 fő szabadstrand
24 fő játszótér használata, 23 fő szórakozás, kalandpark élmények, 22 fő munkahelyként, 15
fő kutyasétáltatás, 4 fő kerékpározás és 4 fő fesztiválok, programok miatt látogatnak el a
Tiszaligetbe.

22. kérdés : Hogyan közelíti meg a Tiszaligetet?

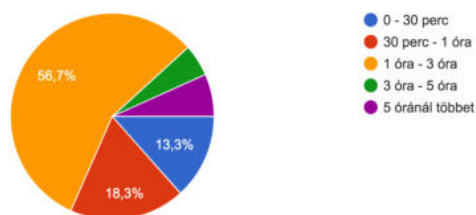
A válaszadók közül 78 fő autóval, 58 fő gyalogosan a Tiszavirág hídon, 45 fő gyalogosan 40
fő kerékpárral, 36 fő kerékpárral a Tiszavirág hídon és 19 fő tömegközlekedéssel érkeznek a
Tiszaligetbe.

23. kérdés : Általában mennyi időt tölt el a Tiszaligetben?

A válaszadók legnagyobb arányban, 56,7
%-ban 1-3 óra közötti időt töltenek el, az
ennél rövidebb időszakok 30 perc és 1 órát
18,3 %-ban, 0-30 percet 13,3 %-uk jelölt. A
hosszabb időtöltés 3-5 óra, illetve 5 óránál
hosszabb idő alig jellemző, 5-6 %.

Általában mennyi időt tölt el a Tiszaligetben?
120 válasz

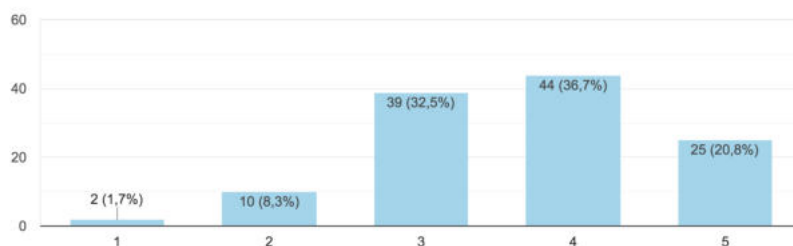

24. kérdés : Mennyire elégedett a Tiszaliget által nyújtott kikapcsolódási lehetőségekkel?

A kérdésre 1-5-ig terjedő skálán jelölve tudták véleményüket megválaszolni.

5-ös értéket 25-en, 4-es értéket 44-en, 3-as értéket 39-en, 2-es értéket 10-en, 1-es értéket 2
fő jelölt.

Mennyire elégedett a Tiszaliget által nyújtott kikapcsolódási lehetőségekkel?
120 válasz

23. kérdés : Hiányol-e valamit az adott részről? Például : funkció, intézmény

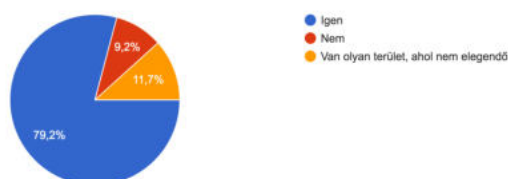
A válaszadók a strandot 18 fő, a gyógyfürdőt, úszodát 3-fő, kutya-futtatót 3 fő, vendéglátó, kávézó, fagyizó, étkezési lehetőségeket, hamburgerezőt 14 fő, szabadtéri mozit, színpadot 9 fő, közlekedési parkot 2 fő hiányolta. A csónakázási lehetőséget a tavon 4 fő, sétány, tanösvény hiányát 3 fő, szórakozás - játszótér több lehetőségét 2 fő jelölte. 2 fő a liget jelleget - fás, füves terület hiányát 3 fő, nyilvános illemhelyiségek hiányát 6 fő jelölte járda, kerékpárút szétválasztását is jelölték, bringóhíntő kölcsönzési lehetőség, padokat 3 fő, szemetesk 5 fő, a jégcsarnok épületét 4 fő hiányolta.

24. kérdés : Elégedett a közvilágítással? Ön szerint eléggé ki van világítva a terület?

Ha nem: Melyik részen érzi úgy, hogy a közvilágítás nem elegendő?

A válaszadók 79,2 %-a elégedett a közvilágítással a területek megvilágításával. Főként a futópálya, a csónakázó tó, a játszótér, a parkoló területét nem érzik kellőképpen kivilágítottak az emberek.

Elégedett a közvilágítással? Ön szerint eléggé ki van világítva a terület?
120 válasz

25. kérdés: Biztonságban érzi magát a

területen? Ha nem: Melyik részen nem érzi magát biztonságban, és miért?

A válaszadók többsége 85,8 %-103 fő biztonságban érzi magát a Tiszaligetben. A veszélyes területként kiemelték a bokros területeket (főként a tó, a gát menti) itt a kevés fény és a hajléktalanok megjelenése miatt nem érzik magukat biztonságban 13,3 %-16 fő, a szabadidőközpont területét és a Liget végén elterülő területet is kiemelték.

Tiszával, a vízzel való kapcsolat

26. kérdés: Van-e igénye a vízzel való (közvetlen) kapcsolatra?

27. kérdés: Ha van: Mire van igénye? Például: úszás, kajakozás, evezés

A válaszadók közül 14 fő nem igényel közvetlen kapcsolatot a vízzel. A többségének azonban igénye van a Tiszával való kapcsolatra.

28. kérdés: Az alábbi fejlesztések közül, melyiket látná szívesen a városban?

A kérdésnél választási lehetőségeket adtam meg, de önálló gondolataikat és ötleteiket is kifejthették a válaszadók. Az általam (és a kérdőívet közreadó Szolnoki Városfejlesztési Nonprofit Zrt. t cég is magába foglalta) felkínált fejlesztési lehetőségek közül 69 fő a rendszeres sétahajó járatot, 67 fő a vízi színpadot, 62 fő az úszóműves kikötő és éttermet, 50 fő a szabadtéri Tisza múzeumot, 48 fő kajak és kenu kölcsönzési lehetőséget és 27 fő a medencés kikötő megvalósulását szeretnék. Önálló javaslat volt a kutypark és a tiszaparti szabadtéri mozi 3 fő részéről.

29. kérdés: Egyetért-e a kutyák számára leválasztott strand része

Az összes válaszadó egyetértett a kutyák számára leválasztott strand résszel.

30. kérdés: Mivel tudná az emberek számára a szabadstrandot jobban használhatóvá tenni? A válaszadók közül többen gondoltak arra, hogy a több pad, stégek, napernyők, ágyak a szabadstrand biztonságosabbá és kényelmesebbé tenné. A több fára való igény árnyék miatt, családiasabb kialakítás, hogy a gyermekeknek is vonzó legyen.

Összességében megállapítható, hogy 30 kérdéses, online kitöltésű kérdőívre 120 fő kitöltő részéről érkeztek válaszok, melyek mindegyike értékelhető volt. A válaszok, kiemelten a vizsgált területre vonatkozó 8 kérdés segített a lakosok véleményének, szokásainak megismerésében, amelyek sok esetben alátámasztásul szolgáltak a megállapításaimnál, illetve a javaslataimnál. A kérdőívet Szolnoki Városfejlesztő Nonprofit Zrt. osztotta meg saját facebook felületén. (https://www.facebook.com/szvfzrt/?locale=ar_AR